8986. NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANT. A°. 1860.

ALGEMEEN HANDELSBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN:
Amsterdam.....ƒ 7.50. Voor de overige Steden des Rijks ƒ 8.50.
Avond-Editie.....ƒ 1.50. Afzonderlijke Couranten.....ƒ 0.10.
Het 4de Kwartaal moet voldaan zijn uiterlijk op den 15den der 3de maand.

Maandag 8 October.

UITGEVERS-DIRECTEUREN, GEBROEDERS DIEDERICHS.
Brieven Franco aan het Bureau Handelsblad.

PRIJS DER GEWONE ADVERTENTIËN:
Van EEN tot ZEVEN regels, behalve de 35 c. zegelgeld.....ƒ 1.75.
Iedere regel meer.....ƒ 0.25.
Buitengew. groote Lett., naar mate der ruimte die zij beslaan, à 25 c. per regel.

BUITENLAND.

Engelsche Post.

LONDEN, Donderdag 4 October (des Avonds).

Volgens de laatst ontvangen berigten uit Noord Amerika, was de reis van Wallis voornemens de dagen van 3, 4 en 5 Oct. te Washington te brengen, den 8sten te Baltimore, 9 en 10 te Philadelphia, 11, 13 en 14 te New-York, 17, 18 en 19 te Boston te vertoeven en zich den 20sten te Portland in te schepen.

— Het gouvernement heeft besloten eene proef te nemen met een te bouwen gepantserd stoom-oorlogschip. Tot dit einde zal eerstdaags te Chatham de kiel worden gelegd van een schip van 400 vt. lengte (nagenoeg de lengte van den Great Eastern), hetwelk met Armstrongs-geschut zal worden gewapend.

— In de dagbladen leest men eene uitnoodiging van den Heer Augier aan alle schutters hier te lande, om van 7 tot 19 Oct. te Vincennes aan een wedstrijd in het schieten te komen deelnemen, waarbij aan de anderen een prijs van 10,000 frs. zal te behalen zijn.

— De aanwezigheid van den Great Eastern in Milfordhaven, heeft aan de South Wales spoorwegmaatschappij aanleiding gegeven, om pleizierreizen tot voorbeeldeloos lagen prijs daarheen te laten vertrekken. Deze prijs van 4 sh. 6 p. voor heen en terug, waaronder begrepen de bezoeking van het kolossale schip, doet dan ook eene verbazende massa menschen tot die reis van 100 mijlen besluiten; zoo zijn voorbeeld ll. Maandag gelijktijdig twee treinen van 19 en 20 rijtuigen, samen 2700 personen bevattende, naar Milford gestoomd.

— De *Times* is met het reeds vastgestelde en in werking gebragte gedeelte van het nieuwe Fransche tarief voor den invoer van Engelsche koopwaren wel tevreden. »Ofschoon Keizer Napoleon, naar verzekerd wordt, het beginsel van handelsvrijheid in het verkeer met alle landen op breede schaal wenscht toe te passen, zegt dat blad, bepaalt hij zich voorloopig tot het uitvoeren der bij het handelsverdrag door Engeland gemaakte bedingen en tot het opheffen der bepalingen, welke den invoer van sommige Engelsche waren verboden of beletteden. Het nieuwe tarief is, in vergelijking met het oude, ontegenzeggelijk een groote vooruitgang. Wij moeten echter niet denken, dat de strijd reeds is gewonnen, en dat Frankrijk op dat punt is, om die beginselen van handelsstaatkunde en financieel beheer, die hier te lande reeds heerschende geworden zijn, in hun geheel aan te nemen. Hoewel het nieuwe tarief vereenvoudiging en verlaging in de berekening der regten brengt, zijn de daarbij voor het vervolg vastgestelde regten van aanmerkelijk bedrag; en wat de verdere herziening van het tarief betreft, zal grootelijks van den wil van het Fransche gouvernement afhangen; immers de bepalingen van het handelsverdrag zijn voor Frankrijk zoo ruim gesteld, dat zij den Keizer vrijheid laten om iederen tak van nijverheid naar zijn goedvinden òf voor Engelands mededinging open te stellen òf nagenoeg evenzeer gesloten te houden, als tot nog toe. Wij koesteren hiervan het beste hopen, en vertrouwen, dat de daaromtrent bij onze landgenooten bestaande beduchtheden ongegrond zijn."

— Uit Spanje heeft men een particulieren brief ontvangen met het bericht, dat de Heer Quesada binnen kort hier zal komen, om voor de Spaansche regering verschillende schepen aan te koopen. De aankoop zal bestaan in twee linieschepen, 20 fregatten, 10 schepen van 1000 en 10 van 900 paardenkrachten.

— Met de City of Washington zijn berigten ontvangen uit New-York tot 29 Sept. Berigten uit Truxillo over Havana ontvangen, melden dat generaal Walker en kolonel Rudler gefusilleerd zijn.

— De depêche uit Washington in de *New-York Herald* zegt, dat de regering der Unie en de diplomatie zeer verheugd zijn over het mislukken der expeditie van Walker, daar deze vrijbuiter gemelde regering reeds veel verlegenheid veroorzaakt heeft.

— In Fort Smith, in Arkansas, heeft een brand eene schade van 200,000 doll. teweeggebragt.

— Uit Rio-Janeiro wordt gemeld, dat de voorslag der firma Mello en Comp., die met 500,000 £ is gefailleerd, om al hare schulden binnen drie maanden, doch zonder intrest te voldoen, door twee derden der crediteuren was aangenomen, hetgeen dus met algeheele goedkeuring van den staat.

Duitsche Post.

WEENEN, 3 Oct. Prins Adalbert van Pruisen, de admiraal der Pruisische vloot, is gisteren ter dezer stede aangekomen met het doel om de uitkomst van het stoffelijk overschot zijns zoons af te wachten, die voor enige dagen in Opper-Egypte is overleden, en het naar Berlijn over te brengen.

— Gisteren heeft de alhier vertoevende deputatie uit Zuid-Slaven bezoek hare opwachting gemaakt bij den bisschop Strossmayer, ten einde hem dank der bevolking over te brengen voor de krachtige taal door hem in den rijksraad gevoerd ter gunste van de Zuid Slavische taal en nationaliteit. Bij die gelegenheid heeft de Heer Strossmayer te kennen gegeven, dat hij al zijne pogingen zou in het werk stellen om de stichting te verwezenlijken eener Zuid-Slavische academie van wetenschappen, welker eerste werk zou zijn de uitgave van een volledig woordenboek der Zuid-Slavische taal.

— Men zegt algemeen, dat tusschen onze regering en die van Engeland eene toenadering is tot stand gekomen. Het vertrek van lord Loftus naar Weimar moet hoofdzakelijk daaraan worden toegeschreven, dat hij met lord John Russell zeer belangrijke onderwerpen dienaangaande zal behandelen.

— Men verneemt, dat een agent door de Napelsche regering aan het hoofd van het werfdepot in Tyrol gesteld, in stilte is vertrokken, maar vergeten heeft de zeer aanzienlijke schulden, door hem gemaakt, te betalen.

— Men berigt, dat te Temeswar, Baja en Zambar op nieuw verscheidene personen in verzekerde bewaring zijn genomen. Er wordt bijgevoegd, dat deze maatregel niet het gevolg is van wederregtelijke handelingen der gearresteerden, maar uitsluitend als middel van voorzorg, dat zij die zouden begaan.

BERLIJN, 5 Oct. (des Ochtends). Ten opzigte van de jongste benoemingen van nieuwe leden van het Heerenhuis (zie onder Berlijn in ons blad van gisteren) verneemt men, dat zij algemeen genoegen hebben gedaan. Al de provincien des lands zijn daardoor vertegenwoordigd, maar in de eerste plaats is dit het geval met de vrijzinnige partij. Hiertoe behooren o. a. de HH. Camphausen, Bornemann, v. Diergardt, v. Usedom, graaf Pourtales en v. Flemming. Wanneer al de verkiezingen zullen hebben plaats gehad, zal het aantal nieuwe leden in het Huis 24 bedragen.

— Bij gelegenheid van de onthulling van het monument ter eere van Koning Gustaaf Wasa, te Utmeland, op den 300sten verjaardag van zijn overlijden, zijn te Stockholm en bijna in elke stad en dorp door gansch Zweden feesten gevierd. Stockholm o. a. was prachtig verlicht op 29 Sept.; groote fakkeltogten werden gehouden; 400 zangers, begeleid door drie verschillende muziekkorpsen, droegen eene feest-cantate voor.

— Uit Hanover wordt berigt, dat de regering de jongste voorstellen door het Engelsche kabinet betreffende den stadertol gedaan, tot heden niet heeft beantwoord. Men zegt, dat onder de hand pogingen worden aangewend om den termijn door Engeland gesteld, waarna het niet langer dien tol betaalt, te doen verlengen. Op 25 Februarij 1861 loopt het verdrag daaromtrent met België ten einde. Ook met die regering wordt nopens de verlenging van den termijn onderhandeld.

— Naar luid van officiele opgaven, bedragen de inkomsten van Denemarken over het dienstjaar van 1 April 1859 tot 31 Maart 1860 21,541,132 th. en de uitgaven 22,034,137 th. Het budget voor het volgende dienstjaar is door den minister van financien bij het Volksthing ingediend, tegelijkertijd met een ontwerp van wet betreffende het aanleggen van een spoorweg van Kopenhagen naar Helsingör, met een zijtak naar Klampenborg.

— Uit Petersburg wordt berigt, dat naar luid van het rapport des ministers van financien over den stand van de rijks crediet-anstalt over het jaar 1859 met het begin van dit jaar in omloop was voor eene waarde van 679,877,853 z. roeb. aan rijks credietbiljetten, derhalve 25,229,134 z. r. meer dan in den aanvang van het vorige jaar.

FRANKFORT, 4 Oct. Uit Coburg wordt berigt, dat het jongste bulletin, betreffende den toestand van den Prins-gemaal, zeer geruststellend luidt. De lijder is zonder koorts en de ondervonden kneuzing zal naar het zich laat aanzien spoedig hersteld zijn.

— Volgens de jongste mededeelingen uit Weimar is eene wijziging gekomen in het reisplan des groothertogs; hij zal voor zijn vertrek naar Warschau 's Gravenhage niet bezoeken.

— Volgens een in de eerste kamer van Hessen Darmstad uitgebragt rapport, is de stand der Mein-Neckar- en Mein-Wezer-spoorwegen zoo gunstig, dat men reeds in het loopende jaar, voor elk dier beide linien, alleen voor Hessen-Darmstadt, een zuiver overschot van meer dan een half millioen gulden kan verwachten.

— Uit Kassel wordt gemeld, dat de vrees den bekenden ex-minister Hassenpflug in Keurhessen weder aan het bestuur te zien komen thans gedeeltelijk is verdwenen; de Keurvorst heeft geweigerd de benoeming van den zoon van Hassenpflug tot een aanzienlijken post te Kassel goed te keuren.

— Uit Geneve wordt berigt, dat in eene volksvergadering, gehouden ter bespreking van de aanstaande verkiezingen voor leden van den nationalen raad, door den Heer Fazy aan het slot zijner rede de volgende opmerkelijke woorden gebezigd zijn: »Verkiest geene mannen, behoorende tot het juste milieu of tot de aristocratie, maar brengt uwe stemmen uit voor mannen des volks,

— Met betrekking tot het doen oprukken naar Venetie van de Oostenrijksche troepen, behoorende tot de bezettingen der verschillende bondsvestingen, vernemt men thans, dat daarin eene wijziging is gebragt. Er is bevel gegeven om zich gereed te houden, maar in goed onderrigte kringen verzekert men, dat er geen verder gevolg aan zal gegeven worden, uithoofde van de veranderingen, welke zich dezer dagen in den staatkundigen toestand van Oostenrijk hebben geopenbaard.

Fransche Post.

PARIJS, Donderdag 4 October.

Het schijnt zeker, dat de Keizer den 15den naar Compiègne zal vertrekken. Wegens den rouw van het keizerlijke gezin zullen er geene feesten of jagtpartijen plaats hebben.

— Onder de wetsontwerpen, welke eerlang aan den raad van state zullen worden onderworpen, is er een tot bevordering van de houtteelt en een tot het aanleggen van dijken, om de overstroomingen der rivieren tegen te gaan.

— Gisteren hield de minister van buitenl. zaken eene conferentie met den Pausselijken nuntius, welke vrij lang duurde. De minister heeft, naar men zegt, bij die gelegenheid de verklaring ontvangen, dat de Paus vooral ten gevolge der raadgevingen van twee Catholieke mogendheden besloten had Rome niet te verlaten. Voornamelijk was er sprake van de mededeeling der allocutie aan sommige dagbladen, zonder dat vooraf, gelijk het concordaat dit bepaalt, de vergunning der regering was gevraagd en verkregen. De minister moet zich in vrij scherpe bewoordingen uitgelaten en er bij gevoegd hebben, dat de regering voortaan op de gestrengste wijze voor de nakoming van het concordaat zal waken. De H. Stoel werd tevens uitgenoodigd dienovereenkomstig te handelen. Ook de allocutie zelve heeft den Heer de Thouvenel stof tot klagten gegeven, vooral omdat de H. Vader geen woord van erkentelijkheid had gewijd aan de werkdadige ondersteuning die Z. H. van Frankrijk geniet en waarvan het nog kortelings een zoo schitterend bewijs heeft gegeven.

— De verzoening tusschen Koning Victor Emanuel en Garibaldi schijnt een *fait accompli* te zijn. Een brief van dezen laatsten aan den eersten heeft als inleiding daartoe gestrekt. Die missive behelsde de woorden: »Kom en ik zal u het bewind overdragen."

— Uit Rome wordt gemeld, dat het lijk van den generaal Pimodan door de Heeren graaf de Coronel, graaf de Mirepoix, de Renneville en den Prins de Ligne van Civita Vecchia naar Rome is overgebragt. Het lijk zal plegtig ter aarde besteld worden. Naar het schijnt zal dit echter niet geschieden dan na de ontvangst van het antwoord op een brief door Mgr. de Merode aan Mw. de Pimodan gerigt, en waarin haar wordt gevraagd of zij daarbij eenige beschikkingen wenscht te zien nemen.

— De raad van handel, welke aan het ministerie van handel en landbouw is toegevoegd, is steeds bezig met de herziening der tarief-wetgeving, opdat het nieuwe tarief van regten op den invoer van Engelsche goederen, overeenkomstig de bepalingen van het onlangs tusschen Frankrijk en Engeland gesloten handelsverdrag, met het begin der volgende maand volledig in werking zou kunnen komen. Dit nieuwe tarief is vooreerst alleen op het handelsverkeer met Engeland toepasselijk; maar men verwacht dat de aanmerkelijke verlaging, welke daardoor in het invoerregt op vele artikelen wordt gebragt, weldra ook tot het verkeer met andere vreemde landen zal worden uitgebreid. Dezer dagen is aan den raad van handel officieel medegedeeld, dat de regering, in overleg met de Engelsche onderhandelaars, voornemens was het verbod van invoer van geraffineerde suiker uit Engeland op te heffen, en den invoer daarvan tegen betaling van 41 fr. voor regten vrij te stellen.

— Het berigt, dat de Heer Benedetti naar Beyruth is vertrokken als commissaris der Fransche regering is onjuist. Die betrekking is opgedragen aan den Heer Réclard, Fransch consul-generaal te Alexandrie. Eerstgenoemde heer heeft zich alleen naar Beyruth begeven tot regeling der nalatenschap van zijnen schoonvader.

— Het is eene bekende zaak, dat de aanspraken van den Paus in den regel door een herderlijken brief worden gevolgd, die bestemd is om door de bisschoppen van den kansel te worden afgelezen. Van dien regel is ook ditmaal niet afgeweken.

— De dagbladen deelen de allocutie mede, door den Paus uitgesproken in het consistorie, den 28sten Sept. gehouden. Het is een zeer uitvoerig stuk. Daarin wordt de eisch van Sardinie, dat de Pauselijke regering hare vreemde troepen zal afdanken, zoo als uit het ultimatum bekend is, eene schaamtelooze vordering genoemd, waarmede het zijn roof wil regtvaardigen. Elke staat, zegt de allocutie verder, heeft het regt om vreemde troepen in dienst te nemen, en het zijn ook geene huurlingen, welke naam de Sardinische regering aan die strijders geeft, om hen snood te lasteren. Een groot deel dier soldaten, inlanders of vreemden, uit adellijk bloed gesproten en op beroemde namen kunnende bogen, heeft alleen uit liefde voor de godsdienst, zonder eenige soldij te verlangen, dienst genomen in het Pauselijke leger. Na vervolgens herinnerd te hebben aan de vroegere handelwijze van Sardinie ten aanzien der kerkering van geestelijken, en aan den verfoeijelijken inval in den Romeinschen staat, in strijd met alle wetten, met alle billijkheid en internationaal regt, verklaart de Paus op nieuw, alle verachtelijke en heiligschendende handelingen van den Koning en zijne regering van nul en geener waarde, zullende hij steeds zijne stem doen hooren voor het ongeschonden behoud van het wereldlijk gezag der Katholieke kerk en voor alle regten daaruit voortvloeijende. Hierna komt eene toespeling op Frankrijk. Wij zijn, zegt de Paus, nog altijd verstoken van vreemde hulp tegen een misdadigen inval, dien men nimmer genoeg zal veroordeelen. Inderdaad, Eerwaarde Broeders! gij weet zeer goed, welke verklaringen wij herhaaldelijk van een der magtigste vorsten van Europa ontvangen hebben. Moesten wij nu, terwijl wij daarvan sinds lang de uitwerking verwachten, niet eene bittere smart gevoelen, toen wij de bedrijvers en bevorderaars dier misdadige overweldiging zagen volharden in hun verfoeijelijk ontwerp en het zoo vermetel en onbeschroomd zagen uitvoeren, alsof zij de zekerheid hadden, dat niemand zich tegen hen zou verzetten? Ten slotte zegt de Heilige Vader, dat het begin-sel, hetwelk thans zegeviert, een gevaar is voor alle regeringen, omdat daardoor aan het communisme een noodlottige weg geopend wordt. Dien ten gevolge moeten alle souvereinen zich overtuigd houden, dat hunne zaak naauw verbonden is aan die van den Paus, en dat zij, door hem te ondersteunen, ook voor hunne eigene regten waken en optreden.

— De voorwaarden der capitulatie van Ancona, waarover tot dusver nog steeds onzekerheid bestond, zijn thans bekend. De bezetting heeft met krijgseer de vesting verlaten, maar zij heeft alles moeten achter laten wat staats-eigendom was. De officieren en soldaten leggen hunne wapens neder en blijven krijgsgevangen. De Sardinische opperbevelhebber heeft echter van zijn kant zijn woord van eer gegeven, om al zijn invloed bij de regering aan te wenden, dat de krijgsgevangenen naar hun vaderland terug zullen worden gezonden. De officieren zullen in dit geval gedurende een jaar niet tegen Sardinie mogen vechten.

Belgische Post.

BRUSSEL, Vrijdag 5 October.

De Koning en het koninklijk gezin zullen den 21sten dezer te Antwerpen aankomen en er twee dagen doorbrengen.

— Sedert de nederlaag van generaal Lamoricière heeft men kunnen nagaan, dat eene menigte Belgen, en daaronder velen die tot de voornaamste familien des lands behooren, in zijn leger dienst genomen hadden. Verscheidene werden gewond, andere werden gevangen genomen; onder de laatsten bevinden zich verscheidene studenten der universiteit van Leuven. De zoon van den Prins de Ligne, de graaf de Denterghem, de Heer de Résimond en meer andere tot onze aristocratie behoorende jonge lieden, hebben veel persoonlijken moed aan den dag gelegd. Daar meest allen zich zonder vergunning onzer regering bij het leger van Lamoricière aansloten, hebben zij natuurlijk hunne hoedanigheid als Belgen verloren.

BINNENLAND.

AMSTERDAM, Zaturdag 6 October.

Z. M. heeft aan HD. adjudant in gewone dienst, den kapt.-luit. ter zee Jhr. F. de Casembroot vergund het aannemen en dragen der versierselen van commandeur der orde van Philippus den Grootmoedige, hem geschonken door Z. D. H. den Groothertog van Hessen.

LEIDEN, 5 Oct. Onlangs werd eene dochter van een scheepmakersknecht, wonende op de Uiterste gracht, begraven, toen de buren, voor de woning en aan de overzijde van de gracht te zamen gevloeid, door de ruiten van een klein zoldervenster een ziekelijk kind bemerkten, dat met schuchtere en droevige blikken naar de lijkstatie keek. Een der bloedverwanten, die naar boven keek, verwijderde dat kind, maar zoo snel, van achter de ruiten, dat er een vermoeden oprees, alsof dit vrij onzacht geschiedde. Het viel de buren in, dat zij sedert geruimen tijd een kind uit die woning niet hadden gezien, en men vermoedde, dat dit wel kon zijn het kind met het akelig voorkomen, dat van het raam was weggerukt en, in aanmerking genomen het bekende ongunstige karakter der stiefmoeder, wel niet liefderijk werd behandeld. Er liep daardoor een gerucht van onwettige opsluiting en mishandeling, dat ter oore kwam van twee agenten van policie, die onmiddellijk in de aangeduide woning onderzoek deden, met dit gevolg, dat zij op een zolder, door een klein raampje verlicht en waarop allerlei geborgen was, een houten kinderledikant vonden, waarvan de onderlagen met een weinig stroo bedekt waren en daarin in eene zittende houding een ellendig kind van een ziekelijk voorkomen, zijnde een meisje, dat wegens onreinheid een ondragelijken stank verspreidde, gedekt slechts door een stuk vloerkleed of tapijt. Het kind, ondervraagd zijnde, gaf geen de minste blijken van verstandsverbijstering, zoo als de moeder beweerde, maar verhaalde, nadat de stiefmoeder, in wier tegenwoordigheid zij slechts met vrees had geantwoord, was verwijderd, dat haar lijden ondragelijk was en zeer lang, zonder juist te kunnen zeggen, hoeveel tijd, aldaar had doorgebragt, ter naauwernood eten kreeg, en dan nog niets dan zwart brood of brokken, die een ander niet lustte, dat zij niet van het zoldertje, maar ook niet uit het bed mogt komen, dagelijks erg werd geslagen en nooit gewasschen of verschoond, zoodat zij overal was gewond en doorgelegen; in een woord een echt toonbeeld van ellende. Nadat daarvan aan het bureau van policie was verslag gedaan, is het kind dadelijk naar het stedelijk ziekenhuis overgebragt. Zij is 18 jaren oud, maar door haar ellendig, ziekelijk, hongerlijdend voorkomen schijnt zij 8 of 9 jaren oud. De zaak is dadelijk tot een onderwerp van een regterlijk onderzoek gemaakt. De vader schijnt geene magt te bezitten en te staan onder het gezag zijner tweede vrouw. (*L. D.*)

* GORINCHEM, 5 Oct. De aanvoer van paarden op de heden te Almkerk gehouden paardenmarkt was buitengewoon groot. Over het algemeen werden alle soorten lager aangeboden. Er werd vrij wat omgezet. Voor de meeste soorten werd ongeveer een vierde minder besteed. De omzet bepaalde zich hoofdzakelijk voor het binnenland.

* LEEUWARDEN, 4 Oct. Na het besluit der regering tot vermindering van het garnizoen alhier, wendden Burgemeester en Wethouders zich tot den Minister van Oorlog, ten einde de intrekking daarvan te verzoeken. Het gevolg hiervan was, dat door den Minister een antwoord werd ingezonden, waarbij als hoofdreden der vermindering werd opgegeven, dat er geene genoegzame lokaliteit beschikbaar is, om de bezetting gedurende den naderenden winter te kunnen huisvesten. Dit schrijven, ter tafel van den raad gebragt, ging vergezeld van een voorstel van Burg. en Weth. om te worden gemagtigd tot het nemen van de noodige voorzieningen in dezen. In de zitting van heden is daarop door den raad besloten aan den Minister van Oorlog te kennen te geven, dat het stadswerkhuis en een der vleugels van de garnizoens-infirmerie tot huisvesting van een gedeelte der bezetting zullen kunnen worden ingerigt. Men mag alsnu verwachten, dat het besluit tot tijdelijke verplaatsing van het 2de bat. van het 8ste reg. infanterie, reeds voorloopig geschorst, zal worden ingetrokken.

GRONINGEN, 4 Oct. De Heer Dr. E. J. Diest Lorgion, benoemd tot buitengewoon hoogleeraar in de godgeleerde faculteit aan de hoogeschool alhier, zal zijne betrekking aanvaarden op Woensdag 10 October, met het houden eener plegtige rede in de groote gehoorzaal van het academiegebouw.

Op Donderdag 11 October zal aldaar de overdragt van het rectoraat der hoogeschool geschieden, waarbij de hoogleeraar I. van Deen, die voor het volgende academiejaar tot die waardigheid is benoemd, eene redevoering zal houden.

— Nadat reeds sedert gisteren alhier een vrij hevige wind uit het N. N. W. woedde, sloeg die heden nacht tot een fellen storm over, vergezeld van hagel en regenbuijen, waardoor het water heden tot eene aanmerkelijke hoogte klom in de lagere gedeelten der stad en ook in de huizen van sommige bewoners drong. De peilschaal aan de groote spilsluizen teekende heden nacht 19 palmen met gesloten deuren; heden middag was het water iets gezakt.

— Een zonderling geval had dezer dagen onder Meedhuizen plaats. Zeker landbouwer aldaar, des morgens zijne lamp door middel van een lucifer ontstekende, brandde zich aan den vinger bij het afstrijken van het stokje. Bevreesd voor ergere gevolgen, waarvan hij wel eens gehoord of gelezen had, nam hij ras het besluit om zich eigenhandig met eene bijl een gedeelte van den vinger af te kappen. Hij bragt dit besluit oogenblikkelijk ten uitvoer. De zelfverminking had dermate bloedverlies ten gevolge, dat er genees-kundige hulp moest worden ingeroepen.

DEVENTER, 5 Oct. De Heer P. de Waal, civiel architect alhier, heeft jl. Vrijdag voor eene som van ƒ 22,000 aangenomen het opruimen, van den kapitalen zeedijk en zware paalwerken op het eiland Schokland en de daarstelling van eene steenglooijing over de helft der lengte van dat eiland. Door deze werken, ten gevolge waarvan een gedeelte van hetzelve aan de zee wordt overgelaten, stelt men zich eene bezuiniging in het jaarlijks onderhoud voor van meer dan ƒ 10,000. De ree van het eiland wordt hierdoor tevens de helft korter, doch blijft nog ongeveer 2000 el lang en voldoende tot beveiliging der schepen, die er bij noodweer eene schuilplaats plegen te zoeken.

HEKELINGEN, 5 Oct. Nadat in den nacht van gisteren de wind sterk uit het N. W. was opgestoken en met het aanbreken voor den dag tot storm was overgegaan, ontstond er een buitengewoon hooge vloed, ten gevolge waarvan de meeste buitengronden zijn overstroomd. Hierdoor is aan vele landlieden schade berokkend, naardien de overgevloeide weilanden nog al van goed gras voorzien waren, de in de binnenpolders gelegen weiden meest zijn afgegraasd en de winterhooi voorraad niet evenredig is aan de behoefte. Aan de Goudswaardsche uiterwaarden moeten een vijftigtal schapen verdronken zijn. Behalve deze, voor sommigen aanzienlijke schade, is de nog te veld staande oogst van haver en boonen in enkele buitenpolders geheel weg. Men zag heden morgen duizende garven- en graanschoven door den stroom op de rivier mede voeren. De hierdoor vergoorzaakte schade is aanzienlijker dan het grasverlies. Men noemde iemand, die alleen voor ƒ 1200 nadeel had geleden.

* MAASTRICHT, 5 Oct. Z. M. heeft vergund om tusschen den middelbaren en grooten kring dezer vesting te mogen maken eene doorlaatbrug in den langs den regter-Maas-oever alhier naar Luik te maken spoorweg; zullende gemelde brug eene lengte mogen hebben van 143 el en eene breedte van 7,50 el en rustende op *twintig* gemetselde pijlers en 2 gemetselde landhoofden.

HANDELSBERIGTEN.

BEURSBERIGT VAN AMSTERDAM.

KOFFIJ: Over het geheel was het artikel in de laatste acht dagen zeer stil en zonder handel van eenige beteekenis. De gesteldheid is overigens niet veranderd, enkele Nommers blijven tot veilingsprijzen gevraagd; de houders zijn echter over het algemeen niet genegen zonder eenig avans af te geven, hetgeen voor als nog niet te bedingen is.

Van Padang zijn ruim 9000 b., per *Elise Henriette*, voor particuliere rekening aangebragt.

THEE. Den afloop van de Java-Theeveiling deelden wij in ons nommer van gisteren mede. In den regel liep het Groen boven de meeste taxatien, het Zwart beneden die. De stemming voor de Java-Thee is gunstig. In Chinesche Thee is niets omgegaan. Van Londen zijn hier aangevoerd 68¼ k. en 101/12 k. Congo.

TABAK: Sedert ons laatste berigt werden alhier afgedaan 149 v. Maryland van diverse aanvoeren. In de op 4 dezer gehouden veilingen van Java Tabak werden zeer hooge prijzen besteed, en vertoonde zich vooral op de deksoorten eene levendige concurrentie. De 894 p. hoofdm. T R en 621 p. hoofdm. AS/Malang voor de veiling uit de hand verkocht en door de tweede hand weder aangeboden, werden nagenoeg geheel en al weder tot hooge prijzen gerealiseerd. Bij inschrijving werden afgedaan 62 p. hoofdm. B K & C N T M; 61 p. hoofdm. B K & C G K; 80 p. hoofm. Kawi.

Gearriveerd zijn per Weltevreden 1012 pakken Java D M V O.

De voorraad in de eerste hand bestaat thans uit: 3972 v. Maryland, 10 v. Virginy, 913 v. Kentucky, 19 v. Steelen, 109 k. Seedleaf, 2794 p. Java en 1036 cer. Domingo.

KATOEN met geregelde vraag ruim prijshoudend. Er werden afgedaan ca. 550 b. Noord-Amerik., 250 b. Dhollerah en 26 b. Surinaamsch.

RUWE SUIKER prijshoudend en met redelijk goede vraag. Te Rotterdam zijn 1289 kranj. Java per *Mary* N°. 13 a *f* 1 onder September op uitleverend N°. van boord afgedaan, en alhier zijn 472 kranj. N°. 12 a *f* 35¼ verkocht.

GERAFFINEERDE SUIKER met eenigen handel op levering in de maanden November en December bij de N. S. R. en bij B. & H. De stemming blijft vast.

SPECERIJEN EN KRUIDENIERSWAREN. *Rijst:* In ongepelde soorten is niets omgegaan, daar de houders op hunne vorderingen staan, welke nog niet kunnen ingewilligd worden; gepelde met meer vraag in de meeste soorten en zeer vast, men noteert Arracan *f* 8¼ a 9, Rangoon *f* 8 a 8¼, Java *f* 8¼ a 9, Tafel *f* 11 a 13, Carolina *f* 14½ a 15½. *Vruchten:* In de tweede hand hebben in Krenten en Vijgen voor dagelijksche cons. enkele transactien plaats gevonden. Van Krenten werden uit de eerste hand slechts ca. 200 vaatjes verkocht a *f* 12; andere partijtjes waren ook nog aan de markt, doch werden bij inschrijving niet gegund. Grof rood Rozijn zonder affaire; nieuw Valencia Rozijn *f* 18, jarig *f* 8½; Smirna Rozijn *f* 15; nieuw Malaga *f* 25; nieuw Muscadel in lagen *f* 40; nieuwe Malaga Vijgen *f* 15; Condate Vijgen *f* 11½; heele matten Commadre *f* 16 a 16¼, matjes *f* 18. In *Specerijen* is geene verandering, de handel daarin is traag. Men noteert: Noten N°. 1 100 c., N°. 2 88 c., N°. 3 60 c., N°. 4 42 c.; Foelie 75 a 78; Nagelen 24 a 26.

WAS EN HONIG. De gesteldheid blijft in een doen; van de gearriveerde Honig van Hamburg, waren eenige partijtjes reeds zeilende op speculatie gekocht.

VERFWAREN: *Indigo* en *Cochenille:* De afloop der veilingen op 3 en 5 dezer is reeds door ons medegedeeld. Overigens is sedert de veilingen niets te melden. Bij particulieren zijn per Christiaan Huijgens wederom aangevoerd. ca. 250 k. Java Indigo die spoedig aan de markt zullen komen. *Verfhouten:* 50 tons Dom. Campechehout werden met hoogeren prijs betaald en houdt men nu op nieuw hooger. Geelhout: Tot vorige prijzen werden kleinigheden verhandeld. 20 tons echt Cuba werden tot goeden prijs van boord afgedaan. *Quercitron* onveranderd. *Harst:* Br. Amerik. tot vorige prijzen met weinig koopers, *Terpentijnolie* Amerik. is bij partij weder iets lager te koop. *Meekrap* geheel onveranderd.

HUIDEN: Zuid-Amerik. soorten lager gestemd. Java Runder- in de prima ligtwigten en Buffelhuiden, transparante kwaliteiten 7 a 8 Ned. ₡ blijven goed te plaatsen. Inl. gezouten en gedr. Kochuiden lager aangeboden op de laatste buitenl. berigten. Gez. vette Kalfsvellen met eenige afdoeningen voor export. Gedr. nuchtere blijven aangeboden.

HENNEP. Bij partij is gedaan in lange Riga Poolsche Heeden *f* 38 Overigens is er niets van eenig belang omgegaan.

METALEN: Voor Banca-*Tin* heeft zich de kooplust niet verlevendigd. Er zijn ons weder geene afdoeningen van eenige beteekenis bekend geworden; tot *f* 79 kan men thans teregt komen. In *Koper* en *Lood* gaat niets om. Door de N. H. M. zullen op 26 dezer, bij inschrijving, verkocht worden p. m. 500,000 ₡ onde Indische koperen munt.

STERKE DRANKEN. Genever wederom iets flaauwer, Amst Proef *f* 18¼ a 19¼, Amerik. *f* 19½ a 20¼. In de overige artikelen is geene verandering.

TALK EN SMEER met eenige meerdere vraag en levendiger handel voor consumtie, tot de volle noteringprijzen. Russ. Talk *f* 36; Smeer *f* 30½ a 33.

VETWAREN: De handel zoowel in bruine als blanke Levertraan was deze week wederom uiterst gering; de noteringen zijn evenwel niet veranderd; bruine Berger *f* 42; blanke *f* 45; blanke Robbetraan *f* 38½; *Ansjovisch* 1860 *f* 6¾.

FIJNE ZADEN. *Klaverzaad:* Rood en wit blijft gevraagd, bij beperkten voorraad. *Mosterdzaad:* Bruin prijshoudend, met redelijken handel; geel in afwijkende soorten sterk aangeboden. *Kanariezaad* onveranderd, enkele partijen vonden voor verzending nemers, terwijl bij partij tot bijkomenden prijs moeijelijk te plaatsen is. *Karweizaad* verlaten; orders voor het buitenland ontbreken. *Corianderzaad* prijshoudend.

ROTTERDAM, 5 Oct. De stemming voor *Koffij* blijft gunstig en enkele nommers ondervinden voortdurend eenige vraag, en om dezelven te verkrijgen, zoude men winst moeten besteden. In West-Ind. soorten ging wegens gebrek aan voorraad, niets om. — *Thee:* De coulante afloop der veiling heeft eene gunstige impressie gemaakt. — Ruwe *Suiker* blijft in verhouding der laatste Maatschappij-veilingsprijzen goed te plaatsen, de afdoening der 1289 kr. Soerabaija Suiker, factuur N°. 13, per Mary binnen, tot geheimen prijs, hebben wij reeds gemeld. Nu zijn wederom 286 kr. Soerabaija, dooreen N°. 9¼ factuur, en 1805 kr. Passarocang, dooreen N°. 9 factuur, zeilende per het schip Dutchess of Sutherland, aan de markt gekomen. In geraffineerd had meer handel plaats, er zijn 300 ton Crushed B. en H. N°. 1 en 2 per December, en 100,000 k°. N. S. R. N°. 3 per October, benevens eenige partijen in de tweede hand gedaan. Kandij zonder vraag, prijzen echter onveranderd. — *Rijst* stil, de omzet is zeer onbeduidend en de noteringen bleven dezelfde, als: Nieuw Carolina *f* 16¾ a *f* 15; gepelde Java Tafel *f* 11¼ a 12; Java Voorloop *f* 9¾ a 10½; gepelde Java *f* 8¼ a 9; Arracan Voorloop *f* 9 a 9½; gepelde Arracan *f* 7¾ a 8½; gepelde Rangoon *f* 7¾ a 8¼. — Fijne *Specerijen* flaauw en Noten en Foelie gemakkelijk tot de laatste veilingsprijzen te koopen; Nagelen zijn op 24 a 25 n. kwal. gehouden. Van Peper zijn 450 b. per Ostijen a 24 c. afgedaan, betere kwal. zoude men a 24¼ c. kunnen koopen. Piment *f* 21; Chineesch Kaneel 58 a 60 c. — *Zuiderruchten* stil. Puike nieuwe Zant. Krenten *f* 16 a 16¼; mindere *f* 12 a 14½; Smirna Rozijn *f* 14. — Over Java *Indigo* is voor het moment weinig te zeggen; de N. H. M. veilingen zijn iets beneden de taxatie afgeloopen. — *Meekrap* met goeden handel tot vaste prijzen. — *Potasch* vast; New-York prima soort 1860 *f* 16¾ betaald, Paarlasch *f* 17½ a 17¾; prima Tosc. Potasch *f* 17 a 17½, prima Petersb. dito *f* 15¼. — *Verfhout:* Campêchehout in loco hooger gehouden, prima Laguna *f* 5; Domingo *f* 3½; dito met spoedige levering *f* 3⅜; Maracaibo Geelhout gevraagd a *f* 3¼. — *Metalen:* Banca Tin met meer omgang, er moeten 1200 bl. a *f* 79 gedaan zijn, tot welken prijs men niet meer koopen kan. Lood iets flaauwer; Stolberg in loco *f* 12¾. — *Katoen* vast en met eenigen omzet tot vaste prijzen. — *Honig* wel zoo aangenaam, er komt meer vraag voor export. en men zoude misschien wat hooger prijs willen besteden als er voorraad was. — *Vetwaren* stil; bruine Berger Levertraan *f* 42 a 43; blanke *f* 45 a 46; prima Ceylon Cocosnoctolie *f* 30; prima Palmolie *f* 26¼ a 27; Gallipoli Olijfolie *f* 69 a 70; Groenlandsche Robbentraan *f* 38.

ALKMAAR, 5 Oct. Kaas: Aangevoerd 576 stapels, wegende 132,595 Ned. ₡. Prijzen: Kleine *f* 26, Commissie *f* 26.50, Middelbare *f* 28, Laagste Prijs *f* 20.50.

ZWOLLE, 5 Oct. N. Tarwe *f* 12 a 11.50; n. Rogge *f* 7.70 a 6.35; j. dito *f* 6.60; n. Boekweit *f* 7.90 a 7; n. Garst *f* 5 a 4.75; Aardappelen *f* 4 a 2.50; Boter per N. ₡ *f* 1.15 a 1.05; per ⅛ ton *f* 23.50.

Ter veemarkt waren heden aangevoerd 10 vette Koeijen *f* 150 tot 165; 140 dragtige Koeijen *f* 111 tot 125; 270 Biggen *f* 5 tot 27. De handel was slap; de prijzen zijn lager dan vorige markten.

OLST, 4 Oct. Heden werd alhier de gewone jaarlijksche veemarkt gehouden. De aanvoer was gering en de handel zeer beperkt.

WIJHE, 4 Oct. Heden waren de prijzen als volgt: Turwe *f* 8.10 a 9; Rogge *f* 5.50 a 6; Boekweit *f* 6 a 6.50; Eijeren *f* 2 per 100 stuks; Boter *f* 21.50 a 22.50 per ½ vat; Aardappelen *f* 2.50 a 3.50 per mud; Kochuiden 38 c.; Vinken 40 a 42 c.; Paardenhuiden *f* 6.50 a 7.50, nuchtere Kalfsvellen *f* 2 a 2.10 per stuk; Kippen 50 a 60 c.; Eenden 60 a 70 c. per stuk.

MEPPEL, 5 Oct. Op de gisteren en heden gehoudene groote botermarkt zijn aangevoerd 1433 vierde vaten Boter, voor den prijs van *f* 36 a 42.50 het vierde vat; bedragende alzoo buiten de op de gewone weekmarkt aangevoerde 15,000 Ned. ₡, de aanzienlijke hoeveelheid van ongeveer 67,000 ponden, die gemiddeld zijn verkocht voor *f* 1.03 het Ned. ₡; zoo dat in dit artikel voor de kapitale som van p. m. *f* 70,000 is omgezet.

MIDDELBURG, 4 Oct. Bij kleinen aanvoer en hoogere eischen der houders, waaraan de koopers niet algemeen wilden toegeven, is de handel aan onze markt heden zeer beperkt geweest. J. Zeeuws. Tarwe niet geveild. Nieuwe dito n. kw. *f* 11 a 12, j. Walch. met weinig aanbieding en geringe vraag, doch niet minder dan tot *f* 15 a 15.50 te bekomen. Nieuwe dito in puike soort *f* 13 a 13.25, mindere *f* 12.75 a 12.50. Rogge weinig ter markt; voor den zaai ontbrak elke vraag; de beste gold bezwaarlijk *f* 7.50, voorts *f* 7 tot 6 naar gelang van de droogte. Garst was niet gezocht, doch de aanvoer ook onbeduidend. Nieuwe Haver is tot *f* 4 gedaan. Boonen ontbreken, alleen van Bruine waren een paar klusjes, die zeer hoog werden gehouden. Erwten tot hoogere prijzen gezocht; de beste kleine *f* 11 a 11.50; groote *f* 12 a 12.50. Naar Koolzaad was eenige vraag van *f* 11 tot 12 voor het beste; eene partij wakke is afgedaan voor *f* 11. Olie *f* 1.75 hooger. Lijnkoeken tot *f* 12 aangeboden.

ANTWERPEN, 5 Oct. *Koffij:* De berigten van Rio hebben den kooplust verminderd, men deed slechts uit de tweede hand 1500 b. Domingo van 41¾ a 42¼, 1200 b. Brazil van 37¼ a 41¼ en op levering 1400 b. dito, per Antverpia, tot onbekenden prijs. De stemming is over het algemeen lager, en om groote partijen te verkoopen, zou men lagere prijzen moeten aannemen. — *Cacao* zonder vraag en prijzen onveranderd als volgt: Goaquil 45 a 45½ c., Domingo 35 a 36 c., Maragnon 43¼ a 45 c. — *Verfhout* in vaste houding; op levering werden 100,000 kil. Campêche Domingo a *f* 3 5/8 verhandeld; in loco vonden eenige partijen van *f* 3¾ a 4 koopers, Campêche Laguna uit de tweede hand veel gekocht en met *f* 4¼ a 5 betaald. In Geelhout deed men 52,500 kil. Laguna, voor het binnenland, a *f* 4¼. — *Was* en *Honig:* In gele Afrikaansche Was plaatste men 2000 kil. a fr. 2.20. Er blijven nog 1000 kil. van die soort overig. Havana Honig op levering minder dan in de vorige week verhandeld en van *f* 22½ tot 23 in entr. betaald. Heden wordt a *f* 22¾ in entr. aangeboden. — *Katoen:* De vraag blijft aanhouden en de prijzen zijn rijzende; men deed sedert acht dagen 1200 b. Noord-Amerik. van 33 tot 38 c. en 100 b. Oost-Ind. a 25 c. — *Rijst:* Ongep. vast op *f* 7 in entr. voor Arracan gehouden. In ongepelde soorten was de handel levendiger en men betaalde hoogere prijzen. Circa 3500 balen werden verhandeld a *f* 7¾ voor Rangoon, *f* 8¾ voor ordinaire Arracan en *f* 9¼ voor blanke dito. — Fijne *Specerijen* onveranderd, zwarte zware Peper 29 a 29½ c., Foelie 105 a 110 c. — *Huiden:* De verkoopen der week bestonden uit 2000 droge Buenos-Ayres en Montevideo, 6300 gez. dito dito, 1300 gez. Rio-Grande en 450 gez. Paardenvellen. De vraag is regelmatig, doch zonder eenige levendigheid. De prijzen voor geringe kwaliteiten, drooge en gez. Huiden, zijn laag; die voor goede gez. Huiden blijven gesouteneerd. — *Vetwaren:* De aangevoerde 111 v. Mogador Olijfolie zijn nog niet aan de markt. De vraag bleef kalm en slechts eenige fusten Messina Olie vonden voor de cons. a frs. 142 ent. koopers. — *Terpentijnolie* van Amerika zeer weinig verhandeld en tot lagere prijzen te koop a *f* 19, blijven in loco verkoopers; op levering werd niets afgedaan; men vraagt *f* 19¾. — *Smeer* en *Talk*: Inl. Talk weinig verhandeld; doch tot onveranderde prijzen aangeboden; inl. *f* 30; Stads-Smeer *f* 30½. In Russ. Talk ontvingen wij 290 v. van Petersb., die voor eene fabriek van onze stad bestemd waren. — *Reuzel* van Amerika *f* 37 en van Hongarije *f* 37½. — *Wol* kalm en tot lagere prijzen aangeboden. — Ruwe *Suiker* in onveranderde stemming en bij voortduring weinig voor de cons. gevraagd. Men verhandelde slechts 195 k. Havana a *f* 17⅜ voor N°. 10/11, *f* 17¼ voor N°. 11/12 en *f* 19¾ voor N°. 16/17. — Geraffineerde *Suiker* insgelijks kalm doch uithoofde van den geringen voorraad in loco, blijven de prijzen vast gehouden. — *Harst:* Bruine in loco met *f* 2⅝ betaald en blijft op *f* 2 11/16 gehouden. Er gaat zeer weinig om. — *Patasch:* 1ste soort New-York *f* 16¼ tot 16¾; Russ. *f* 16¼. — *Granen:* De markt soutenceert zich doch er gaat niet veel om; Oostzee Tarwe blijft te noteren *f* 15½ a 16, inl. *f* 14¼ a *f* 14¾ n. kw. In Rogge hadden eenige kleine inkoopen plaats tot zeer vaste prijzen. — *Lijnzaad* met eenigen omzet van Marianopel *f* 14 voor prima.

LONDEN, 4 Oct. *Suiker* met belangrijken omzet in West-Indische soorten; al hetgeen aan de markt was, vond nemers en in enkele gevallen besteedde men 6 p. boven de prijzen van verleden Vrijdag. De verkoopen bestonden uit 1911 v. Van Manilla Suiker werden zoo in veiling als uit de hand 12,783 matten tot eene prijsverhooging van 3 p. verkocht. — *Geraffineerde Suiker* met goeden handel, de prijzen zijn thans 6 p. hooger dan de vorige week. — *Koffij:* Plantation tot lagere prijzen verkocht; in veiling hebben echter 400 v. en 160 b. alle koopers gevonden, gering middel en blaauw middel van 71 a 73 sh; eenige partijtjes goed en mooi ord. native werden verkocht van 65 a 65.6 en eene lading van 1654 b. first Rio ex Maritana werd voor eene naburige haven a 59.9 afgedaan. — *Cacao:* Trinidad stil; in veiling zijn 178 b., grootendeels opgehouden van 68 a 72 sh. — *Rijst* zeer stil. — *Piment:* Ca. 800 b. vonden nemers; ord. a middel 3⅛ a 3¼ p. — *Vruchten:* Valentia Rozijnen vast op 31 sh. Krenten prijsh. maar stil; in veiling heeft men jarige verkocht van 21 a 23 sh. nieuwe werden opgehouden a 31 sh. — *Katoen* hooger; 1100 b. vonden koopers. *Salpeter* 1 sh. lager. — *Lijnzaad* hooger, 700 tons Calcutta zijn heden verkocht a 55.6. Eene lading van 5000 quarters op levering van Odessa werd verkocht a 55.6, eene dito van 2300 quariers Berdianski a 55.6 en eene lading Taganrog op de kust a 54.6. — Schotsch *IJzer* 51.6. — Van Banca *Tin* vonden ca. 1000 bl., zeilende, nemers a 135.6. — *Lijnolie* 30 sh. — *Talk* blijft voortdurend vast gestemd.

(VERVOLG DER BERIGTEN ZIE BLADZ. 5.)

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:
R. MEULENHOFF, van Zwolle. EN
AMSTERDAM, 4 October 1860. C. MACKENZIE. (17037)

Getrouwd:
Fort de Kock, D. DER KINDEREN
WESTKUST VAN SUMATRA, EN
9 Julij 1860. A. CHEVALIER.
Eenige Kennisgeving. (17019)

Bevallen van eene *DOCHTER*, W. D. VAN EBBING, Geb. JANSSEN.
AMSTERDAM, 6 October 1860. (17023)

Heden overleed tot innige droefheid van mij, mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen, mijne geliefde Echtgenoote JOHANNA MENTZ, in den ouderdom van ruim 61 jaren, waarvan ik ruim 33 jaren met haar in den allergelukkigsten Echt verbonden was. H. WILJOUW.
AMSTERDAM, 3 October 1860. (16995)
Deze is strekkende tot Algemeene Kennisgeving aan Vrienden en Bekenden, zoowel binnen als buiten deze Stad.

FRANÇOIS ALBERT HUBERT VAN DER MEULEN, Rijks-Ambtenaar alhier, overleed heden in den ouderdom van ca. 46 Jaren, na een pijnlijk lijden van weinig dagen; ik verlies in hem een teederminnend Echtgenoot, hetgeen alle zullen beseffen, die de Overledene van nabij hebben gekend, maar hoop door vertrouwen op God in zijn wijze wil te berusten. WED. F. A. H. VAN DER MEULEN,
ZAANDAM, 5 October 1860. MULDER.
Eenige en algemeene Kennisgeving. (17041)

Op den 1sten dezer Maand is alhier in den ouderdom van 68 Jaren tot diepe droefheid zijner nagelaten Betrekkingen, overleden de Edel-Achtbare Heer JAN PRONK JACOBZ., Lid van den Raad, oud Burgemeester dezer Gemeente.
LANDSMEER, 8 October 1860.
Wegens Buitenlandsche Betrekkingen is deze Advertentie eerst heden geplaatst. (16984)

Heden overleed in den ouderdom van circa 80 jaren, GOVERT DE GRAAF, die ruim 48 jaren onder onze vroegere en tegenwoordige Firma's met ijver en trouw werkzaam was. M. & C. W. BREUKELMAN.
ROTTERDAM, 5 October 1860. (16994)

Heden nacht ontsliep, na eene langdurige ziekte, in den ouderdom van 34 Jaren en 9 Maanden, voorzien met de HH. Sacramenten der Stervenden, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote JULIE GOOSSENS, geboren NAHRATH, mij nalatende Vier Kinderen, te jong om hun verlies te beseffen. (17000)
VENLO, 4 October 1860. AUGUST GOOSSENS.

HOUDERS van **COGNOSSEMENTEN** aan Order, over Goederen per het Stoomschip *ONDINE*, Kapt. M. LOVIUS, van Bordeaux, gelieven zich ten spoedigste te vervoegen bij GEBRs. VAN ULPHEN, Kargadoors alhier. (17024)

HOUDERS van **COGNOSSEMENTEN** aan **ORDER** over Goederen, geladen in het Stoomschip *TRIEST*, Kapt. Th. BUYS Jrn., te Venetie, Triëst, Patras en Cephalonia, eerstdaags alhier verwacht wordende, gelieven daarvan opgaven te doen aan REUCHLIN, MOLL EN DUTILH, te Rotterdam. (16956)

DE ONDERGETEEKENDE, ten gevolge van den **BRAND** in den nacht van 19 op 20 September ll., genoodzaakt geweest eenige dagen zijnen Winkel te sluiten, heeft de eer te berigten, dat hij hien **HEDEN OP NIEUW HEEFT GEOPEND** en wederom ruim voorzien is van alles zijn vak betreffende. Hij beveelt zijne Zaak bij voortduring minzaam aan in de protectie van zijne geëerde Begunstigers.
AMSTERDAM, **G. H. LEENERS,**
5 October 1860. *Mr. Varkenslayter.*
(16979) Wijde Gasthuismolensteeg, L 94.

VENNOOTSCHAP.
In eene Gerenommeerde **FABRIEK-** en **HANDELSZAAK,** welke Aanzienlijke Winsten oplevert, vraagt men tot voordeeliger Exploitatie en verdere Uitbreiding, een **MEDEWERKEND VENNOOT** van den Beschaafden Stand, in staat *f* 6 à 8000 aan te brengen. Adres Franco, Lett. G., bij de Boekh. M. SCHOONEVELD EN ZOON, Beurssteeg E 188, te Amsterdam. (16922)

TENTOONSTELLING
VAN VROUWELIJKE HANDWER
in het Lokaal der VEREENIGING VOOR
VLIJT, Hoogesluis, W 664.
De **TENTOONSTELLING** is geopend dagelijks van van 12) tot 4 Ure.
Het vervaardigen van **KANTEN** wordt door eene Onderw Kantwerkschool te Sluis in Zeeland aangetoond, terwijl de werken (Borduren, Spinnen, Koordvlechten, enz.) door vervaardigd geoefende Werksters worden uitgevoerd.
TOEGANG WORDT VERLEEND
Aan de Leden, de Houders van ingewisselde Coupon-Bewijzen Inzenders.
Aan het Publiek tegen betaling van 25 (des Woensdags) Persoon.
Loten in de Verloting van aangekochte Voorwerpen à *f* 2.

P. J. VAN OPHOVEN en M. E. ANNEVELD,
op Woensdag den 10den October 1860,
in het Lokaal voor Publieke Verkoopingen, in de Warmoesstraat
Verkoopen: Eene Soliede Partij fraai Bewerkte en net Gedreven
RAGCHELS en HAARD
in differente soorten, Geslepen **HAARDSTELLEN,** Geslagen **KOLENBAKKEN,** drie **BRANDWAARBORGEN KAMERSCHUTTEN,** enz. Alles twee dagen te voren ieder te zien.

L. GIJSELMAN EN ZOON en verdere Makelaars, zullen dag 10 October 1860 en volgende dagen, in het Locaal Verkoopingen
DE ZON,
te Amsterdam, ten overstaan van den Notaris J. H. BOK pen: Sieraden met Diamanten bezet, gemonteerde Koralen, Gouden Kasten, Kerkboek met gedreven Mozes- en Aäron-Sieraden, Japansche en andere Kostbaarheden; fraai Gepolijst teerd **ZILVERWERK,** fijne Galanterien, Tafel- en Oud Blaauwe, O. I. geëmailleerde en andere Porseleinen, werk, exquise Lijnwaden, eene partij Wollen en andere **TUREN,** Geweven Stoffen en Bontwerk, Kleederen Bedden, Beddengoed, Tapijten, Karpetten en Gordijnen, Kamer Spiegels, keurige Schilderijen en Kunstplaten, Pianoforte Orgel, Pendules, Ornementen en Kamerkroonen, Garnituren en Stoelen, een assortiment solide bewerkte Mahonij- **MEUBELEN,** Kantoor- en Magazijn-Benoodigdheden, deren, Gereedschappen en Stellingen, Koper-, Tin-, IJzer- eenige Boeken, waarbij de Inboedel nagelaten door wijlen
G. H. HOLTGREVE,
voorts eene partij **VUURHAARDEN, KAGCHELS,** Haardgarnituren. Vervolgens twee volledige Engelsch DRUKPERSEN, en eindelijk eene overdekte VISCHBOOT.
De Catalogus alsmede de Notitie der Manufacturen en tijds verkrijgbaar en de Goederen **HEDEN** voor een ieder te

GERD. DUURING, A. C. DALEN, A. VAN BIN J. KOLFF, J. F. SAUERBIER, LEONARD L. JACOBS DERAM, L. J. PLEMP VAN DUIVELAND, F. W. J. T. WITKAMP, J. G. VAN DEN ABEELEN, G. ELINK MAN, JOSEPH JACOBSON, LEONARD J. PLEMP VA LAND, GERD. SAUERBIER, W. WITKAMP, C. M. F. LEONARD JACOBSON JUNIOR, Makelaars te Rotterdam, op Woensdag den 10den October 1860, des Middags ten 12 Leuvehaven, Wijk 3, N°. 354/6, Veilen:
114 Vaten **ZWART ROZIJN.**
Aldaar liggende in Entrepot en daags vóór en op den dag voor een ieder te zien.

Men biedt UIT DE HAND TE KOOP **WARMOESZIERS-TUIN,** gelegen nabij deze Stad, tend geschikt voor BLOEMISTERIJ of BOOMKWEEKERIJ reflecteerenden vervoegen zich met Franco brieven bij den HEIJE, Prinsengracht bij de Noorder-Dwarsstraat.

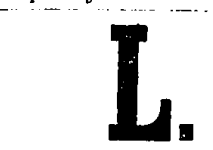

A. W. HEIJNEN,
GEZIGTKUNDIGE
EN
HOF-LEVERANCIER,
zal van DONDERDAG den 4den tot en met den 8sten OCT spreken zijn te **HAARLEM,** Hotel *DE LEEUWERIK* Weduwe QUINTERNE.

Door sterfgeval uit de Hand te Koop, om dadelijk te aanvaarden **WINKELHUIS** en **ERVE** met **PAKHUIS,** waarin de NIERS-AFFAIRE sedert 35 Jaren met het beste succes is door den Heer P. A. WITLANDT. Te bevragen bij deszelfs of den Heer J. SCHOEHUIZEN, Notaris en Makelaar te Alkmaar.

Een geroutineerd **ITALIAANSCH BOEKHOUDER,** Effecten en Arbitrage zaken verstaande, met vreemde Talen door Likwidatie buiten betrekking zijnde, zag zich gaarne in betrekking herplaatst. Men gelieve zich te adresseren onder H. W. WILLEMS, Boekh. Koningsplein alhier.

Apotheek.
Men verlangt tegen November aanstaande in eene APOTH Amsterdam: Een **BEDIENDE,** voorzien zijnde van goede Getuig Hierop reflecteerende adressere zich met Franco Brieven Lt. V. Boekhandelaar H. W. WILLEMS, Koningsplein alhier.

SIGARENMAKERS,
hun Vak grondig verstaande, kunnen tegen GOED LOON Vä bekomen bij LE NOBEL & ZOON, te Middelburg.

MAAGPILLE
VAN BRUNIN LABINEAU,
tegen **KRAMP** of **MAAGPIJN,** verzwakking derzelve, slijm, verstoppingen, winden, enz. Dezelve laxeren zonder of kramp te veroorzaken.
De Prijs der Doos met gebruiksaanwijzing à *f* 1.50.
Depot bij J. H. VAN MEURS: Kalverstraat, D 38. over het

L. POVEL
berigt de ontvangst eener ruime kenze der **NIEUWSTE NAJA** en **WINTER-MODELMANTELS, DOEKEN** en **LONG LES, ZIJDEN** en **FANTAISIESTOFFEN, BRODE** enz., enz.

DE ZALF EN PILLEN van HOLLOWAY zijn een krach neesmiddel voor verouderde wonden en zweren. De bewonderens genezingen, welke dagelijks door middel van deze zalf en pillen bewerkstelligd, hebben hun ook in Nederland de grootste verm verworven, en het is eene daadzaak, dat door deze zalf en pillen wonden en zweren zijn genezen, die twintig jaren waren open gew wanneer elk ander geneesmiddel zonder gevolg was gebleven. Alle van huidziekten, hoe ook genaamd, verdwijnen onder den weldad krachtigen invloed dezer zalf en pillen, ook zijn dezelven zeer aanbe waardig voor borstziekte.
Zijn op Franco aanvrage a Contant te bekomen bij de Dépôth de Heeren: B. ADAMA, Utrechtschestraat, Apotheker, IJ N°. 2 Nieuwendijk, L N°. 78, te Amsterdam; J. M. VAN RENESSE, venhage; L. J. GROOTENDORST, te Utrecht; G. C. T. VAN D MER, te Amersfoort; C. T. OP DEN OORDT, te Venlo, M. BEEK, te Groningen; J. A. P. P. v. D. HEYDEN, te Gouda GILTAY, te Dordrecht; J. BAL Cz., te Zierikzee; F. BO te Arnhem; of aan het Hoofddepot bij den Heer J. STRAA te 's Bosch; alsmede te Londen, Strand, 244, aan *Holloway's Etablis*
DOOR HET VERMEERDERD DEBIET ZIJN DE PRIJZE ALS VOLGT:
Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.—, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 20.25.

...bekende en onbekende Schuldeischers en de Legatarissen in den onder ...gt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van den Heer ...LMUS VAN UPPELSCHOTEN, laatst zonder beroep, gewoond ... te Uithoorn en aldaar den 23sten October 1859 overleden, wor... verwittigd, dat de Rekening en Verantwoording van het be... dezelve Nalatenschap zal worden gedaan op Dingsdag den 23sten ...1860, des Voormiddags ten 10 Ure, ten Kantore van den Notaris ...BOERLAGE te Uithoorn, en dat, indien geen verzet plaats heeft, ... daarna zal worden overgegaan tot voldoening der preferente en ...nte Schuldvorderingen, voor zoover het bedrag der Nalatenschap ... zal zijn. (16905)

...SULAAT-GENERAAL VAN NIEUW-GRENADA IN DE NEDERLANDEN.

...NSUL GENERAAL van NIEUW-GRENADA berigt bij deze ...langhebbenden, dat de op last der Regering te Londen en te ... gedane **PROPOSITIE DER SCHULDREGELING,** ... de **MEMORIE VAN TOELICHTING**, enz. gratis te ...44 aan het Consulaat-Generaal te Amsterdam, alsmede aan het ...s te Rotterdam.

De Consul-Generaal
...DAM, 8 October 1860. **A. GOLDBERG.** (16948)

...OYAKLIJK ZOOLOGISCH GENOOTSCHAP *Natura Artis Magistra.*

...leden, **CANDIDATEN** voor te stellen hebbende, worden ver... hiervan opgave te doen, des Woensdags, te beginnen met den 24sten ...e. k.

...dige Artikel 2 der Wet betalen de Leden, die na den 1sten ... aangenomen worden, voor het loopende Genootschapsjaar, de ...er bepaalde Contributie. (16973)

...AMSTERDAM, ...October 1860.

Bestuurderen van het Genootschap voornoemd:
F. C. ZILLESEN, President.
L. G. VAN HOORN, Secretaris.

A. DE WIT, J. A. HARING, C. DE BOSSON, E. WARN... ...M. A. SPELLERS, P. H. C. DE WIT, J. J. SEYLMANS, ...OLTIJE Jr., H. H. BROEKMAN, J. A. HARING Jr., D. P. ...ORBOER, J. D. KUHN, A. SEYLMANS, J. N. VIERVANT, ...ELLERS en C. WARNSINCK, Makelaars, als lasthebbende van ... Meesters, zullen op Dingsdag den 9den October 1860, des Avonds ...en Ure, in *de Brakke Grond*, in de Nes, Verkoopen:

EENE PARTIJ VAN 294 VATEN

SURINAAMSCH SUIKER,

(nu eerst uit Zee gekomen en gelost)

...gende als nader bij Notitie zal worden aangewezen. (16759)

A. KESPER, P. SUBIESE, T. SANDERS Jr., C. H. GIJSEL... ...P. D. LUSINK Jr., N. SMIT, J. KOFOED, D. J. PAGEZ, ...IJERINK MEIJER en J. H. RICHARD, Makelaars, zullen op ...dag 29 October 1860, des Avonds na Vijf Ure, in het voormalig ...*Heeren-Logement*, ten overstaan van den Notaris C. METZELAAR, ...pen: N°. 1. Het kapitale, hechte, sterke, binnen kort veel verbe... ... weldoortimmerde **HUIS,** met apart verhuurd wordend **BOVEN-** ..., **TUIN** en **ERVE,** op de Oude Waal, tusschen de Oude Schans ...Foeliedwarsstraat, Buurt N, N°. 67. — N°. 2. Een bijzonder hecht, ...en weldoortimmerd **WINKELHUIS** (waarin Kruideniers-Affaire), ...apart verhuurd wordende **BOVENWONINGEN, PAKKEL-** ...**ACHTERHUIS, OPEN PLAATS** en **ERVE,** in de Wol... ..., Buurt KK, N°. 210. — N°. 3. Een hecht, sterk en weldoor... ...**WINKELHUIS** (waarin Kom-en-Eisch Affaire), met apart ... wordende **BOVENWONINGEN, OPEN PLAATS** en ..., in de Foeliestraat, tusschen den Buitenkant en Foeliedwarsstraat, ...U, N°. 302. — N°. 4. Een hecht, sterk en weldoortimmerd **WIN-** ...**KELHUIS** (waarin Tapperij en Slaapsteehonders-Affaire), met apart ...rd wordende **BOVENWONINGEN, OPEN PLAATS** en ...; in de Foeliestraat, tusschen den Buitenkant en Foeliedwars... ...straat het voorgaande Perceel, Buurt U, N°. 303. — N°. 5. Een ...timmerd, hecht, sterk **WINKELHUIS** (waarin Manufactuur... ...el), in de Foeliedwarsstraat, tusschen de Schippersgracht en Foelie... ..., Buurt U, N°. 406. Breeder bij Biljetten en te bezigtigen des ...dags en Donderdags, alsmede op den Verkoopdag, van 1 tot 3 Ure, ...vertoonende van N°. 1 een Toegangbiljet, door een der genoemde ...aarg geteekend. De Bewijzen van Eigendom en de Veilingsconditien ...er dagen vóór en op den Verkoopdag, des Voormiddags, ter ...liggen, ten Kantore van bovengenoemden Notaris, op de Keizers... ...tusschen de Leidsche- en Spiegelstraten. (16917)

De Notaris J. C. SCHADEE, te Zeyst, zal op Vrijdag 12 October 1860, des Voor... middags ten Tien ure, op het Buitengoed *MA RETRAITE*, in de Gemeente Zeyst, ...openbaar verkoopen:

...extra schoone **MERRIEPAARDEN,** een groote CALÈCHE ...Lok, een Coupé Victoria, NARRESLEDE, Hittenwagen, Boerenwa... ...IJzeren Kinderwagen, Stortkar, Droogmachine met rad, New-Found... ...che HOND; voorts ZADEL, TUIGEN, met plated en ander beslag, ...ARDENDEKKEN, STALGEREEDSCHAPPEN en al hetgeen ver... ...te voorschijn zal worden gebragt. Te bezigtigen daags voor de Ver... ...ing van 10 tot 4 ure, en nadere informatien ten Kantore van boven... ...enden Notaris. (16215)

HOUTWAREN.

...Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Maandag den 15den October ... en volgende dagen, telkens des Voormiddags ten 10 Ure, binnen ...delburg, op den Seisdam, in het openbaar te koop aanbieden:

EEN ZEER AANZIENLIJKE PARTIJ GEZAAGDE EN ONGEZAAGDE

HOUTWAREN,

behoorende tot de insolvent verklaarde
SOCIETEIT DER ZAAGMOLENS.

...lles drie dagen vóór den Verkoop voor een ieder te bezigtigen. Nadere ...lichtingen en Notitien dezer Verkooping op franco aanvrage te bekomen ...Kantore van voormelden Notaris. (16901)

...n November of vroeger wordt in de Kalverstraat TE HUUR AAN... ...DEN: Eene **VOORKAMER** met **ALCOVE,** Gemeubileerd ...ongemeubileerd naar verkiezing. Reflecteerenden gelieven zich onder ...A. J. Franco te adresseren bij de Boekhs. WED. J. C. VAN ...GEREN EN ZOON, Water H 131 te Amsterdam. (16949)

...ene AFFAIRE van **DAMES-HANDWERKEN** bestaat ge... ...ed tot plaatsing eener **LEERLING,** P. G., uit den fatsoenlij... ...Stand. Adres franco onder Lett. P. G., bij den Boekh. JOHs. W. ...AUN, Molsteeg, G 136. (16928)

TE HUUR

tegen P°. November of eerder, in de omstreken van den Kloveniers... ...burgwal, een van binnen geheel nieuw Betimmerd, Geschilderd ...en Behangen **HUIS,** met Vijf Kamers, Zolder en Vliering, Provisie... ...kelder, Keuken en Fournuis, Duin- en Regenwater en een afzonderlijken ...Uitgang aan de Straat. Huurprijs *f* 250. Te bevragen bij A. BREEMAN, ...Hoogstraat C 260, te Amsterdam. (16555)

J. F. SCHUTTE, Makelaar, presenteert als lasthebbende van zijne Principalen op Maandag den 29sten October 1860, des Avonds na 5 Ure, in het voormalig *Oudezijds Heeren-Logement*, ten overstaan van den Notaris D. VAN DIJK, aan den meestbiedende of hoogstmijnende te Verkoopen:

N°. 1. Een bijzonder hecht, sterk en weldoortimmerd **WINKEL-HUIS,** waarin Kruideniers-Affaire, met apart Verhuurd wordende BOVEN-HUIS, ACHTERHUIS en ERVE, staande en gelegen op den Nieuwezijds Voorburgwal bij de Wijdesteeg, **F** 151.

N°. 2. Een bijzonder hecht, sterk en weldoortimmerd **WINKEL-HUIS,** met apart verhuurd wordende BOVENWONINGEN, ACHTER-HUIS en ERVE, staande en gelegen op de St. Anthonies Breestraat bij de Nieuwmarkt, C 10.

Breeder bij Billetten omschreven en te bezigtigen N°. 1 des Dingsdags en Donderdags en N°. 2 des Maandags en Woensdags, van 12 tot 3 Ure, alsmede op den Verkoopdag.

De Bewijzen van Eigendom en de Veilconditien zullen 4 Dagen vóór en op den Verkoopdag ter lezing liggen ten kantore van bovengenoemden Notaris. (16142)

J. VAN DUUREN, P. SUBIESE, J. A. JOLLES Jr., H. BENE-DICTUS VAN EMBDEN en W. J. C. A. VAN HASSELT, Make-laars, zullen op Maandag den 15den October 1860, des Avonds na Vijf Ure in het voormalig *O. Z. Heeren-Logement*, door den Notaris Mr. P. LIJNDRAJER Jr., verkoopen: Het extra kapitaal, hecht sterk en proper betimmerd **KOOPMANSHUIS, TUIN, TUINHUIS** en **ERVE,** staande en gelegen op de Keizersgracht, tusschen de Heeren-straat en Brouwersgracht, Buurt SS, N°. 342. Breeder bij Billetten om-schreven. Te bezigtigen op vertoon van een Toegangbiliet, door een der Makelaars onderteekend. De Bewijzen van Eigendom en de Veilconditien zullen op den gewonen tijd ten Kantore van voornoemden Notaris, op de Keizersgracht bij de Westermarkt ter lezing liggen. (15764)

J. J. EVERS, J. N. A. MEIJER, N. SMIT, J. H. G. J. VAN DER BIESEN, H. A RIKMENSPOEL, J. A. SIEWE Jr., P. J. DE-GENS en H. J. M. FRANKEMOLEN, Makelaars, zullen op Maandag 15 October 1860, des Avonds na Vijf Ure, in het voormalig Oudezijdsch Heeren Logement, ten overstaan van den Notaris A. B. ZUURE, pre-senteren te Verkoopen: Een Kapitaal, Hecht, Sterk en Net Betimmerd **HUIS** met **ACHTERHUIS, OPEN PLAATS,** afzonderlijk Ver-huurd wordende PAKKELDER en ERVE, staande en gelegen op de Geldersche Kade tusschen Boomsloot en Ridderstraat, Buurt N 359. Te bezigtigen des Dingsdags en Donderdags van 11 tot 2 ure, alsmede op den Verkoopdag. De Bewijzen van Eigendom en Veilconditien zullen op den gewonen tijd ter visie liggen ten kantore van gemelden Notaris, Singel bij het Koningsplein. (16135)

N. J. BEVERSEN, Makelaar, zal op Maandag den 15den October 1860, des Avonds na Vijf Ure, in het Voormalig *O. Z. Heeren-Logement* ten overstaan van den Notaris W. F. OVERHOFF Jr., presenteren te Verkoopen: N°. 1. Een **HUIS, TUIN** en **ERVE,** met BOVEN- en BENEDENWONING, hetwelk aanmerkelijk is verbeterd, in de Egelan-tierstraat NN 329. N°. 2. Een onlangs veel verbeterd **HUIS** en **ERVE,** op Eigengrond, in de Plantaadje Lijnbaansgracht V 54. N°. 3. Een onlangs door Aanbouw veel verbeterd **HUIS, TUIN** en **ERVE,** op Eigengrond, naast N°. 2, V 55. N°. 4. Een **HUIS, TUIN** en **ERVE,** als voren, V 56, zijnde de Perceelen N°. 2, 3 en 4 allen voorzien van Duinwater en hebbende te zamen eene inhoudsgrootte volgens Koop-Contract met de Stad Amsterdam, in dato 6 October 1859, van 2 Roeden 7 Ellen; zij zullen eerst afzonderlijk worden Geveild en dan te zamen in Afslag gebragt. N°. 5. Een **HUIS, PLAATS, LOODS** en **ERVE,** in de Vinkenstraat bij de Mouthaansteeg, UU 436. Allen te zien des Dingsdags en Donderdags van 12 tot 3 Ure. De Bewijzen van Eigendom en Veilcon-ditien zullen vier dagen bevorens ter Lezing zijn ten Kantore van ge-melden Notaris op het 's Gravenlandsche Veer. (15775)

JOHANNES VAN DIJK, Makelaar, zal op Donderdag den 11den October 1860, des Voormiddags ten 11 Ure, ten Huize van den Heer E. L. EYKING, in de Herberg genaamd: *de Rijger*, aan de Diemerbrug, ten overstaan van den Notaris J. G. POUW, Verkoopen:

N°. 1. Twee Kampen Extra Best en Weltoegemaakt **WEI-** en **HOOI-LAND,** gelegen in de Gemeente Diemen, in den Buitendijkschen Polder, met een Stukje, gelegen tegen den Zeedijk, Kad. Sectie A, N°. 119, 120 en 139, groot 2 Bunders, 40 Roeden.

N°. 2. Drie Kampen Extra Best en Weltoegemaakt **WEI-** en **HOOI-LAND,** met een gedeelte Kade, in den Diemerpolder, Gemeente Diemen in Bovenkerk, Kad. Sectie A, N°. 360, 361, 362 en 362*a*, groot 4 Bunders, 48 Roeden, 70 Ellen.

N°. 3. Vier Kampen Extra Best en Weltoegemaakt **WEI-** en **HOOI-LAND,** genaamd: *de Zwaluwenkamp*, gelegen als voren, Kad. Sectie A. N°. 415, 416, 417 en 418, groot 5 Bunders, 85 Roeden.

N°. 4. Vier Kampen Extra Best en Weltoegemaakt **WEI-** en **HOOI-LAND,** met een gedeelte Kade, mede genaamd: *de Zwaluwenkamp*, gelegen als voren, achter het vorige Perceel, Kad. Sectie A, N°. 419 tot en met 423, groot 6 Bunders, 42 Roeden, 60 Ellen.

De Perceelen N°. 1, 2, 3 en 4 zullen eerst ieder afzonderlijk bij Opbod en Afslag worden Geveild, daarna N°. 3 en 4 te zamen, en vervolgens N°. 1, 2, 3 en 4 bij elkander in afslag worden gebragt.

N°. 5. De Kapitale **BOEREN-HOFSTEDE,** genaamd *Bellevue*, met HUISMANS WONING, STALLING voor 48 stuks Hoornvee en 2 Paarden, WAGENHUIS, HOOIBERG, BOOMGAARD, MOES-GROND, WERF en ERVE; benevens 38 Kampen Extra Best en Wel-toegemaakt **WEI-** en **HOOILAND,** staande en gelegen in de Gemeente Weesperearspel, in de Bijlmermeer, Kad. Sectie J, N°. 175 tot en met 180, Kad. Sectie K, N°. 102, 103, 107 tot en met 138, met een gedeelte Kade, Sectie J, N°. 238, groot 46 Bunders, 36 Roeden, 80 Ellen.

N°. 6. Een **BUITENVERBLIJF,** genaamd *Klaresteijn*, met SCHUUR, STALLING voor 2 Paarden, TUIN, **WERF en ERVE, staande en ge-legen** in de Gemeente Diemen, nabij de Diemerbrug, Get. N°. 79, Kad. Sectie D, N°. 761, groot 2 Roeden, 20 Ellen.

De Perceelen **zijn** dagelijks te bezigtigen uitgezonderd Zon- en Feestdagen.

Eigendomsbewijzen en Veilconditien zullen vier dagen bevorens ter lezing liggen ten Kantore van genoemden Notaris, Keizersgracht tusschen de Brouwersgracht en Heerenstraat SS N°. 344. (15794)

DE METACHROMATYPIE

is wederom in de voornaamste Boek- en Galanteriewinkels verkrijgbaar gesteld. Met deze werkelijk schoone uitvinding kan men in weinige oogen-blikken op Porcelein, Glas, Hout, Steen, Lakwerk, Papier, kortom op alle Stoffen de schoonste en levendigste Bouquetten, Landschappen, Figuren, Caricaturen, enz., overbrengen. Door hare gemakkelijke bewer-king en schoone uitkomsten is deze uitvinding eene zeer onderhoudende bezigheid, terwijl zij tevens door haren lagen prijs binnen het bereik valt van een ieder.

De losse Platen zijn er gesorteerd bij te bekomen. (16974)

IEMAND, over vele Fondsen en uitgebreide Relatien kunnende be-schikken, wenschte een **HANDELSHUIS** op te rigten en zoekt ten dien einde zich te verstaan met eene gevestigde FIRMA of KOOPMAN, die voldoende bewijzen van Soliditeit en Handelskennis kan produceren, of wel **IEMAND** buiten Betrekking, in staat en genegen aan het hoofd van een Handelshuis te staan; er zal meer op kunde en soliditeit, dan wel op de aan te brengen Fondsen worden gelet. Men adressere zich met franco brieven, inhoudende duidelijke opgaven onder Lett. B. Y., bij HERMAN KOSTER, Boekh., Halvemaansteeg, Y 520. (16992)

GEKWALIFICEERDE KOLLECTEURS DER STAATS-LOTERIJ,

TE AMSTERDAM.

De WED. G. CLEMENS VAN HALL en T. J. ANSPACH, J. G. DE GROOT JAMIN, de WED. MIJNSSEN EN ZN., G. J. A. MIJNSSEN, DE LEAO LAGUNA EN MONK, C. COMMELIN en H. H. CRETIER, adverteren bij deze, dat de Trekking der **243STE LOTERIJ** een aanvang neemt op MAANDAG den 22sten OCTOBER e. k. en dat ten hunne respectieve Kantoren **LOTEN** en **GEDEELTEN** voor gemelde LOTERIJ zijn te bekomen. (16957)

Op eene Groote BUITENPLAATS wordt gevraagd, een **PLUIM-GRAAF,** alle Vereischten bezittende, die voor deze Betrekking gevor-derd worden. Die hiervoor bekwaam zijn en goede Getuigschriften kunnen overleggen melden zich met Franco Brieven La. B. B. B., Bureau Handelsblad. (16946)

Gesponnen Werk.

MEN VRAAGT den **UITERSTEN PRIJS** voor 6000 Ned. Pon-den **GESPONNEN WERK,** in de Maanden Februarij of Maart des aanstaanden jaars te Rotterdam te leveren.

Prijsopgave franco te zenden aan het Bureau Handelsblad, onder het Opschrift GESPONNEN WERK. (16947)

Op een MAGAZIJN VAN MANUFACTUREN wordt tegen Primo Januarij aanst. gevraagd: Een geroutineerd **REIZIGER,** Salaris naar bekwaamheid, terwijl alleen zij in aanmerking komen, die reeds vroeger gereisd hebben. Reflecterenden worden verzocht zich Franco te adresseren onder Lett. B. X. bij de Boekhandelaars M. WESTERMAN EN ZOON, Kalverstraat, met opgave waar zij het laatst werkzaam zijn geweest en bij wien men informatien van hen bekomen kan. (16610)

Door ver gevorderden Ouderdom wordt in eene der aanzienlijkste Steden van NOORD-BRABANT ter overneming aangeboden eene in het beste gedeelte der Stad gelegene, in de vorige Eeuw opgerigte en sedert uitge-breide en goed bekende **ZAAK** in **DROOGERIJEN** en **VERW-WAREN,** op zeer aannemelijke Voorwaarden, wordende tevens de **HUIZINGE, PAKHUIZEN,** enz. hieronder begrepen. Al wie hiertoe genegen mogten zijn adresseren zich met franco brieven onder de initialen G. J. P. bij den Heer L. MASION, te Dordrecht ter informatie. (16551)

Een **JONGELING** van fatsoenlijke Familie, circa 19 jaren oud, P. G., eene goede hand Schrijvende, vlug kunnende Rekenen, behalve zijne Moedertaal, (Hollandsch), de Fransche, Duitsche en Engelsche talen sprekende, ook eenigzins met de Italiaansche taal bekend, zag zich gaarne zoo spoedig mogelijk alhier op een **KOOPMANSKANTOOR** geplaatst. Reflecteerenden gelieven zich te adresseeren per Franco Brieven onder Lett. G., aan den Kantoorboekhandel BLIKMAN EN SARTORIUS, Dam. (16918)

VOOR PASSAGIERS NAAR BATAVIA,

vertrekt 20 à 25 October uit het Nieuwe Diep, het Cam-pagne-**BARKSCHIP** *IDA ELISABETH,* Kapt. W. DOOREN. Adres bij GEBRs. VAN ULPHEN, te Amsterdam en W. RUYS JDZn., te Rotterdam. (15820)

NAAR SURINAME

Ligt te AMSTERDAM in Lading: Het snelzeilend Gekoperd **BARKSCHIP** *LOUISA CHRISTINA*, Gevoerd door Kapitein J. F. TEN HARMSEN.

De groote Kajuit bevat ruime en Luchtige Hutten voor den overvoer van Passagiers. Adres bij de Kargadoors HOYMAN en SCHUURMAN, te Amsterdam. (16853)

FRIESCHE STOOMBOOT-REEDERIJ.

VAART TUSSCHEN

AMSTERDAM EN HARLINGEN,

met het snelvarende **STOOMSCHIP** *FRIESLAND*, uitmuntend ingerigt voor PASSAGIERS en GOEDEREN in verbinding met

LEEUWARDEN EN GRONINGEN V. V.

VERTREK.

van **AMSTERDAM.**	van **HARLINGEN.**
Dingsdag, Donderdag en Zaturdag 's Morgens ten 7 ure.	Woensdag, Vrijdag en Zondag 's Morgens ten 8 ure. (16634)

Informatien aan de Kantoren der Reederij te Amsterdam en Harlingen.

RIJNSTOOMBOOT-VAART. KEULSCHE EN DUSSELDORPSCHE MAATSCHAPPIJEN.

DIENST VAN 1 OCTOBER 1860.

Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN—DUSSELDORP: Maandags, Woensdags, Donderdags en Zaturdags, des Morgens 6 Ure.
" ARNHEM naar KEULEN: Dagelijks des Morgens 6 Ure.
" KEULEN naar ARNHEM: " " " 6½ "
Maandags, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags, des Avonds 7 Ure.
" ARNHEM naar ROTTERDAM Zondags, Dingsdags, Woens-dags en Vrijdags, des Morgens omstreeks 8 Ure.

PERSONEN-VRACHTEN:

		Groote Kajuit.	Voor Kajuit.
Van Arnhem naar	Rotterdam.	*f* 1.90	*f* 1.20
" " "	Dusseldorp.	" 2.15	" 1.35
" " "	Keulen	" 2.83	" 1.77
" " "	Coblenz	" 4.75	" 2.95
" " "	Mainz	" 6.60	" 4.15
" " "	Mannheim.	" 7.55	" 4.75

RETOURBILLETTEN TEGEN VEEL VERMINDERDE PRIJZEN.

Nadere inlichtingen geven de Agenten.
ARNHEM, 25 September 1860. **C. BALCK.** (16401)

NOUVEAUTÉS D'HIVER.

NOUS VENONS ANNONCER AUX DAMES QUE NOS MAGASINS VIENNENT DE RECEVOIR UN GRAND CHOIX à DES PRIX TRÈS AVAN-GEUX DANS LES ARTICLES SUIVANTS.

Manteaux d'hiver en drap et velours.
Sorties et Robes de Bal. Calèches.
Cols et Manches et toute sorte de Broderies pour grande Toilette et Négligé nouveau genre.
Rubans pour Chapeaux et Robes.
Echarpes, Ceintures, Coiffures et Bonnets.
Colliers et Marquises en Velours, Chenille et brodées en or et argent.
Fichus, Dentelles et Blondes.
Boucles et Agrafes, Gants. C Jouvin.

GEBER & ASCHBACH,
NIEUWENDIJK, H 51.

(16980)

SPEELKAARTEN,

die het **VERKOOPHUIS** op de Enveloppes hebben, zijn goed schuivende en uitmuntend van Papier en druk. Piquet 15, Homber 20, Whist 25 Cts.

Mooije DOMINOSTEENEN, groote verscheidenheid in SCHAAKSPELEN, DAM-, SCHAAK- en TRIKTRAKBORDEN en alle soorten GEZELSCHAPSSPELEN, HOMBREDOOZEN, FICHES, enz.

TURFMANDEN, KOLENBAKKEN, HAARDSTELLEN.

HAARD- en KAGCHEL-ORNAMENTEN, mooije BLAASBALGEN, HAARDSTOFFERS, de bekende handige KAGCHELKAPJES, om Kagcheldeuren te openen, zonder gevaar zich te branden.

Vuurmakers, Waterstoven.

WARME

VILTPANTOFFELS,

VOORDEELIGE

AMERIKAANSCHE OVERSCHOENEN,

in alle soorten, soliede kwaliteit en goedkoop.

ZIJDEN PARAPLUIES

van deugdzame kwaliteit en elegant afgewerkt, in alle grootten, voor Heeren en Dames; allerliefste KINDERPARAPLUIES.

VERKOOPHUIS.

(16978)

Kloveniersburgwal, 3de Huis van het Rusland, B 115.

Mr. J. A. HES, Chir. Dentiste,

Schrijver van het Encyclopaedisch Handboek der Tandheelkunde, Lid der Société de Médecine Pratique de la Province d'Anvers, enz.

Continueert met het inzetten van **KUNSTTANDEN** en **GEBITTEN,** volgens nieuwe Methode, welke aan alle vereischten beantwoorden. Abonneert Familien, voornamelijk ter regeling der Kindertandjes gedurende de verwisseling, en verrigt alle verdere Operatien, de TANDHEELKUNST betreffende.

KLOVENIERSBURGWAL BIJ HET RUSLAND, B 115, AMSTERDAM. (15351)

MAGAZIJN VAN

WAS, PATENT-, WAS-, EN PARAFFIN-KAARSEN,

FRANKFORTER SPEELKAARTEN, LAMPENKAPPEN, ENZ.,

G. A. MEIJER,

KALVERSTRAAT D 21,

heeft de eer te berigten, dat de Prijzen der KAARSEN op heden gesteld zijn, uit de HOLLANDSCHE en GOUDSCHE Fabrieken, als volgt:

1ste Kwaliteit	50	Cent per Pak.
2de Id.	47½	" " "
Rose en Witte Paraffin-Kaarsen	1.25	" " "
Spermacetie-Kaarsen	1.25	" " "

Op nieuw ontvangen SUPRA FIJNE **FRANKFORTER SPEELKAARTEN.** (16945)

BOEKVERKOOPING.

FREDERIK MULLER, te Amsterdam, zal van de **BIBLIOTHEKEN,** nagelaten door Wijlen de Wel-Ed. Gestr. HH. J. W. v. ROMUNDE en D. F. CROMMELIN, Verkoopen;

MAANDAG 8 October. De Werken over NATUURKUNDE en SCHOONE KUNSTEN, ALGEMEENE, OUDE en NIEUWE GESCHIEDENIS.

DINGSDAG 9 October. De Werken over GESCHIEDENIS van Spanje, Frankrijk en Engeland en NEDERL. DICHTWERKEN der 16de en 17de Eeuw. (16944)

Verlag der Englischen Kunstanstalt von A. H. PAYNE, in Leipzig:

1 OCT. 1860. ILLUSTRIRTES. VII JAARGANG.

FAMILIEN JOURNAL.

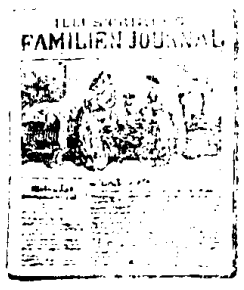

Illustraties, Novellen, Biographiën, Reisbeschrijvingen, Techniek, luimige Verhalen, enz. enz. Begint heden eene nieuwe Serie en kost per 3 maanden bij geregelde wekelijksche bezorging slechts 90 CENT. Proefnummers gratis.

(16614) AMSTERDAM, **SEYFFARDT**'SCHE BUCHHANDLUNG.

HONDERDEN VAN DAADZAKEN BEVESTIGEN, VOLGENS DE GESCHIEDENIS DER GENEESKUNDE EN DE DAGELIJKSCHE WAARNEMING, DAT MEN DE HUIS- EN VOLKSMIDDELEN NIET TE VERWERPEN EN TE VERACHTEN HEBBE. DR. G. F. MOST.

DE SYMPATHETISCHE MIDDELEN EN GENEESWIJZEN,

OF **HET GEBRUIK** VAN

AMULETTEN, BEZWERINGEN, MAGTSPREUKEN,

enz., in de GENEESKUNDE,

onderzocht, Historisch-Kritisch behandeld en naar de natuur verklaard, door DR. **G. F. MOST.**

104 Bladzijden, groot 8° voor *f* 0.60 in plaats *f* 1.50 te bekomen op Bestelling in alle Boekwinkels. (16763)

Bij J. H. GEBHARD & Cie., te Amsterdam, is uitgegeven:

DE DERDE HERZIENE EN VERMEERDERDE DRUK DER

BEGINSELEN VAN STAATHUISHOUDKUNDE,

DOOR

Mr. J. L. de Bruyn Kops.

PRIJS *f* 2.80.

Een onmisbaar Boek voor ieder die als Koopman, Industrieel, Regtsgeleerde, Ambtenaar, of in welke betrekking ook, bekend wenscht te zijn met de grondregels der Volkshuishoudkunde. Deze nieuwe uitgave is geheel omgewerkt en uitgebreid, vooral in de hoofdstukken over Prijs, Onstoffelijke Productie, Muntwezen, Koophandel, Toezigt der Regering, Belastingen, Dagloonen, Bevolking, terwijl Kolonien en Armwezen nagenoeg als nieuwe hoofdstukken te beschouwen zijn. (16951)

Door den Ondergeteekende is op heden aan Heeren Leden van de Broederschap van Candidaat-Notarissen in Nederland en aan Inteekenaren verzonden:

REGT EN WET.

TIJDSCHRIFT VOOR HET NOTARIS-AMBT,

ONDER REDACTIE VAN

MR. C. J. DIEMONT, W. H. VAN MEUKEREN EN M. COHEN STUART.

13de Deel, N°. 4.

Dit meer en meer in belangrijkheid toenemende **TIJDSCHRIFT,** is op Franco aanvrage ter inzage verkrijgbaar. (16926)

AMSTERDAM, 5 October 1860. **J. C. SPIJKER Az.**

OESTER-BERIGT.

C. VAN LAAR en ZOON,

Reguliersbreestraat bij de Botermarkt.

Heeft op heden VERSCH ontvangen, eene groote partij TEXELSCHE **OESTERS,** welke groot van stuk en blank zijn a *f* **1.50** per 100, en tevens voor denzelfden prijs ten zijnen Huize kunnen gebruikt worden; verders voor het eerst NIEUWE **WINTER-HARING** a *f* **6** per 100, NIEUWE BERGSCHE **ANSJOVIS** a *f* 0.60 per 100, **PALING** in Gelei a *f* 1.75 per Pot, alsmede opregte ENGELSCHE **BIEREN.**

PS. HARING- en ANSJOVIS-SALADE a *f* 0.35 per Portie. (17022)

ZELF-ATTRACTIE.

SINGEL BIJ HET SPUI, D. 334.

Is de beste tot dus ver bekende wijze van **TANDPLAATSING,** welke zonder gebruik van Platen, Haken en Draadwerk, doch door zuivere Aanzuiging zich aan het Tandvleesch vasthecht. Voorts zal zich de Ondergeteekende bovendien bezig houden met het aangaan van Abonnementen voor het zuiver Regelen der KINDER-TANDJES, volgens zijne Nieuwe Methode van GLISSOIRS, en het Chirurgicale deel van zijn Vak. enz., Alles volgens eene BILLIJKE PRIJSBEREKENING.

OUDSCHANS, FIRMA **MALLAN.**

(15404) *Gebreveteerd Dentiste van Z. M.*

Mr. A. S. STYER,

CHIRURGIJN DENTISTE-MÉCANICIEN,

is dagelijks te CONSULTEREN over de Chirurgicale en Me Geneeswijze der **TANDEN.**

Alle soorten van **KUNSTTANDEN** en **GEBITTEN** door hem naar de nieuwste ontdekkingen ingezet. Hij regelt de T Kinderen gedurende de Verwisseling, en doet verder alle Ope Tandheelkunde betreffende naar vaste grondbeginselen.

Kalverstraat, 276, 2de huis van de Bagijnhofsteeg 276.

Wie gaarne fraai en pleizi Schrijven wil,

MOET DE ZOO BIJ UITSTEK FRAAI

DEKKER'S STALEN PENNI

gebruiken, die te bekomen zijn bij de Boekverkoopers **GEBRO KOSTER,** Leliegracht, te Amsterdam, à *f* 1 het Gros en 60 Halve Gros,

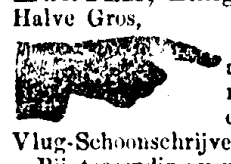

Deze pen is **ONVERBETERLIJK** en alle bestaande soorten in fijnte en elasticitei meermalen hadden wij dan ook het genoegen, derdtal Grossen dezer **PENNEN** aan Prof. D Vlug-Schoonschrijver van Z. M. den Koning, te leveren.

Bij toezending van een Postwissel a *f* 1.10 worden dezelve Fr het geheele Rijk toegezonden. (16

LITHOGRAPHIE EN PHOTOGRAPHIE.

WARMOESSTRAAT, M 403, TE AMSTERDAM.

DE ONDERGETEEKENDE brengt ter algemeene kennis, dat hij bij zijne sints jaren gevestigde **LITHOGRAPHIE** heeft gev **PHOTOGRAPHIE,** op de meest uitgebreide schaal, tot de vervaardiging van PORTRETTEN, STEREOSCOPEN, COPIJEN van DERIJEN, GRAVURES, TEEKENINGEN, ENZ., OP STEEN, GLAS en PAPIER. TH. **BRÜGGEMANN.** (

Reguliersbreestraat, Y 554.

FINALE UITVERKOOP.

Na het overlijden van den Heer BARTELS, met achterlating van Minderjarige Kinderen, zullen alle voorhanden **GOEDEREN** LAGE PRIJZEN worden **UITVERKOCHT.** (16

D. J. FULDAUER, Groenburgwal, Continueert met het vervaardigen naar de maat:

OVERHEMDEN EN UITRUSTINGEN:

Even als vorige jaren zijn mij thans weer ter ALGEHEELE OPRUIMING toegezonden: eene exquise partij **WITTE** en **LINNEN DEREN,** welke tot en met 25 dezer à tout prix Uitverkocht zullen moeten zijn, onder deze Goederen bevinden zich ook brillante N **BOEKSCHE MEUBELGORDIJNEN,** 4 El Lang, a *f* 3 het Paar, ALLES PRIX FIXE. Goederen worden op Aanvrage *op* huis bezorgd. (16923)

ZIJDEN EN WOLLEN VERWERIJ.

H. A. SCHMAND & COMP.,

N. Z. Achterburgwal bij de Torensteeg, G 269,

berigten hiermede, dat zij steeds voortgaan met alle soorten van **ZIJDEN, WOLLEN, KATOENEN** en andere **STOFFEN** ni in alle begeerd wordende Kleuren, echt en zonder af te geven te Verwen, maar dezelve ook weder op nieuw Apraiteren, zoowel Stuk als andere groote en kleine Voorwerpen; verwittigen tevens, dat zij bovengemelde Stoffen ook Wasschen, Persen, Glansen, Mo Decatiseren. (16936)

CRINOLINES

in beste kwaliteit solied gemaakt van de beste bestaande Veeren van *f* 1 tot *f* 10, naar mate der grootte en breedte der Veeren; Nieuwe **TER-ARTIKELEN,** als: Fanchons, Capuchons, Cachenez, Handschoenen, Wollen Gebreide Goederen, als: Pantalons, Borstrokken, en eene groote sortering Foulards, Cols, Slips, enz., in het Magazijn van

G. E. CAESAR,

(16939) Nieuwendijk, H 22

Bij de Erven F. BOHN, te Haarlem, komt heden van de Pers en is alom te bekomen:

HENDRIK VIII en zijn ZESDE VROU

HISTORISCHE ROMAN VAN L. MUHLBACH,

met de Portretten van den Koninklijken Blauwbaard en zijne Vrouw op den Titel. Prijs *f* 4.

DE VOORLETTERS, DOOR DE BARONES TAUTPHOEUS MONTGOMERY,

in 2 Deelen, elk versierd met een mooi Vrouwenkopje, Prijs *f* 6.20. (169

Bij de Erven F. BOHN, te Haarlem, is van de pers gekomen:

STICHTELIJKE UREN VAN NICOLAAS BEETS, 1860, N°. 10,

inhoudende: 1. *Onmisbare liefde.* 2. *Lijden om Jezus naam.* 3. *Jezus de goede herder.* Prijs per Jaargang *f* 4.20 en van de Jaargangen 1859 in linnen gebonden *f* 4.75. — **UITVERKOCHT** is het *eerste* Deel van de beide Drukken der *Eerste Serie* van de *Stichtelijke Ure* eenige der opstellen, die in dat Deel voorkomen, zijn te vinden in de

KLEINE VERZAMELING UIT DE STICHTELIJKE UREN,

door den Auteur zelven in één Bundel bijeengevoegd en gerangschikt. Prijs ingenaaid *f* 1.25; in linnen *f* 1.50.

Dagelijksch Manna voor Reizigers door de Woestijn,

door **G. D. KRUMMACHER,** vertaald door Mejufvrouw **E. J. HASEBROEK,** met eene Voorrede van haren broeder, Ds. **HASEBROEK.** Door de Prijsvermindering, die het Werk ten gevolge van den Nadruk aan de Kaap heeft ondergaan, heeft het een grooter aftrek gevonden. De Prijs is nu *ingenaaid f* 2.10, in plaats van *f* 3.60, en gebonden *f* 2.50, in plaats van *f* 4. (169

Bij de Erven F. BOHN, te Haarlem, komt thans uit en is alom te verkrijgen de TWEEDE DRUK

HUISSELIJK GELUK EN HUISSELIJK LEED DOOR FREDERIKA BREME

Het meer bevallige formaat en de betere uitvoering van deze herziene uitgaaf van het **MEESTERSTUK** der beroemde Zweedsche Sc maakt het nog meer dan vroeger geschikt voor **CADEAU,** en de prijs is daarenboven eens zoo goedkoop als die van den eersten Druk, de 2 Deelen nu slechts *f* 3 en in fraaije rood Linnen Banden *f* 3.60.

CAMERA OBSCURA van HILDEBRAND; 3de Druk.

Deze volledige uitgaaf bevat bijna twee derden meer dan de eerste, en kost ingenaaid slechts *f* 1.50; in linnen *f* 1.80.

WAARHEID en DROOMEN door JONATHAN; 4de D

Deze druk bevat bijna de helft meer dan de 3 vorige, en kost nu ingenaaid *f* 2 en in rood linnen *f* 2.25. (1

SCHROEF-STOOMBOOTDIENST

VAN

AMSTERDAM

VICE

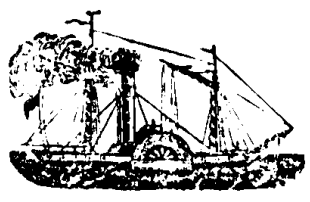

NAAR HET

NIEUWEDIEP

VERSA.

REGTSTREEKS van den Steiger naast de Jagthaven te AMSTERDAM doorvarende zonder Overlad

WINTERDIENST, aanvang nemende 1°. October.

VAN AMSTERDAM		VAN HET NIEUWE DIEP	
Dagelijks	des Morgens ten 9 Ure.	Dagelijks	des Morgens ten 8
VAN ALKMAAR		VAN ALKMAAR	
Dagelijks	des Namiddags circa 12½ Ure.	Dagelijks	des Voormiddags circa 11

En voorts

EENE BIJZONDERE DIENST TUSSCHEN ALKMAAR EN AMSTERD

des MAANDAGS, WOENSDAGS en VRIJDAGS.

VAN ALKMAAR		VAN AMSTERDAM	
Des Morgens	ten 7 Ure.	Des Namiddags	ten 4½

DE VRACHT IS GEREGELD ALS VOLGT:

1STE KAJUIT,	van **AMSTERDAM**	naar het	**NIEUWE DIEP**	of omgekeerd	*f* 3.—
" "	" "	"	**ALKMAAR**	"	" 1.50
2DE "	" "	"	**NIEUWE DIEP**	"	" 1.70
" "	" "	"	**ALKMAAR**	"	" 0.85

(1642

De afgifte van RETOURKAARTEN tusschen Amsterdam, Spijkerboor, Alkmaar en het Nieuwediep heeft opgehouden.

Adres te Amsterdam, bij den COMMISSARIS van bovengemelde Dienst, en aan het Nieuwe Diep en te Alkmaar aan boord der Stoom

AMSTERDAM, Zaturdag 6 October.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn ingekomen het ontwerp wet betreffende de doorgraving van Holland op zijn Smalst, en een ontwerp betreffende de verbetering van den waterweg van Rotterdam ee, alsmede een nopens den accijns op het binnenlandsch gedistilleerd. e ingekomen het antwoord van den Minister voor Hervormde en an- Eeredienſten op de adressen omtrent het collatieregt. Het is verzon- an de commissie ad hoc, bestaande uit de Heeren v. Goltstein, van n, Wintgens, Hugenholtz en Hoekwater.

der is rondgedeeld het verslag der commissie nopens de regeling der cultuur op Java en de stukken betreffende het contract Pangka. evat, gelijk bereids is gemeld, zoowel het gevoelen van de meerder- der commissie, dat zeer afkeurend is omtrent beide onderwerpen, als r minderheid, die de regeling der suiker-cultuur verdedigt en de be- der meerderheid beantwoordt en die verder van meening is, dat er anleiding bestond tot het aangaan eener transactie betreffende het ct Pangka, maar toch de teruggave van het contract met het regt verdragt aan den Heer Gallois vreemd noemt, en daaromtrent inlich- zoude wenschen. De conclusie van het rapport is reeds vroeger edeeld.

gsdag zal beraadslaagd worden over het voorstel van den Heer Wint- strekkende: 1°. Tot het doen drukken van de bestaande lijst van der vroegere Staten-Generaal; en 2°. tot uitnoodiging van den Minister inneni. Zaken, om ook onzerzijds nasporingen te laten doen tot be- ing van het doel in het Belgisch koninklijk besluit van 27 Sept. jl. rukt, en eene lijst te doen opmaken van de namen der afgevaardigden Staten-Generaal van de vroegst bekende tijden af.

---

or het Algemeen Beurs-Comité voor publieke fondsen hier ter stede, gt, dat eergisteren avond bij hetzelve is ingekomen een voorstel van ouvernement van Nieuw Grenada, tot regeling van de buitenlandsche d dier Republiek, waarvan de hoofdtrekken zijn:

nversie van de bestaande:		
3,241,425 active schuld, gerekend . . .	100 pCt.	£ 3,241,425.—
de achterstallige rente derzelve tot 1 Junij ll.	100 " "	713,085.16
3,208,978.8 uitgest. schuld, gerekend . .	50 " "	1,604,489.—
	te zamen	£ 5,559,000.—

lks in 55,590 nieuwe bewijzen à £ 100 amortisable schuld.
t afbetaling van dit kapitaal in 57 jaren, verhoogd met een bedrag £ 3,888,969, waarop de voor die jaren verschuldigde renten tegen t. 's jaars worden berekend, zoude uit de opbrengst der tolregten, enz. n bestemd:

de eerste	4	jaren	1861 à 1864	£	40,000	's jaars.
" volgende	4	"	65 " 68	"	60,000	"
" "	4	"	69 " 72	"	80,000	"
" "	4	"	73 " 76	"	96,000	"
" "	4	"	77 " 80	"	112,000	"
" "	4	"	81 " 84	"	128,000	"
" "	4	"	85 " 88	"	165,000	"
" "	4	"	89 " 92	"	197,000	"
" "	4	"	93 " 96	"	213,000	"
" "	4	"	97 " 1900	"	229,000	"
" "	16	"	1901 " 16	"	245,000	"
en in het 57ste jaar			1917		247,960	

bedragende te zamen £ 9,447,960.

llende evenwel die sommen worden aangewend tot amortisatie door del van publieke aanbiedingen tegen prijzen beneden pari, ten ge- e waarvan de schuld in een korter tijdsbestek finaal kan afloopen.
t geheele voorstel zal spoedig in druk worden publiek gemaakt, en het comite zal nader eene vergadering worden opgeroepen, om daar- te beraadslagen en te besluiten.

---

steren avond ten 7¼ ure is brand ontstaan in de sal ammoniacfabriek de Heeren van der Elst en Matthes, op de Schans over de Laurier- ht, waarbij het magazijn is uitgebrand. Door de werking van vijf spui- waarbij de spuit van de naastbij gelegen gasfabriek de eerste en ge- gste diensten heeft bewezen, was de brand ten 10½ ure geblusscht; de ak is onbekend.

---

steren avond is op een stoep op de Noordermarkt het lijk gevonden een onbekend manspersoon, die waarschijnlijk aan eene beroerte is leden. Het is naar het gasthuis gebragt.

---

ij den wedstrijd in het schieten te Brussel heeft ook de Heer A. Trump, Arnhem een prijs behaald.

UTRECHT, 6 Oct. Den 8sten dezer zullen naar men verneemt op Zeisterheide door eene commissie van artillerie-officieren, enz., onder ing van den majoor Kuijck van gemeld wapen, de brandpijlen van gieri worden onderzocht.
— Naar men verneemt is de paardenarts 3de kl, van der Meulen, van 6de reg. dragonders in rang overgeplaatst bij het 3de reg. van dat wapen.
TRECHT, 6 Oct. Woensdag avond is hier H. M. de Koningin- uwe van Soestdijk gearriveerd, om uitgeleide te doen aan HD. dochter K. H. de groothertogin Sophia, die naar Duitschland terugkeerde.
E. de commissaris des Konings was aan het station aanwezig, om de vorstinnen zijne hulde te brengen, terwijl eene groote menigte toe- nwers aan het station tegenwoordig was. Het hartelijk afscheid van vorstinnen maakte op de aanwezigen veel indruk.
— Gisteren promoveerde alhier tot doctor in de chirurgie de Heer E. nkoop, med. et art. obst. doctor van Wormermeer.
— De Javaan, die tot Christenzendeling wordt opgeleid, en waarvan lange in de Tweede Kamer sprake was, is een jonge Battaker, die aan zorg van een onzer hoogleeraren hier ter stede is toevertrouwd.

ELEGRAMMEN van het Kon. Meteorol. Observat. te Utrecht, dd. 5 Oct.

NAMEN DER PLAATSEN.	Barometer.	WIND. Rigting.	WIND. Kracht	Temperatuur.	TOESTAND DER LUCHT.	TOESTAND DER ZEE.
	Millimêt.					
....	+ 9.7	W.	0	10.0	betrokken.	kalme zee.
.....	—	W.	1	11.9	ligt bewolkt	holle zee.
.....	+ 8.8	W. Z. W.	1	7.6	bewolkt.	—
pool.	— 4.1	Z. W.	—	14.4	somber.	slecht water
outh..	+ 8.9	W. N. W.	2	15.6	bewolkt.	holle zee.
mouth	—	W.	3	12.8	somber.	z onstuim. ze
recht....	+ 3.0	Z. W. (*)	2	9.8	zwaar bewolkt	—

Oct. Grootste verschil der afwijking tuss. Plym. en Utrecht..... 7.0
" " " " " " Brest " Hartlepool..... 13.8

(*) Ten 11 ure des morg. eene windstoot van 58 Ned. pond drukking op en vierk. meter.

METEOROLOGISCHE WAARNEMINGEN van 6 October 8 u.

NAMEN DER PLAATSEN.	Barometer.	WIND. Rigting.	WIND. Kracht.	Temperat.
Maastricht.....	57.93	W. N. W.	1	11.2
Groningen.....	57.34	W. N. W.	0.5	10.5
Nieuwed. (Helder)	57.45	N. W. t. N.	5.2	11.4
Vlissingen.....	57.90	W.	0	13.2
Grootste verschil..	0.59			

LAATSTE BERIGTEN.

LONDEN, Vrijdag 5 October.

De *Times* meldt, dat de vrouwen en de gezinnen van de generaals en officieren van het Oostenrijksche leger in Venetie bevel hebben ontvangen, om onverwijld het Venetiaansche gebied te verlaten.
Uit Pesth wordt aan hetzelfde blad gemeld, dat de rector der univer- siteit aldaar aangekondigd heeft, dat de hoogeschool gedurende het ge- heele jaar zal gesloten blijven.

WEENEN, Vrijdag 5 Oct. Slotkoersen: Metalliek 5 pCt 66.50; Dito Nation. 76.60; Bank-Actien 768; Noordb. Dito 180; Loten 1854 —; Dito 1858 —; Cred. Anstalt 174; Frans. Oost. Spoorw. 266; Nieuwe Lomb. 145. — Wissel: Londen 13.07½; Goud —.

BERLIJN, Vrijdag 5 October.

Roggé: Herfst 50⅞, voorjaar 47⅛; *Olie:* Herfst 11 11/12, voorjaar 12⅛; *Ha- ver:* Herst 27, voorjaar 25½.

BERLIJN, Vrijdag 5 Oct. 5 pCt. Metall. 48½; Dito Nat. 56⅛; Dito N. Leening 66½; Loten 1860 —; Stiegl. 5de Serie 92½; Dito 6de Serie 101½; 5 pCt. Eng. Russen —; 3 pCt. N. Dito 61; 5 pCt. Pruisen 105½. — Wissel: Londen 2/m. —; Parijs —; Hamb. —; Amst. —; Weenen —; Petersb. 3/w. —.

Slotkoersen: Metallick 48½; Dito Nat. 57⅛; Loten 1860 —; Stiegl. 5de Serie 92½; Dito 6de Serie 101½; 5 pCt. Eng. Russen 102½, 3 pCt. N. Dito 61¼ 4½ pCt. Pruis. 101. — Wissel: Londen 2/m. —; Parijs 2/m. —; Hamb. 2/m. —; Amst. 2/m. —; Weenen 2/m. —; Petersb. 3/w. —.

FRANKFORT, Vrijdag 5 Oct. Slotkoersen: 5 pCt. Metall. 46¾; Dito Nation. 55⅞; Loten — BankActien —; Cred. —; 3 pCt. Spanje 46⅞; Dito 1¾ pCt. 39⅜. — Wissel: Londen 116¼; Weenen 88¼.
De bank heeft haar disconto van 2 op 3 pCt. verhoogd.

HAMBURG, Vrijdag 5 October.

Olie: Herfst 26.2, Voorjaar 27.2.

HAMBURG, Vrijdag 5 Oct. 3 pCt. Russen 59¼; 3 pCt. Spanje 44⅜ 1¾ pCt. Dito 37½; Vereinsb. 98; Noord-Duitsche Dito 81¼. — Wissel: Lon- den 13.01⅞; Amst. 35.85.

PARIJS, Vrijdag 5 October (*Particuliere Correspondentie.*)

Te Gaëta is een der secretarissen van den Napelsche ambassade te Turyn aangekomen, als overbrenger van het antwoord van het Sardinische gou- vernement, op de nota der Napelsche regering betreffende het oprukken van Sardinische troepen naar de Napelsche grenzen. De inhoud van dit antwoord is nog een geheim. Intusschen heeft Victor Emanuel bij een dagorder uit An- cona bekend gemaakt, dat hij zich weldra aan het hoofd des legers zal stellen, en hebben de Sardinische troepen bereids de Napelsche grenzen overschrede- en zijn te Taramo (Abruzzo Ulteriore I) aangekomen. Terzelfder tijd heb ben zich 4000 man der troepen, die Ancona hebben ingenomen, naar Sicilie ingescheept, om met voorkennis van Garibaldi en van zijn vertegenwoor- diger Mordini, daarvan bezit te nemen. Uit aanmerking dezer gebeurtenis- sen, verzekeren de Sardinische bladen, dat Frankrijk het binnenrukken der Sardinische troepen in Napels, ten behoeve der inlijving niet verhindert, dat een Europeesch congres bijeen zal komen om verdere besluiten te nemen en dat tot op dat tijdstip (waarschijnlijk in *saeculo saccullorum*) Frankrijk voor de handhaving der orde in Italie zorg dragen zal.

In de kerk Notre-Dame heeft heden de aangekondigde lijkdienst voor den gesneuvelden kolonel Pimodan plaats gehad.

Naar aanleiding der in het Fransch vertaalde onlangs verschenen brochure: *De kunst om de Franschen te bestrijden*, heeft de generaal von Mijluis, die bij den slag van Jena ernstig gekwest werd, een brief aan *l'Opinion Nationale* geschreven, waarin hij zegt, dat bij den Prins-Regent van Pruisen een veel eenvoudiger en zekerder middel ter bereiking van dit doel wil aan de hand geven, bestaande daarin, dat men bij het Pruisi- sche leger het beginsel van gelijkheid bij de Fransche armee bestaande, behoort in te voeren, opdat de officier in den soldaat zijn wapenbroeder zie; en de bevordering een gevolg zij van verdiensten en moed en elk soldaat in zijnen ransel den maarschalkstaf met zich drage. Ofschoon deze brief in ironische bewoordingen gesteld is, bevat hij verscheidene wenken, die wel behartiging verdienen.

PARIJS, Vrijdag 5 October.

Het blijkt thans dat het zoogenaamde protest van Rusland aan de Sardini- sche regering niets anders bevat dan eenige vertoogen over den gang van zaken.

De *Sentinelle* van Toulon van 3 dezer meldt, dat een groot gedeelte der divisie, welke zich van Lyon naar Civita-Vecchia begeeft, te Toulon is aangekomen en buiten het glacis der vesting kampeert. Het overige deel der 8000 man, waaruit de divisie bestaat, zou den volgenden dag aan- komen, waarna deze troepen zich onmiddellijk naar de plaats hunner be- stemming zullen inscheepen. De divisie-generaal Gerandon en de brigade- generaals Michelet en de Chambarlac hebben zich bereids naar Civita- Vecchia ingescheept.

MARSEILLE, Vrijdag 5 October.

Berigten uit Napels van 2 dezer melden, dat de koninklijke troepen tot op een dagmarsch van de hoofdstad genaderd zijn en op 1 dezer de gere- trancheerde positien bij Maddaloni hebben aangevallen, die verdedigd wer- den door Bixio, terwijl Caserta verdedigd wordt door Sirtori. Eene depêche van Garibaldi meldt, dat zijne overwinning volledig was. In brieven uit Napels wordt tevens gezegd, dat eene brigade koninklijke troepen in zijne magt is gevallen en dat het verlies aan beide zijden aanzienlijk was. Het Engelsch-Siciliaansche battaillon heeft zeer veie officieren verloren. De Napolitanen bewerkstelligden hunnen aftogt naar Capua. Uit Gaëta wordt van 1 dezer gemeld, dat de Koning bevel heeft gegeven, om den weg van Rome naar de zijde van Fondi te versterken. De koninklijke prinsen zet- ten den strijd voort. De Koning bezoekt dikwerf Capua. Tijdingen uit Rome van 2 dezer deelen mede, dat de telegrafische gemeenschap nog niet hersteld was. Het 40ste regement Fransche troepen zal Viterbo bezetten. De Pauselijke allocutie is op 2 dezer te Rome openbaar gemaakt.

TURYN, Vrijdag 5 October.

In de zitting der kamer van afgevaardigden heeft de graaf Cavour heden, in antwoord op de interpellatie van den Heer Cabella, geweigerd, om de stukken betreffende onzen intogt in de Marken en Umbrie mede te deelen, vermits het diplomatieke vraagstuk over deze zaak naauwelijks is begonnen. Ten aanzien van den afstand van grondgebied en eene geheime overeen- komst met Frankrijk, verklaart graaf Cavour, dat in geen openbaar of bijzonder stuk, in geene onderhandeling en in geen gesprek, al was het ook vertrouwelijk, immer van de zijde eener vreemde mogendheid eenige vraag, of zelfs eene zinspeling is gedaan op den afstand van een duim breeds Italiaanschen grond.

Het berigt der overwinning van Garibaldi is nog niet bevestigd.

De dagbladen en brieven uit Napels deelen bijzonderheden mede om- trent een veldslag, welke bij den Volturno heeft plaats gehad. Het aan- tal gevangen genomen vijanden bedraagt 2000, zij hebben ook een zeer groot aantal dooden te betreuren. Onze verliezen worden begroot op 1000 man dooden en gewonden.

Over Perugia zijn hier berigten uit Rome ontvangen van den 3den, welke melden, dat het berigt der inneming van Ancona daags te voren aldaar met vreugde is vernomen. Er werd Bengaalsch vuur ontstoken; de tijding werd gedrukt en aangeplakt. De Romeinsche regering doet nieuwe aanwer- vingen en belooft groote beloooningen aan hen, die in Pauselijke dienst treden. De Pauselijke troepen, welke getrouw zijn gebleven, zijn te Tivoli geconcentreerd. De colonne van Masi is te Voggio en Mirteso, in de pro- vincie Rieti, bijeengetrokken. De Franschen bezetten Comarca, Rome, Corneto en Civita-Vecchia.

ROTTERDAM, 6 Oct. Uit de 1ste hand zijn afgedaan 25, 25, 25, 25 en 25 v. Maryland Tabak ex Henry Buck.

Van Tarwe verkocht 155, 156/2 ℔ witbonte Poolsche *f* 430, 440; 158/2 ℔ Anclammer *f* 435; 2400 ℔ Hongaarsche *f* 380; 2400 ℔ roode Poolsche *f* 440; Rogge 148/2 ℔ Memelsche *f* 220.

SCHIEDAM, 6 Oct. Moutwijn *f* 14½; Genever *f* 20, Amst. Proef *f* 21¼.

ROTTERDAM, Zaturdag 6 Oct. W. S. 2½ pCt. 63; Belg. 2½ pCt. 52⅝; Spanje 1¾ pCt. 39; Rusland Oblig. bij Hope 102; Oostenr. Met. 45 7/16; Dito 2½ pCt. 24⅝; Dito Nat. 53⅜; Grenada 14 13/16.

PER TELEGRAAF.

LONDEN, HEDEN, Zaturlag 6 October.

Volgens den jongst bekend gemaakten staat van de bank is het bedrag der in omloop zijnde billetten vermeerderd met 1,129,445 £, de voorraad van munt en muntmateriaal is verminderd met 386,863 £.

TWEEDE DEPECHE.

Het stoomschip Illinois heeft van New-York 448,362 dollars aangebragt.

DERDE DEPECHE.

De Asia heeft berigten uit New-York aangebragt van 26 Sept., bene- vens 210,821 doll. Wissel op Londen 109¾. Fondsen zeer levendig; Illinois 88⅛ a 88¼. Katoen middling 10¼ vast. Granen gevraagd. Suiker stil. Meel 5 c., Tarwe 1 a 2 c. hooger

---

LONDEN, HEDEN, Zaturdag 6 October.

Koloniale artikelen stil. Banca *Tin* 135½, Straits 131½ a 132.— Schotsch *IJzer* 52 sh. — *Talk* loco 54, Oct.—Dec. 54, voorjaar 54.9 met koopers tot vaste prijzen. Gedurende de week zijn afgeleverd 1465 v. en aangevoerd 1847 v. — *Hennep:* Petersb. £ 29.10, Riga rein £ 32.

LONDEN, HEDEN, Zaturdag 6 Oct. (Slotkoersen.) Consols 93¼; Mexik. 22½; 4½ pCt. Peru 94½; 3 pCt. Dito —; 3¾ pCt. Grenada — a —; Dito Uitg. — a —; 2½ pCt. Venez. — a —; 3 pCt. Portug. 43⅝; 1½ pCt. Spanje — a —; Cert. Coup. —; 4½ pCt. Russen 93½; 5 pCt. Dito 103¼.

LIVERPOOL, HEDEN Zaturdag 6 October.

Van *Katoen* zijn heden 15,000 b. verhandeld, Middling geldt thans 7 p., dito Orleans 7½ p. — *Olijfolie* onveranderd, minder vast. — *Talk* op volle prijzen gehouden.

PARIJS, HEDEN, Zaturdag 6 October.

De *Moniteur* bevat het volgende artikel: De zaken van Syrie zijn een nieuw tijdperk ingetreden. De gewapende handeling zal op den zedelijken in- vloed volgen, welke door onze troepen is uitgeoefend. Onder de gevan- gen genomen personen bevinden zich weder opperhoofden der Drusen. Deze maatregel heeft eene soort van paniek bij de Drusen van het ge- bergte doen ontstaan; hunne houding is minder vast; maatregelen zijn genomen, om de Fransche katoenfabrieken te beveiligen. De wijsheid en de geestkracht der aanvoerders van het Fransch-Turksche leger doen de hoop koesteren, dat het oogenblik nadert, waarop eene duur gekochte op- lossing de prijs zal zijn van zoo veel inspanning.

TWEEDE DEPECHE.

Cohen's Tel. Corr. Bur. De *Courrier du Dimanche* bevat een brief uit Weenen, waarin de aanstaande zamenkomst der Vorsten te Warschau wordt gezegd te zijn eene coalitie tegen Frankrijk.

PARIJS, HEDEN, Zaturdag 6 Oct. Fransche 3 pCt. 69.12½; 4½ pCt Dito —; Fransch-Oostenr. Spoorw. —; Cred. Mob. 713.75; 3 pCt. Spanje 47½; 1¾ pCt. Dito 39⅝. Beurs flaauw.
Fransche 3 openden 69.20, daarna 69.05.

MADRID, Vrijdag 5 Oct. 3 pCt. 49; 1¾ pCt. 40.90.

TEXEL, HEDEN, Zaturdag 6 October.

Binnen: Rubbens, S., Hull.
Uitgezeild: Rembrandt, Haacke, Stockholm. - Marytje Honig, van Wijk, Suriname. - Zenobia, Carter, Yarmouth. - Anna Paulowna, de Haan, Stockh.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, Zaturdag 6 October.

Heden is bekend geworden de afloening van 769 p. Java Tabak, merk D M. v O., vorig gewas.

Heden verkocht van Rogge 116 ℔ Riga *f* 183; 122 ℔ Galatz *f* 209 beide bij partij.
Tegen Woensdag 10 dezer zijn wegens zeeschade in publieke veiling aan- geslagen ca. 55 last. Poolsche Tarwe, 123 a 125.

DELFT, 6 Oct. De prijzen der Kaas waren op heden van *f* 18 to *f* 21 de 100 Ned. ℔. Er waren ter markt 64 stapels.

GRONINGEN, 5 Oct. De aanvoer van Granen was weer bijzonder gering. *Tarwe* ruim prijsh. — *Rogge* en *Boekweit* aan gebruikers tot vorige prijzen. — *Garst* wederom 10 c. hooger verkocht. — Dikke *Ha- ver* ook weer 5 c. verhoogd en dan nog boven de verhoogde notering be- steed; zwarte Voer als voren, witte Voer niets aan. — *Koolzaad* met weinig handel als voren. — *Geelmosterdzaad* bleef in de beste soorten te plaatsen, — *Raapolie* *f* 39¾ a 39½. — *Lijnolie* *f* 29½.

HAVRE, 4 Oct. *Katoen* veortdurend geanimeerd onder een invloed der gunstige Engelsche berigten; sedert gisteren zijn weder 2800 b. tot vaste prijzen verkocht

DANTZIG, 3 Oct. Over het algemeen was de stemming heden slap; de omzet bepaalde zich voornamelijk tot nieuwe *Tarwe* van 435 a 632½ fl. naar kwaliteit.

NEW-CASTLE UPON TIJNE, 3 Oct. (*Medegedeeld door W. J. Wijnands.*) Vrachten: Aden £ 47, Bombay £ 37, Calcutta £ 43, Ceylon £ 36, Hong- kong £ 61, Melbourne £ 46, Shanghae £ 68, Suez £ 66, Singapore £ 42, San Francisco £ 58, B.-Ayres £ 40, Havana £ 20, Fernambuc £ 35, Rio- Janeiro £ 38, Rivier Plata £ 42, Valparaiso £ 40, New-York £ 17, Phi- ladelphia £ 19, Kaap de Goede Hoop £ 38, Teneriffe £ 21, Alicante £ 21, Alexandrie £ 21, Barcelona £ 25, Carthagena (Coke) £ 16, Konstantinopel £ 18, Genua £ 23, Gibraltar £ 13, Leeghorn £ 23, Malaga £ 20, Messina £ 18, Oporto £ 19, Palermo £ 21 Seville £ 17, Triëst £ 24, Amsterdam £ 10.10, Rotterdam £ 9.10, Nieuwe Diep £ 8.7.6, Petersburg £ 20.

Prijzen: Soda £ 4.5, Alkali, wit, 2⅝ d., Idem geel 2⅜ d., Menie 23 sh., Glit 23.6, Ven. Rood 6 sh., Aluin 9 sh., Epsom Zout 7.3, Gietijzer N°. 1 54 sh., N°. 2 53 sh., N°. 3 52 sh.

Fondsen en Beurstijdingen.

LONDEN, Donderdag 4 Oct. Engelsche fondsen rezen in den loop van den dag ⅛ pCt., doch bleven ten slotte op hunnen prijs van gisteren. In de buitenl. markt waren Mexic. en 1¾ Spaansche ¼ hooger; 3 pCt. Spaan- sche, 3 pCt. Peruanen en Sp. Passive bleven ¼ pCt. hooger dan gisteren; 4 pCt. Turken en Venez. Werk. Sch. rezen ¼; 5 pCt. Russen verbeter- den zich ¼ pCt. en 5 pCt. Sardin. 1 pCt.

Het Londensche comité maakt een briefwisseling bekend met het Venez. gouvernement. Den 1sten Augustus betuigde het comité zijn leedwezen over de niet betaling van het dividend en tevens zijne bereidwilligheid om eene leening aan te bevelen, wanneer Venezuela de inkomende regten ver- panden wil. Den 1sten September antwoordde het Venez. bewind, dat het ongeacht alle pogingen niet in staat was de interest te betalen, doch dat er uitzigt op bestond en dat de Venezuelasche agent, die zich thans te Londen bevindt, over het punt eener leening onderhandelen zal. Het uitzigt op de rentebetaling hangt alzoo af van de Leening, hoewel men niet ziet op welken grond Venezuela regt heeft aan het verpanden der inkomende regten, de voorwaarden van eene nieuwe leening te verbinden.

Consols 3 pCt. 93⅜ a ½; Dito op 11 Oct. 93¼ a ½; Braz. 4½ pCt. 1860 87½ a ⅝; Mexic. 3 pCt. op 16 Oct. 22¼ a ½; Gren. 4 pCt. 17¼ a 18; Peru 4½ pCt. op 16 Oct. 94½; Dito 3 pCt. op 16 Oct. 73¼ a 74¼; Russen 5 pCt. 104 a 106; Dito 4½ pCt. 1860 Nieuwe Leening 1¼ pCt. premie; Sard. 5 pCt. 84 a 85; Dito op 16 Oct. 84; Spanje 3 pCt. op 16 Oct. 48¾ a 49⅛; Dito 1¾ pCt. op 16 Oct. 39⅝ a ¾; Sp. Cert. Coup. 6⅛ a ¼; Turken 6 pCt. op 16 Oct. 73½ a 74; Dito Nieuwe Leening op 16 Oct. 56 a ½; Dito Geguarand. 4 pCt. 101⅛; Venez. 3 pCt. op 16 Oct 23¾ a 24¼; Metall. 5 pCt. 51½ a 52¼; Holl. 2½ pCt. 64¼; Dito Cert. 4 pCt. 99½.

Scheepstijdingen.

Gepraaid, 21 Julij, op 31° 26' Z. B., 41° O. L.: Commiss. des Konings v. d. Heim, v. Santen, v. Padang n. Rott.

Gepraaid, 10 Aug.; op 15° 9' Z. Br., 6° 58' W. L.: Fortuna, de Ligny, van Padang n. Rott. — 21 Aug.; op 5° 5' N. Br., 22° 36' W. L., Provincie Drenthe, Bekkering, v. de Algoabaai n. Rott. — 29 Aug.; op 14° 16' N Br., 26° 33' W. L.: d' Ommelanden, Wieringa, v. Hamburg n. Rio Grande. — 20 Sept.; op 20° 48' N. Br., 31° 39' W. L.: Koning Willem III, Zeijlstra, v. Bat. n. Amst.

NIEUWE DIEP, 5 Oct. Volgens berigt van Texel is daar gisteren in de Eijerlandsche gronden gestrand eene bomschuit zonder mast en een gat in de boeg, waarschijnlijk door aanzeiling. De visscherlieden, 5 in getal, vond men in eenigzins gevorderden staat van ontbinding in het ruim. Men vermoedt, dat het vaartuig te Scheveningen te huis behoort.

HELVOETSLUIS, 5 Oct. De Engelsche schooner Venus, kapt. Algar, van Middlesbro, met ijzer naar Rott., is heden morgen, na op den punt van den Ooster gestooten te hebben, gezonken, doch het volk door de loods- boot N°. 1 gered en alhier aangebragt.

GREENOCK, 3 Oct. De Nederl. schooner Margaretha Hendrika, kapt. de Jonge, van hier met machinerien naar Cuba vertrokken, is heden mor- gen over den bank geslagen en gezonken, doch het volk gered.

RIO JANEIRO, 7 Sept. Het schip Malvina, kapt. Hoogerwerf, van hier naar Cadix vertrokken, is met schade uit zee teruggekomen.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 5 Oct.; City of Rott. Arnold, Newc. (benevens de schepen per tele- graaf gemeld).

HELVOETSLUIS, 5 Oct.; Seine, S.; Havre. - Feijenoord, S., Londen - Marco, Richardson, Newhaven. - New Dove, Davies, Port Madoc - Palladium, Gray, Newc. l. v. Brouw. - Success, Hall, Sunderland. - Admiral Cator, S., Hartlepool. - Killarneij, S., Goole.

BRIELLE, 5 Oct.; Cologne, S, Londen.

BROUWERSHAVEN, 5 Oct.; Kon. Ned. Yachtclub, Zack, Bat. n. Rott., vert. 6 Junij - Una, Downie, Newc. n. id.

HARLINGEN, 1 Oct.; Juliana Louisa, Sprik, Dantzig. - Goede Hoop, Hayer, Frederikstad. - Hillechina Catharina, Mooi, id. - Remelia Geertruida, Katoen, id. - Elisabeth, Potjewijd, id. - Welgelegen, Zwaal, id. - Agatha, Schuur, id. — 2 Oct.; Baudina, Pool, Bo'ness. - Willem, de Boer, Frederikstad. - Wubbegina Ilbina, Bloema, id. - Zwaantje Elisabeth, Jaeger, id. - Anna Lut- sia, Vos, id. — 3 Oct.; Gebroeders Fokkes, Fokkes, Dantzig.

DELFZIJL, 4 Oct.; Helena, Schreuder, Riga. - Benediet, Pfaff, id. - Noord- ster, Romelingh, Noorwegen. - Gesina Ida, Taay, id. - Margaretha Alida, Dik, id. — 5 Oct.; Eendracht, Riga. - Christina, Staat, Riga n. Emden, - Jonge Noach, de Cock, Hamburg n. Antw., het laatste met met schade aan de zwaarden.

VLISSINGEN, 5 Oct.; Ecliptica, Boomgaard, Bristol.

HAMBURG, 3 Oct.; Annechina, Jonker, Jacmel. - Alida Carolina, Drees- man, Archangel. — 4 Oct.; Vr. Mettina, Scholten, Bremerhaven.

HARBURG, 27, 30 Sept.; Jonge Marie, S., Amst. - Johannes, Voogd, Ter- ranova. - Alida Margaretha, Klein, Wick.

CUXHAVEN, 3 Oct.; Elisabeth, Bos, Dantzig n. Bremen.

KIEL, 3 Oct; Annatje, Schoemaker, Petersb.

PILLAU, 3 Oct.. Nijverheid, Bsssinga, Wick.

LONDEN, 3 Oct.; Mary Jane, Allen, Amst. — 4 Oct.; Earl of Auckland, S., Rott.

Bij GOUDSTAART, 1 Oct.; Juno, Berlage, Hamburg n. Buenos-Ayres.

Bij PLYMOUTH, 3 Oct.; Maria, Fenster, Hamburg n. Gibraltar.

BALTISPORT, 24 Sept.; Abeldina, Olthof, Petersb. n. Amst. - Sieka, Douwes, id. n. id. - Gesina, Bekkering, id. n. id. - Cornelia Alida, Zwanenburg, id. n. id.

DEAL, 3 Oct.; Alida, Nagel, Amst. n. Liverpool. - Jonge Boll, Kolk, Dant- zig n. Bordeaux.

FALMOUTH, 4 Oct.; Arendina Catharina, Lewes, Smirna.

Bij WIGHT, 2 Oct.; Ecliptica, Boomgaard, Bristol n. Antwerpen.

FLEETWOOD, 3 Oct.; Wilhelmina Catharina, Kiel, Liverpool, (om voor Haiti te laden).

HULL, 2 Oct; Geertruida Femina, Bakker, Riga. - Cornelia, de Jong, Kal- lundborg.

SHIELDS, 3 Oct.; Garonne, Bakker, Rott. - Ida, Jongebloed, Delfzijl. - Su- sanna, Zeef, Amst. - Shannon, Gilroy, id.

BORDEAUX, 1 Oct.; Catharina, de Boer, Libourne. — 2 Oct.; de Zwerver, Hoster, Rott.

TOULON, 1 Oct.; Onrust, Huisman Stettin.

BUENOS AYRES, 4 Aug; Sara Elisabeth, Kuijper, Rosario.

RIO GRANDE, 21 Aug.; Elisabeth Ruardi, Wolthekker, Santos. — 29 Aug.; Clara Wilhelmina, Zuiderduin, Liverpool.

FERNAMBUCK, vóór 12 Sept.; Atalante, Kolk, Triest.

UITGEZEILD.

TEXEL, 5 Oct. Magnet, S., Londen.
HELVOETSLUIS, 5 Oct.; Ary Scheffer, S., Havre. - Hawk, S., Stettin. - Elve, S., Hamburg.
HARBURG, 30 Sept.; Margaretha Suzanna, Poel, Newe. - Twee Vrienden, Kuiper, Leer.
SWINEMUNDE, 2 Oct.; Jonge Walrave, Gnodde, Livorno.
DANTZIG, 2 Oct.; Gebroeders Coerkamp, Coerkamp, Groningen. - Sjamke, Egberts, Geestemunde.
STOKHOLM, 27 Sept. zeilklaar: Essea, Gerdes, Nederland.
KOPENHAGEN, 1 Oct.; Christina, Tunteler, Helsingborg.
NEW-CASTLE, 3 Oct.; zeilklaar: Jantje, Smit, Riga. - Vr. Alida, van der Werf, Tonningen.
FALMOUTH, 3 Oct.; Hendrika Rolina, Helmers, (Galatz) Londen.
SUNDERLAND, 2 Oct.; Elisabeth en Jane, Graham, Amst.
CARDIF, 2 Oct.; Regina Maris, Ouwehand, Hongkong. - Agatha Geertruida, Potjewijd, Lissabon.
HULL, 3 Oct.; Hermina, Kroon, Randers.
BORDEAUX, 2 Oct.; Bordeaux, S., Rott. - Helena Florentina, Rosenbeek, Bremen.
HAVRE, 2 Oct.; Levant, S., Rott.
TRIEST, 29 Sept.; Cornelia, Muntendam, Cephalonia.
GENUA, 30 Sept.; Rotterdam, S., Livorno.
KONSTANTINOPEL, 21 Sept.; Louisa Geerdina, Wever, Galatz. - Margaretha, de Jonge, Antw.
MONTEVIDEO, 22 Aug.; Meika Jacoba, Hunsinga, Patagoon.

Rivierberigten.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN:

G.J.Andres, MaintzN°.2,n.Mainz.-J.Urmetzer,St.Nicolas,n.Keulen.-N.Noll, Hoffnung, n. Coblenz. - S. H Hartman, Hoffnung, Ludwigshaven,Manheim en Heilbron.- J. R. Wilson, Cöln N°. 19, n. Keulen. - J. W. Timmerman, Frankfort N°. 29, n. Frankfort en Bieberich. - J. Demmer, Vrouw Maria, n. Urdingen. - G. Koene, Niederrhein N°. 10, n. Dusseldorp en Duisburg. - F. Kroell, Stolzenfels n. Mannheim. - E. T. Beijer, de Hoop, n. Wezel. - T. Kamps, Cölln N°. 4, n. Keulen. - F. W. Meeuwsen, Emma, n. Dusseldorp en Neuss. - H. P. Disch, Flora, n. Frankfort en Biebrich. - P. van IJwaarden, Stad Amsterdam, n. Maastsicht, Luik en Aken.
ARNHEM, 5 Oct. Rijnhoogte 2 el 4 p. 6 d., gev. 3 d.
KEULEN, 5 Oct. Rijnhoogte 11 vt. 5 d. Keulsch (11 vt. Rijnl.)

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM.

HAMBURG, Vr. Trientje, Juist: 113 v. Honig, Wed. W. Wieffering; 43 v. Honig, M. Wolff; 16 v. Honig, E. E. Visser.

ROTTERDAM.

BERGEN, Arend, Goossens: 4880 w. Stokvisch, P. van Rossem en Zn.
TROMSOE, Familien, Haarstad: 4804 w. Stokvisch, 20 w. Rendierhoorns, P van Rossem en Zn.

Prijscourant der Effecten.

ZATURDAG 6 OCTOBER.

			Laagste koers.	Hoogste koers.	Gebleven koers.
AMSTERDAM. Thesaurie	5	pCt.	104¼		
Nederl. Bank	4	"			
NEDERLANDEN. Werk. Schuld.	2½	"	62 13/16	62 15/16	62 15/16
Dito Dito	3	"	76⅜		
Dito Dito	4	"	98		
Oost-Ind. Leening	4	"	97		
Amortisatie Syndicaat	3½	"	92		
Handelmaatsch. op rescontre					
Dito à contant	4½	"			
Dito Leening 1858	4	"			
Aand. Holl. Spoorweg					
Leening Idem	4½	"			
Rijn Dito	4½	"			
BELGIE. Cert. Adm. Belg. Bank	2½	"			
Dito bij Rothschild	2½	"	52 5/16		
FRANKRIJK. Certificaten	3	"			
SPANJE. Obligatien	1¾	"	39⅜		
Dito	3	"	48⅜		
Dito Binnenlandsche	3	"	47 3/16		
Amortisable Schuld			23⅜	23½	23⅜
Bewijzen Coupons			6 1/16		
PORTUGAL. Obligatien	3	"	43¼		
Dito 1856/1859	3	"	41½		
Dito Uitgestelde					
RUSLAND. Oblig. bij Hope & C°.	5	"	101¾	102	101¾
Dito Dito 1828/1829	5	"	101⅜	101½	101⅜
Certif. Dito 1831/1833	5	"	84⅛	84 1/16	
Dito Dito 1840	4	"	76⅞		
Dito Origin 2de, 3de, 4de Leen.	4	"			
Dito Dito 5de "	4	"			
Dito 5de Serie	5	"	87⅝		
Dito 1855 6de Serie	5	"	96½		
Dito Adm. te Hamburg	5	"			
Dito te Londen	5	"			
Dito Dito	4½	"			
Dito Dito	3	"	60⅜	61	
Inschrijvingen in Assignatien	6	"			
Certificaten van Dito	6	"			
Spoorweg-Actien	5	"	205½	206½	
Hypotheek	4½	"			
POLEN. Aandeelen 1835 fl. 500		f			
Obligatien	4	pCt.	78¾		
PRUISEN. Obligatien	4½	"			
Dito 1859	5	"	103¼		
Aandeelen 1854	3½	"			
OOSTENRIJK. Oblig. bij Goll & C°.	5	"			
Dito Dito	4	"			
Dito Metalliek	5	"	44⅞	45⅛	45⅜
Dito Dito	2½	"	24¼	24 3/16	
Dito Rente Amst.	5	"	68⅜		
Dito Nationale 1854	5	"	52 11/16	53 3/16	53 1/16
Weener Bank-Actien		f	665		
Dito Aand. fl. 250, 1839		"			
Dito Dito fl. 250, 1854	4	pCt.	201		
Dito Dito fl. 500, 1860	5	"			
Fr. Oost. Spw. Oblig. bij Hope	3	pCt.	121		
BRIJKEREN Spoorweg-Aandeelen					

Braz. 1824 5 pCt. 96; Dito 1860 4½ pCt. 84; Ecuador 12; Venez. 3 pCt. 22; Grenada 14 11/12, ¾, 11/16; Dito Uitg. 5¼, ⅞, 13/16; Philad. bij Hope en C°. Lett. A. 99 pCt.; Illinois Oblig. Constr. Bonds 7 pCt. 92; Galv. Spoorweg 33¼; Grieken 5 pCt. 5⅞, 15/16; Russen 4½ pCt. 1860 89⅝; Stellen Galveston 49.

Koers van het Geld: Beleening 3, Prolongatie 2½, Disconto 3 pCt.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Effecten-Societeit,
Y. DE KOCK, *President.* J. A. JOLLES JR., *2de Secretaris.*

In Holl. fondsen was heden weinig verandering.
Van vreemde effecten waren Russ. prijshoudend.
Oostenr. waren op nieuw, bij eenige affaire, meer aangeboden.
Spaansche Cred *f* 110.
Laatste Prijzen ten 5 ure: Integralen 62 15/16; Spaansche 1¾ pCt. 39⅛; Dito Binnenl. 3 pCt. 47 3/16; Metall. 5 pCt. 45⅛; Dito Nat. 53 a 1/16.

ADVERTENTIEN.

BOEKHANDEL. BOEKBINDERIJ.

DE ONDERGETEEKENDE berigt bij deze, dat hij zijnen **BOEKHANDEL** en **BOEKBINDERIJ** heeft **VERPLAATST** naar de Rozengracht bij de Prinsengracht, EE 10. Hopende, dat hij aldaar hetzelfde vertrouwen zal mogen genieten als vroeger, daar hij van zijnen kant ook niet zal nalaten om zoowel door civiele behandeling van goed als goedkoop Bindwerk zich dat vertrouwen waardig te maken.
AMSTERDAM, 1 October 1860. **J. H. HÉMAN.** (17008)

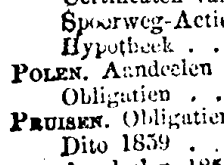

Ik heb de eer gehad het berigt te ontvangen, echter vraag ik aan Schrijver of Schrijfster, of het Adres niet verkeerd was? Ik ben immers niet gehuwd en dus kan mijne Vrouw niet slecht zijn; wat gij schrijft van Spisser, dit woord is mij geheel onbekend; dus verzoek ik u, mij in persoon eenige nadere inlichtingen omtrent het berigt te willen geven, gij zult mij wel op straat binnen kort zien, verzoek u nogmaals mij dan eene verklaring te willen geven. Van Brieven hoop ik wegens huiselijken vrede verschoond te blijven. Ik heb de eer **M.** (16959)

WILLIGE VERKOOPING door H. G. GEERS Gz., Makelaar en Ondernemer van Verkoopingen, op morgen Dingsdag den 9den October 1860, des Voormiddags ten Elf Ure, op de Korte Prinsengracht, tusschen de Houttuinen en Eenhoornsluis, van eene aanzienlijke partij **AFBRAAK**, afkomstig van de aldaar geamoveerde Gebouwen en op deszelfs Erven, bestaande in: Eiken en Greenen Balken, Vloer- en Schotdeelen, Kozijnen met Deuren, Ramen en Luiken, Trappen, Kapspanten, Sparren en Eiken en Greenen **BRANDHOUT.** Heden te besigtigen. (17...)

WILLIGE VERKOOPING door H. G. GEERS Gz., Makelaar en Ondernemer van Verkoopingen, bestaande in:
EENE GROOTE PARTIJ
NIEUW EIKEN BRANDHOUT,
aan stapels Blokjes en zware Spaanders, zijnde een bijzonder gemakkelijk Keukenhout; alles droog om terstond te kunnen gebruiken.

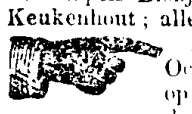

De Verkooping zal plaats hebben Woensdag den 10den October op de Westermarkt, en op Vrijdag den 12den dito op de Noordermarkt, des Morgens ten Elf Ure. Daags vóór de Verkoopdagen te bezigtigen. (17005)

Puik! Puik!

TEXELSCHE OESTERS zijn op **HEDEN** aangebragt bij C. A. WERNER, Nieuwe Spiegelstraat bij de Keizersgracht, voor *f* 1.50 de 100 Stuks; Vette Gerookte **ZALM** 45 Cents het Ons, opregte **BERGEN-OP-ZOOMSCHE ANSJOVIS** 50 Cents en **ZUIDERZEESCHE** 40 Cents de 100 Stuks; **GEMARINEERDE HARING** 10 Cents, per Dozijn *f* 1; fijne **ST. JANS UITJES** 30 Cents; fijne **AUGURKEN** 40 Cents per Flacon en hooger; alsmede opregte **ENGELSCHE BIEREN, ENZ.**
Bezorgt ook **HARING-** en **ANSJOVIS-SALADE** à 30 Cents per Portie. (17014)

SIGARENMAKERS.

Hun **WERK** goed verstaande, kunnen zich vervoegen aan de Fabriek van C. SPIJKER, Geldersche Kade, Buurt N, N°. 453. (16935)

A. C. LE GRAND,

Rokin E N°. 171 en 172,

IN FRANSCHE PORCELEINEN,

heeft de nieuwste Modellen Ontvangen in **TAFEL** en **DESSERT SERVIESEN, DEJEUNERS, THEESERVIEZEN, WASCHGARNITUREN, ETC.,** zoowel Gedecoreerd als in het Wit, voor liefhebbers van Porcelein-Schilderen vele elegante VOORWERPEN en alle verdere Benoodigdheden. (16575)

D. NOOY, Botermarkt, N°. 504,
heeft de eer zijne geëerde Begunstigers te berigten, dat hij weder even als andere jaren een aanvang gemaakt heeft met het verkoopen van Versch **SPEK**, LAPJES, **WORST** à 36 Cts., **KARBONADEN** 32½ Cts., versche **HAMMEN** 35 Cts. de 5 Ons en verder alle ARTIKELEN tot zijn vak behoorende. (16981)

PATENT-WASKAARSEN

UIT DE HOLLANDSCHE STEARINE-FABRIEK.

Ste Kwaliteit 50 Ct. per Pak, 2de Kwaliteit 47½ Ct. per Pak en Pakjes van 6 Kaarsen van 25 en 15 Cents.
Adres Gravenstraat, in het Depot van BLOEDZUIGERS
(16966) bij **G. D. NIEMAN,** (*Droogist.*)

PATENT WASKAARSEN.

EERSTE KWALITEIT . . . . . 50 Cents per Pak.
TWEEDE " . . . . . 47½ " " "
CHANDELLES ECONOMIQUES . . . . 40 " " "

KEUKKAARSEN IN ALLE GROOTTE

Voor Verkoopers met Rabat, te verkrijgen bij
DE BOER & VAN DER SCHULJT,
(16811) Amstelstraat bij den Amstel Y 373.

S. GRELINGER verwittigd aan zijne Geëerde Begunstigers binnen en buiten de Stad, dat van HEDEN zijn te bekomen NIEUWE MODELLEN van **MANTELS,** in Voering à *f* 1 en in Papier à 50 Cents. Adres: Oudebrug Winkelkast N°. 6. Aanvrrgen Franco. (17009)

MANTELS.

De Dames zullen zich dit saizoen kunnen overtuigen van een meer dan ruim assortiment uitsluitend **NIEUWE MANTELS.** Mijne LAGE PRIJZEN zijn bekend. **J. C. NOOTEBOOM DELGORGE.**
(16969) Heerengracht bij de Heisteeg KK 118.

KOUSEN EN GEBREIDE GOEDEREN.

Ontvangen eene groote sortering **WOLLEN BORSTROKKEN, ROKKEN, KOUSEN, SOKKEN, ONDERPANTALONS, WINTERHANDSCHOENEN, WOLLEN MOUWEN, CACHENEZ, KINDERSLOBKOUSEN, MOFJES** en meer andere **ARTIKELEN** voor het Winterseizoen. **H. MEIJER,** Koningsplein. (16962)

DOOFHEID.

Door middel van eene voorschrijving van den vermaarden Dr. PIEMONTAIS, bekomen zulke Personen, die met dit gebrek niet geboren zijn, het **GEHOOR** terug, of ten minste eene groote verligting in het Werktuig des Gehoors. Zich Franco te adresseeren aan den Heer P. A. J. LENTZ, 18, rue de l'Angle, te Brussel. (15920)

COMPAGNON.

Een **JONG MENSCH,** oud 26 Jaren, P. G., met den WOLHANDEL bekend en in eene Fabrijkzaak werkzaam, vele relatien Binnen- en Buitenslands bezittende, wenscht in aanraking te komen met IEMAND, om voor gezamentlijke rekening eene **HANDELS-** of **FABRIEKZAAK** in genoemd Artikel op te rigten, en is ook wel genegen om in eene reeds bestaande Zaak aandeel te nemen. Brieven Franco onder het woord COMPAGNON, Bureau Handelsblad. (17015)

MARMEREN BEELDEN TE KOOP.

Drie kunstig bewerkte **MARMEREN STATUTEN,** uit den voet opgaande hoog, buiten de Pedestallen, 1.80, goed geconserveerd. Eene voorstellende CERES, eene FLORA en eene DIANA met Hond; verders twee buitengewoon groote **ANTIEKE VAZEN,** met Pedestallen hoog 2.60, de Vazen alleen hoog 1.70, met krachtige gebeeldhouwde Reliefs voorzien, voorstellende op de eene de *Triomph van Venus* en op de andere die *van Bachus*; overigens nog eenige kleinere, zoowel Marmeren als andere **BEELDEN** en tot dit Vak behoorende Voorwerpen van Kunst. Te bezigtigen en te bevragen met Franco Brieven bij A. M. TOEPOEL, Mr. Steen- en Beeldhouwer te Haarlem.
Bij wien tevens eene ruime sortering van **MARMEREN SCHOORSTEENMANTELS** en **NISSEN** voorhanden is van *f* 500 tot *f* 30 per stuk, tegen zeer lage prijzen. (17036)

DEPOT
VAN PATENT KLINKNAGELS EN DRAADNAGELS.

WITZ EN C°., *O. Z. Achterburgwal bij de Bloedstraat* K 33, hebben ontvangen de **PATENT KLINKNAGELS** met platte en hoogronde Koppen en **IJZEREN DRAADNAGELS** in verschillende afmetingen, waarvan op franco aanvrage Prijscouranten te bekomen zijn. (17003)

WILLIGE VERKOOPING ten overstaan van den Notaris Mr. J. P. VAN MEDENBACH WAKKER, op Woensdag den 24sten October 1860, des Voormiddags ten 10 Ure, ten Sterfhuize van wijlen KLAAS VAN SCHAGEN, in de Watergraafs of Diemermeer, aan den Ringdijk bij de Duivendrechtsche Brug, van **HOORNVEE. PAARDEN, SCHAPEN, BOERENGEREEDSCHAPPEN,** p. m. 40,000 N. R. best gewonnen **HOOI,** een **HOOIBERG** en twee **HOUTEN SCHUREN** tot Afbraak, enz. Zijnde daags voor de Verkooping te zien. (16934)

DILIGENCE DIENSTE
ONDERNEMING
VAN DER HAAGEN EN QUINTE

VERTREK BIJ OPEN WATER.

VAN HAARLEM.	VAN ALKMAAR.
's Morgens ten 9¾ Ure.	's Morgens ten 5¾ Ure.
's Namiddags ten 5¾ Ure.	's Namiddags ten 2 Ure.

De beide Morgendiensten staan in correspondentie VAN en NAAR NIEUWEDIEP.
NB. In de *Haarlemmer Courant* staat abusief:
Van ALKMAAR 6 Ure, dit moet zijn als BOVEN.
Nadere inlichtingen bij de Ondernemers VAN DER HAAGEN QUINTERNE. (16...)

CURSUS.
POLKA-TIROLIEN.

DE ONDERGETEEKENDE berigt het geacht Publiek, weder zijn **DANS-CURSUS** heeft geopend, in een daartoe welingerigt Locaal, in het midden der Stad. **J. S. DE BEER.**
Adres: Kloveniersburgwal, tusschen de Koestraat en Barndesteeg boven N°. 230. (1696)

DOOR PLAATSGEBREK ZIJN WIJ GENOODZAAKT VELE ADVERTENTIEN EEN VOLGEND NOMMER TE LATEN LIGGEN.

SCHOUWBURGEN, CONCERTEN, ENZ.

STADS SCHOUWBURG. Maandag 8 Oct. (N°. 31 Ab.) *Bemoeiïl, of eindelijk heeft hij het toch goed gemaakt,* blijspel in 3 ven, vrij gevolgd naar het Hoogduitsch van Albini, door C. J. P. Gevolgd door: *Pantalon Zaakwaarnemer, of Pierrot en Arlequin kers,* groot nieuw tooverballet-pantomime in 8 tafer., door den ballemeester A. P. Voitus v. Hamme; muziek gearrangeerd door den orchestmeester Joh. M. Coenen. (7 u...

THÉATRE FRANÇAIS, Sur le Singel. Lundi 8 Oct. 2e de Mrs. Casimir, Favier Bardou, de Mmes. Adolphe et Burlat. 3e de Mlle. Anna H.
1e Représentation de: *Le Testament de César Giraudot,* comédie no en 3 actes, de Mrs. Bellot et Vittard. On finira par: *Embrassons Folleville,* vaudeville en 1 acte de Mrs. Labiche & Le Franc.
Entrée *f* 1. (8 heu...

SALON DES VARIETES, in de Nes. Maandag 8 Oct. eerste voorstelling van: *Een Schildwachtbeurt,* vaudeville in 1 b daarna: *Eene Jaloersche Echtgenoote,* vaudeville in 1 bedrijf; tot Eene eerste voorstelling van: *Mijnheer zonder Dwang,* vrolijke vaud in 1 bedrijf.
Entrée 75 Cts. in vertering, 50 Cts. zonder vertering. Aanv. 8
J. E. DUPORT.
Plaatsen zijn aan het bureau te bespreken.

SALON DES VARIETES, in de Amstelstraat. Maandag Eene 2de voorstelling van: *De Parijssche Losbollen,* nieuw groot drama in 8 tafereelen, naar het Fransch door den Heer Kummer.
Entrée 75 Cts. in vertering. (8 ure.) **BOAS & JUDEL**
Plaatsen zijn aan het bureau te bespreken.

GRAND THEATRE DES VARIÉTÉS, in de Amstel Maandag 8 Oct. Eene 24ste opvoering van: *De Nalatenschap van Faust of de zes Talismans,* nieuw tooverkluchtspel in 3 bedr. (14 t met zang en dans naar het Engelsch met nieuwe Decoratien, enz.
Entrée 75 Cents in vertering. (Aanv. 8 u
A. VAN LIER Jz.
Verwacht: *De Pandbeleener,* nieuw groot drama in 5 bedrijven, het Fransch.

SOCIETEIT EENDRAGT MAAKT MAGT:
Zondag 7 Oct. Bijeenkomst des Avonds, ten 8 Ure.

FRASCATI.
ZONDAG 7 OCTOBER 1860.
GROOT INSTRUMENTAAL CONCERT
WAAROP ZICH ZULLEN DOEN HOOREN

de Heeren ERNEST APPY (Violoncello), J. W. KLEINE (Clari en A. EEKHOFF (Trompet à Cilyndre). Ouverture Oberon, van W en op verzoek, Leonora, van Beethoven; Finale aus der unvollendeten Lorely, van Mendelssohn Bartholdy; Ave Maria, Fantastisch Gearran voor Solo Violoncello; Souvenir à Rubini, voor Es Clarinet en Air pour Trompet à Cilyndre, enz. Volgens Programma.
Entree *f* 1 gedeeltelijk in vertering. Aanvang 7½ Ure.
J. EDUARD STUMPFF.

Lokaal *Diligentia.*

ZONDAG zal de Familie **SAUVLET** de eer hebben te geven
CONCERT,
(VOCAAL EN INSTRUMENTAAL)
Waarop onder anderen zal worden uitgevoerd: *Ambtmann und Sc* (duet), *Leiden eines Choristen, Misgeschick eines Topfbinders, der der alten und neuen Welt, enz.*
MAANDAG: Duet aus dem Vaudeville; Berlin, *wie's weint und der Todtengräber,* duet der *Heiraths Antrag, Bei Mutter ist am besten,*
Entrée 49 Cents. (Aanvang 8 U...

THÉATRE DU CAFE DE L'EUROPE
SOIRÉES MUSICALES,
onder Directie van MR. **CHARLES BUZIAU,** met medewerking Fransche en Duitsche Artisten heden en volgende Avonden. Aanv. 8
Entrée vrij en geene inzameling. **F. P. ANTENE**

DIMANCHE 7 OCTOBRE 1860.
RÉOUVERTURE DES SOIRÉES MUSICALES
DU CAFÉ
't Wapen van Amsterdam.
ARTISTES ENGAGÉS:
Mr. BERTHOLD, 1er Ténor et Comique des Théâtres de Paris.
Mr. MASSILLON, 1er Comique et Basse, Chanteur principaux Cafés et Concerts de Paris.
Me. MASSILLON, Soubrette et Chanteuse en tout ge
Mr. SIVERDING, Pianiste et Harmonie Flûte.
Et d'autres artistes.

Paillasse et Frispoulet, scène comique par Mr. BERTHOLD Mr. MASSILLON.
Grand Duo de la poupée de Nuremberg, par Mr. et Mme. MASSILL *Ténor et Directeur,* duo bouffe par Mr. BERTHOLD et Mr. MALSILL
On commencera tous les soirs à 7½ heures.
ZONDER ENTRÉE OF FAVEURS.
F. VAN HAARLEM.

TUIN DE NEDERLANDEN.
ZONDAG DEN 7DEN OCTOBER 1860.
GROOT BAL.
Entrée 30 Cents. Aanvang 7½ Ure.
J. BRANDS.

AMSTERDAM BIJ GEBR. DIEDERICHS. — GEDRUKT BIJ G. A. SPIJ & SOON

STATEN-GENERAAL.

VERSLAG DER COMMISSIE, *uitgebragt in de Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van den 1sten October 1860, betreffende de regeling voor de gouvernements-suikercultuur op Java en de onderneming Pangka in het bijzonder.*

De stukken, door den Minister van Kolonien der Kamer toegezonden bij geleidende missive aan den Voorzitter, van 20 Julij jl., en in handen gesteld van de ondergeteekenden, zijn van tweeledigen aard. Zij betreffen gedeeltelijk *de regeling der suikercultuur op Java in het algemeen* en gedeeltelijk *de suikeronderneming Pangka in het bijzonder*. In het Verslag, dat de Commissie volgens art. 43 van het Reglement van Orde bepaald uit te brengen, zal zij alzoo in de eerste plaats behandelen de stukken tot het eerste onderwerp en daarna die tot het tweede behoorende.

I. *Regeling der suikercultuur op Java.*

§ 1. De regeling der suikercultuur op Java bestaat in een door den Minister van Kolonien, daartoe door den Koning gemagtigd, aan den Gouverneur-Generaal gezonden last, om zich te gedragen naar de bij die lastgeving gevoegde "*Algemeene grondslagen naar welke de gouvernements-suikercultuur, alsmede de fabricatie van Suiker op Java wordt in stand gehouden, in verband met het voorschrift van art. 56 van het Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indie.*" Deze "algemeene grondslagen" zijn vergezeld van eene Memorie van Toelichting en bovendien van twee model-contracten, één voor verlenging van contracten en één voor nieuwe ondernemingen.

Al aanstonds kan de vreemde vorm, waarin deze regeling is vervat, door de meerderheid der Commissie niet worden goedgekeurd. Men heeft hier niet te doen met eene wet, ook niet met een Koninklijk besluit, maar met een last van den Minister van Kolonien aan den Gouverneur-Generaal, daartoe door den Koning gemagtigd. Afgescheiden van het vreemde dat aan zulk een last publiciteit wordt gegeven, zelfs vóór dat de opperlandvoogd dien nog heeft kunnen ontvangen en opvolgen, viel de aandackt op den inhoud van meenig gedeelte der Memorie van Toelichting, dat minder bestemd schijnt om tot voorlichting te strekken van hem aan wien de last wordt gezonden, dan tot regtvaardiging van den lastgever bij het publiek.

Maar wat bovenal dezen vorm afkeurenswaardig maakt, is de wankelbaarheid van den grondslag, waarop nu de regeling van de gouvernements-suikercultuur van Java is gevestigd. De last, thans door den Minister, daartoe door den Koning gemagtigd, aan den Gouverneur-Generaal gegeven, kan ieder oogenblik door een nieuwen last worden opgevolgd, die het nu geregelde wijzigt of geheel omverwerpt. Reeds in de in handen van de Ondergeteekenden gestelde stukken wordt daarvan een merkwaardig voorbeeld gevonden. Nog naauwelijks is deze last gegeven, of hij wordt, volgens de mededeeling van den Minister in zijne geleidende missive, eerlang opgevolgd worden door eenen anderen, ten einde § 26 hier "algemeene grondslagen" gelijk het heet "te verduidelijken." Zoo kan met elke mail een nieuwe last aan den Gouverneur-Generaal worden gezonden, die elke paragraaph der "algemeene grondslagen" verduidelijkt, verandert of omkeert, al naar de tijdelijke meening van den tijdelijken Minister van Kolonien.

Deze vorm heeft nog een meer onzekeren grondslag dan een Koninklijk besluit. Kiest men den vorm van een Koninklijk besluit, dan kan ook ieder oogenblik het geregelde bij een ander Koninklijk besluit weder anders worden geregeld; maar daarop *moet* toch, wanneer het maatregelen van algemeen bestuur geldt — en die geldt het voorzeker hier, — de Raad van State worden gehoord. Nu is de Raad van State ook wel op deze "algemeene grondslagen" gehoord, maar dat is in geenen deele verpligtend voor den tijdelijken Minister.

Deze opmerkingen bleven in de Commissie niet zonder tegenspraak. Men stelde er tegenover, dat men dezen vorm allezins goedkeurde, omdat hij in overeenstemming was met art. 56 van het regeringsreglement, waarin de zorg voor het instandhouden der op hoog gezag ingevoerde cultures wordt opgedragen aan den Gouverneur-Generaal "in overeenstemming met de bevelen des Konings." Eenige der bevelen des Konings trof men nu in deze "algemeene grondslagen" aan. Men moest ze dus beschouwen als een administrativen maatregel, als een huishoudelijk voorschrift, als eene instructie voor den Gouverneur-Generaal, op last des Konings door den Minister gegeven.

Wat het wankelbare van den grondslag betrof, ook dat kon men niet als een bezwaar tegen dezen vorm doen gelden. Integendeel, men hield het voor eene hoogst aanbevelenswaardige eigenschap van dien vorm, dat hij op eene gemakkelijke wijze, zonder veel omslag, wijzigingen, veranderingen en verbeteringen toeliet, dewijl het hier teedere en moeijelijke onderwerpen geldt, waarvan de regeling van zeer vele tijdelijke en plaatselijke omstandigheden afhankelijk behoort te zijn. Men beschouwde deze stukken eigenlijk als een vervolg van de bekende "zakelijke extracten", voorkomende in het Staatsblad van Nederlandsch Indie voor 1834, nº. 22, en kon zich ook uit dien hoofde met den gekozen vorm in alle opzigten vereenigen.

§ 2. Maar juist uit het oogpunt van behoefte aan vaste en onwankelbare grondslagen voor de uitgifte van cultuurcontracten is er, naar de meening van de meerderheid der Commissie, behoefte aan *wettelijke regeling*. Daarom verdient deze vorm in hooge mate te worden afgekeurd. De ondervinding heeft die behoefte maar al te zeer geleerd. Al was de regeling dezer "algemeene grondslagen" de voortreffelijkste die men verlangen kan, toch geeft zij geen waarborg hoegenaamd, dat geene andere, minder voortreffelijke beginselen in practijk zullen worden gebragt. Heeft een vroegere Minister van Kolonien, zelfs nadat in 1852 door hem aan de Kamer toezegging van hervorming der uitgifte van suikercontracten was gedaan, niet een nieuw artikel in de contracten gebragt, waarbij aan den bezitter van het contract zekere voorkeur werd toegezegd, en dat thans, naar de meening der Regering, eene voorname reden is, waarom niet reeds dadelijk tot het inroepen der publieke concurrentie kan worden overgegaan? Voor deze en dergelijke handelingen is, zonder wettelijke regeling, de weg niet afgesneden. Alleen de wet geeft waarborg, dat ook ten behoeve van bijzondere personen van den algemeenen regel niet worde afgeweken. De ondervinding heeft mede de noodzakelijkheid van dien waarborg maar al te zeer geleerd; toch ontbreekt hij geheel in deze regeling. Wel kan de Gouverneur-Generaal van de "algemeene grondslagen," ten voordeele van individuen, niet afwijken op eigen gezag, maar de gelegenheid blijft open voor den Minister van Kolonien om van de gestelde regelen óf zelf dispensatie te verleenen, óf den Gouverneur-Generaal daartoe te autoriseren. Door wettelijke vaststelling der beginselen, waarop cultuurcontracten worden uitgegeven, zal aan de ministeriele verantwoordelijkheid meerdere kracht en beteekenis worden geschonken. Ook in deze gewigtige aangelegenheid moeten de handelingen van den Minister aan de voorschriften der wet kunnen worden getoetst.

Nog om eene andere reden is de vastheid der grondslagen, die alleen de wet kan geven, een onmisbaar vereischte in de regeling der suikercultuur. Eene voorname oorzaak, waardoor de gouvernements-suikercultuur op Java in de laatste jaren, wat de uitgestrektheid bouws betreft, waarop zij verbouwd wordt, stationair is gebleven, moet, volgens de meening der Regering zelve, gezocht worden in de onzekerheid, waarin deze cultuur verkeerde. Ook voor de ondernemers, die de krachten van kapitaal en industrie aan de suikerproductie willen wijden, is zekerheid voor de toekomst een onmisbaar vereischte voor het welslagen hunner onderneming. Die zekerheid nu kan alleen verkregen worden, wanneer de contracten op beginselen zijn gegrond, die de wet heeft vastgesteld. Het hoofddoel, dat met deze nieuwe regeling beoogd wordt, stabiliteit te brengen in de grondslagen der suikercultuur, wordt gemist, omdat zij niet gebragt zijn in eene wet, maar in eene ministeriele lastgeving aan den Gouverneur-Generaal.

Ook tegen deze beschouwingen werd eene andere overgesteld. Men vroeg, met het oog op den exceptionelen toestand waarin Indie verkeert, of den Gouverneur-Generaal zoodanig de handen moeten gebonden worden, dat hij zelfs in bijzondere gevallen, waarin moeijelijkheden, onlusten of andere bezwaren bestaan, niet van de eens gestelde regelen kan afwijken. En dit zou het geval zijn, indien dit onderwerp bij eene wet wierd geregeld. Juist om dien exceptionelen toestand der Javaansche maatschappij beschouwde men eene regeling bij de wet als hoogst verderfelijk. De misbruiken, waarop nu met zooveel aandrang gewezen wordt, behooren tot een vroeger, gelijk men vertrouwen mag gesloten tijdvak, waarvan de herhaling zelfs door de regeling, die thans heeft plaats gehad, genoegzaam wordt tegengegaan. Bovendien is deze regeling voor een gedeelte slechts eene proefneming, gelijk duidelijk blijkt uit bladz. 14 der Memorie van Toelichting, waar ad § 27 gezegd wordt: "In hoeverre dat stelsel [van uitbesteding] in de praktijk aan het doel zal beantwoorden, kan alleen de ondervinding leeren, en daarom heeft men zich bepaald, voorloopig daarmede eene proef te nemen met een gering getal nieuw uit te geven ondernemingen, om dan later, zoo die proeven bevredigende uitkomsten opleveren, het middel van uitbesteding van meer algemeene toepassing te maken." Hoe is het mogelijk daár, waar het eene proefneming geldt, eene wettelijke regeling te verlangen, op grond van de onveranderlijkheid en stabiliteit eener wet? Integendeel, men meende, dat, juist dewijl het eene proefneming geldt, aan de wijze, waarop de Regering deze regeling in het leven heeft geroepen, verre de voorkeur moest gegeven worden.

§ 3. In de Memorie van Toelichting wordt op bladz. 7 gezegd: "Daar het hier de toepassing der wet, bepaaldelijk van het reeds aangehaalde art. 56 van het regerings-reglement voor Nederlandsch Indie, geldt, en het dus eene regeringsdaad betreft, kan er geene sprake zijn van vaststelling dier grondslagen door de wet." Op dezen grond kan onmogelijk, althans door den tegenwoordigen Minister, de wet worden uitgesloten. Indien toch toepassing van het regeringsreglement uitsluit regeling bij de wet, hoe heeft men dan de *emancipatie der slaven* bij de wet kunnen regelen? Was dit geene toepassing der wet? Hoe kan de Regering dan het voornemen hebben, om de *drukpersverordening* bij de wet te wijzigen? Is dat ook geene toepassing der wet? Bij de behandeling van het wets-ontwerp tot regeling der emancipatie van de slaven in Oost-Indie was de Regering, zoowel in de gewisselde stukken als bij de discussie, een geheel ander beginsel toegedaan. Zij was toen van meening, dat, wanneer het niet zoo zeer de uitvoering als wel de aanvulling van een wettelijk voorschrift betreft, dezelfde magt ook die nadere regeling behoort tot stand te brengen.

De vraag, of een onderwerp bij de wet moet geregeld worden, is alleen afhankelijk van de vraag, of er behoefte bestaat aan wettelijke regeling; van geene andere. Wat ook de wet bepale, zij wordt altijd beheerscht door de Grondwet, en de Grondwet schrijft in art. 59 voor: "Andere onderwerpen, deze kolonien en bezittingen betreffende, worden door de wet geregeld, zoodra de behoefte daaraan blijkt te bestaan." De vraag is dus alleen, of er behoefte bestaat om de uitgifte van cultuurcontracten bij de wet te regelen. Die vraag is door de Tweede Kamer der Staten-Generaal den 11den Mei jl. bevestigend beantwoord. Bovendien hebben de drie takken van wetgevende magt, bij de vaststelling van het regerings reglement, reeds door art. 56 te kennen gegeven, dat er behoefte bestaat aan het stellen van regelen voor het cultuurstelsel in het algemeen. Nu is er alleen eene aanvulling of toevoeging noodig van de regelen, die in dat artikel zijn gesteld.

Tegenover deze meening stond in de Commissie het gevoelen der minderheid, dat de Regering te regt geene wettelijke regeling voordraagt. De aard van het onderwerp laat dit niet toe. Het betreft eene zaak, die niet alleen gedurig aan wijziging en verandering behoefte heeft, maar die ook door de Kamer niet genoeg kan worden beoordeeld: zij is niet op de hoogte van die aangelegenheid. Hij, die deze beginselen vaststelt, behoort al de gevolgen in al hunnen omvang te kunnen overzien, en de leden der Vertegenwoordiging kunnen niet gerekend worden de speciale kennis te bezitten, die daarvoor wordt vereischt. Niet ligt zou zulk eene wet tot stand komen bij het groote verschil van gevoelen, dat er bij de deskundigen bestaat over de onderwerpen, die daarin zouden worden opgenomen. Hoe is het denkbaar, dat de leden der Staten-Generaal in zooveel betwiste, hoogst teedere en moeijelijke vraagstukken zouden beslissen?

Maar bovendien, de Grondwet verbiedt het. De zin, dien de minderheid der Commissie in art. 59 meent te lezen, is een geheel andere dan de zoo even ontwikkelde. Het oordeel over de vraag, of er al of niet behoefte aan regeling bij de wet van eenig onderwerp bestaat, is alleen aan de Regering opgedragen. Erkent zij die behoefte, dan is zij verpligt eene wet voor te dragen; erkent zij die behoefte niet, dan wordt het onderwerp geregeld door den opperbestuurder. En daar nu, bij herhaling, door de Regering is te kennen gegeven, dat er geene behoefte bestaat aan regeling bij de wet van de uitgifte der cultuurcontracten, daar integendeel het schadelijke en onmogelijke van zulk eene regeling door haar is aangetoond, behoort daarop niet verder te worden aangedrongen, omdat zulk een aanhouden een streven zou zijn tegen de Grondwet.

§ 4. Naar de meening der Regering, bij de discussien over de regeling der cultuurcontracten den 11den Mei jl. te kennen gegeven, zou, volgens art. 56 van het regeringsreglement, de Gouverneur-Generaal de regelen tot uitgifte der cultuurcontracten behooren te stellen, omdat de zorg voor het zooveel doenlijk in stand houden der cultures bij dat artikel is opgedragen aan den Gouverneur-Generaal, in overeenstemming met de bevelen des Konings.

Tegen de voorstanders van wettelijke regeling kan deze tegenwerping niet gelden, omdat, wat ook art. 56 moge bepalen, de wet elk oogenblik door de wet kan en behoort vervangen te worden, zoodra de behoefte aan wettelijke regeling blijkt te bestaan. Aangenomen dus dat er vroeger geene behoefte bestond, zij kan nu bestaan door veranderde omstandigheden, en zij bestaat werkelijk naar de meening der Kamer.

Maar een ander, zeer ernstig bezwaar tegen de "algemeene grondslagen", gelijk de Regering die heeft vastgesteld en aan de Kamer medegedeeld, vloeit uit art. 56 voort, en betreft een beginsel, waartegen ook in andere opzigten maar al te dikwijls schijnt te worden gehandeld.

De regeling van de gouvernements suikercultuur heeft in de "algemeene grondslagen" plaats gehad tot in de geringste bijzonderheden; er zijn zelfs modellen van contracten bijgevoegd. Wat blijft er nu voor den Gouverneur Generaal nog te regelen over? Hij zal zich hoofdzakelijk bepalen bij het invullen der namen en cijfers in die contracten. Dit nu is ongetwijfeld tegen den geest en de strekking van het regeringsreglement in het algemeen en van art. 56 in het bijzonder. Dit is bovenal strijdig met het belang van Indie en het moederland. Het is eene concentratie van het gezag in Indie naar 's Gravenhage, die den Gouverneur-Generaal, gebonden aan zulke voorschriften en verpligt om die op te volgen, in zijn bestuur belemmert en tot eenen ondergeschikten ambtenaar verlaagt, tot groot nadeel van de gewigtige belangen, welke aan zijne zorg zijn toevertrouwd. Alle zelfstandigheid wordt hem op die wijze ontnomen, en men maakt hem tot niet veel meer dan een werktuig, dat uit 't Gravenhage zijne beweging ontvangt.

Is het dus hoogst bedenkelijk, eene tot in zulke bijzonderheden afdalende regeling in de ministerieele bureaux tot stand te brengen en den Gouverneur-Generaal toe te zenden met last om zich daarnaar te gedragen, even bedenkelijk zou het zijn, die in eene wet op te nemen. Maar er is ook niemand die dat verlangen ooit heeft te kennen gegeven. Men dringt aan op regeling bij de wet van hoofdbeginselen, die in eenen maatregel van algemeen bestuur verder kunnen worden uitgewerkt en die den Gouverneur-Generaal de noodige vrijheid en zelfstandigheid laten. Had de Regering dus aan den wensch der Kamer naar wettelijke regeling gevolg gegeven, zeer zeker zou de Gouverneur-Generaal door de wet niet aan zulke banden gelegd zijn, als hem nu in de ministeriele aanschrijving worden omgeworpen.

Ook tegen deze meening stond in de Commissie die der minderheid over. Zij erkende, dat de Gouverneur-Generaal niet te zeer aan banden moest worden gelegd en dat Indie niet uit 's Gravenhage kon worden geregeerd. Maar aan den anderen kant behoort, volgens art. 56 van het regeringsreglement, de Gouverneur-Generaal voor de instandhouding der op hoog gezag ingevoerde cultures te zorgen, in overeenstemming met de bevelen des Konings. Of die bevelen nu wat uitvoeriger of beknopter moeten zijn, wie zal dat bepalen? Waar is de grens? Dat moet geheel worden overgelaten aan het inzigt van den tijdelijken Minister van Kolonien, die daarin den last volgt van den opperbestuurder. Hij kan in zooveel specialiteiten afdalen als hij goedvindt; de vrijheid is hem daartoe gelaten. Daaromtrent is evenmin eene grens te trekken als voor de hoofdbeginselen, die men in eene wet zou wenschen opgenomen te zien. Wat is een hoofdbeginsel en wat is het niet? Dit zijn zeer moeijelijke en onbestemde vragen, die nimmer tot eenige uitkomst kunnen leiden.

§ 5. De opmerking werd in de Commissie gemaakt, dat in de regeling van de suiker-cultuur, gelijk zij in de "algemeene grondslagen" is vastgesteld, niets voorkomt dat voldoet aan het voorschrift, vervat in Nº. 6 van art. 56 van het regeringsreglement. Daar is bepaald, dat de op hoog gezag ingevoerde cultures zooveel doenlijk in stand worden gehouden, maar dat daarbij moet worden gezorgd, "dat worde voorbereid eene regeling, steunende op vrijwillige overeenkomsten met de betrokken gemeenten en personen, als overgang tot eenen toestand, waarbij de tusschenkomst des Bestuurs zal kunnen worden ontbeerd." Hoe ver nu dat tijdstip van "ontbering der tusschenkomst van het Bestuur" nog moge verwijderd zijn, de wet schrijft toch voor er naar te streven, de wet beveelt toch de "voorbereiding van eene regeling," die als overgang tot zulk eenen toestand dienen moet. Maar in deze "algemeene grondslagen" wordt zelfs het geringste spoor van die voorbereiding gemist; er wordt niet over gesproken, er is zelfs niet aan gedacht. De suiker-contracten worden voor tien jaren verlengd, maar als die periode is verstreken, zal men geen enkelen stap verder zijn gekomen om het doel te naderen. Dat is niet alleen tegen den geest, maar ook tegen de letter van Nº. 6 van art. 56 van het regeringsreglement.

Al ware ook in alle opzigten voldaan aan de voorschriften, in de vijf eerste nommers van art. 56 vervat, dan nog zou slechts voor een gedeelte voldaan zijn aan Nº. 6. Het gebod, daarin uitgedrukt, omvat allezins alles wat de voorgaande vijf nommers voorschrijven, maar het bepaalt zich daarbij niet: het verlangt meer. Art. 56 wil vooreerst instandhouding, zooveel doenlijk, van de op hoog gezag ingevoerde cultures, maar met wijzigingen om te komen tot het einddoel, dat in nº. 6 van dat artikel wordt aangegeven. In nº. 1—5 worden regelen gesteld, welke in acht genomen moeten worden bij de instandhouding van het cultuurstelsel. Zij hebben de algemeene strekking, om de bekende misbruiken en overdrijvingen van dat stelsel, die de bevolking er het meest afkeerig van maken, weg te nemen. Maar hoe heilzaam die regelen mogen zijn, met haar alleen wordt eene regeling, steunende op vrijwillige overeenkomsten, niet voorbereid. Daartoe zijn noodig meerdere en andere maatregelen. Art. 56 besluit die niet uit. Integendeel, nº. 6 van dat artikel bepaalt, dat de regelen, in nº. 1—5 vastgesteld, alzóó moeten worden uitgevoerd, dat eene regeling, steunende op vrijwillige overeenkomsten, mogelijk worde, of liever dat die uitvoering een stap voorwaarts zij op den weg van voorbereiding naar die regeling. Dit nu is in de "algemeene grondslagen" geheel voorbijgezien. Het is alsof nº. 6 van art. 56 niet ware geschreven.

Tegen dit alles werd door de meerderheid ingebragt, dat aan nº. 6 van art. 56 eene geheel andere beteekenis moet worden toegekend. De bewoordingen luiden: "dat *alzoo* worde voorbereid eene regeling, steunende op vrijwillige overeenkomsten." De geheele voorbereiding bestaat dus in het voldoen aan de voorafgaande voorschriften, in nº. 1—5 vervat. De eenvoudige meening van den wetgever is geweest, dat het cultuurstelsel behoort in stand gehouden te worden, met inachtneming van de vijf voorafgaande voorschriften. Door de zorg van het opvolgen van die voorschriften zal "eene regeling worden voorbereid, steunende op vrijwillige overeenkomsten met de betrokken gemeenten en personen", en die regeling, wanneer zij eens tot stand komt, zal moeten strekken "als overgang tot eenen toestand, waarbij de tusschenkomst des Bestuur zal kunnen worden ontbeerd." Wanneer dus voldaan wordt aan de voorschriften, in nº. 1—5 vervat, dan is tevens voldaan aan nº. 6 van art. 56, voor zoover het tegenwoordige betreft.

§ 6. Maar ook tegen andere bepalingen van art. 56 van het regeringsreglement zondigen deze "algemeene grondslagen." De leden der Commissie, die van dit gevoelen waren, meenden echter hier slechts in algemeene bewoordingen daarop te moeten wijzen, dewijl bij de behandeling der verschillende paragraphen tot nadere staving van hun beweren gelegenheid bestaat.

Zoo schrijft nº. 2 van dat artikel voor: "dat, voor zoo verre de [op hoog gezag ingevoerde] cultures plaats hebben op gronden, door de inlanders voor eigen gebruik ontgonnen, de beschikking over die gronden geschiede met billijkheid en met eerbiediging van bestaande regten en gebruiken." Met dit voorschrift schijnen §§ 1 en 2 der "algemeene grondslagen" in strijd te wezen. Immers wanneer men bij de invoering van het cultuurstelsel uitging van het begingel dat slechts 1/5 als maximum aan de bevolking van hare gronden voor de teelt van producten voor de Europesche markt mag genomen worden, dan bedoelde men daarmede zeker niet 1/5 van al de bebouwde velden op geheel Java. Want zoo kon men bijv. in de oostelijke residentien *al* de bebouwde velden nemen andere residentien vrijlaten; maar wat zou bij zoodanige toepassing die heilzame bepaling, van niet meer dan 1/5 der velden te mogen nemen, de bevolking dier oostelijke residentien baten? Zou het beginsel dus een gezonden zin hebben, dan moest het beteekenen dat *elke dessa* minstens 4/5 van hare akkers voor eigene productie moest behouden. Van dit beginsel is afgeweken. Men heeft bijv. aan één dessa de helft, ja somtijds het geheel van hare velden ontnomen, omdat die de beste en de best gelegene waren voor de suiker industrie; en die dessa moest dan vergoeding vinden in de velden van eene andere dessa. Dit misbruik nu wordt in de nieuwe regeling bestendigd en bevestigd. Dat is in strijd met de billijkheid en de eerbiediging van bestaande regten, en dus in strijd met Nº. 2 van art. 56 van het regeringsreglement.

Zoo is de nieuwe regeling der "algemeene grondslagen" almede in strijd met Nº. 4 van art. 56, dat den Gouverneur-Generaal de zorg opdraagt, "dat de belooning der betrokken inlanders, met vermijding van schadelijke opdrijving, zoodanig zij, dat de gouvernementscultures hun, bij gelijken arbeid, ten minste gelijke voordeelen opleveren als de vrije teelt." Maar het is onwaar dat deze gouvernements-cultuur *ten minste* gelijke voordeelen zou opleveren als de vrije suiker-cultuur. Zoo veel heeft de ondervinding reeds bewezen, dat de voordeelen van de vrije suiker-cultuur voor de bevolking ongeveer het dubbele bedragen. Wel wordt er in Nº. 4 van art. 56 bijgevoegd: "met vermijding van schadelijke opdrijving;" maar het zegt ook: "*ten minste* gelijke voordeelen bij gelijken arbeid." Schadelijke opdrijving zou dus eerst daár beginnen, waar men *meer* voordeelen toekende dan bij de vrije cultuur.

Ook tegen deze beschouwing stond in de Commissie een ander gevoelen, eveneens met voorbehoud om er bij de paragraphen op terug te komen. Men herhaalde de meening, dat door de Regering aan al de voorschriften van art 56 was gevolg gegeven. Zoo kon men onmogelijk aannemen, dat de wetgever in nº. 2 van art. 56 den Gouverneur-Generaal zoodanig aan banden had willen leggen, als men het hier doet voorkomen. In de "algemeene grondslagen" blijkt duidelijk, dat ook de Regering zooveel mogelijk dessa'sgewijze den aanplant wil doen plaats hebben; zij stelt dit zelfs als regel; zij wil dus wel degelijk, dat 4/5 der gronden a n de dessa's voor de teelt harer eigene voedingsmiddelen zullen verblijven. Maar zij meent, dat het onmogelijk is op dezen regel geene uitzondering toe te laten, dewijl dan de suikercultuur in vele localiteiten niet uitvoerbaar zou wezen. Is het nu aan te nemen, dat de wetgever in dien zin nº. 2 van art. 56 zou hebben gesteld, dat het zelfs dergelijke uitzonderingen niet gedoogt, wanneer zonder die uitzonderingen het in stand houden der op hoog gezag ingevoerde cultures niet mogelijk is?

Evenmin meent men aan nº. 2 van art. 56 zulk eenen zin te moeten geven, als zoo even is geschied. De wetgever had dan het artikel niet moeten aanvangen met de woorden: "De Gouverneur-Generaal houdt de op hoog gezag ingevoerde cultures zooveel doenlijk in stand"; want als men de wet op die wijze toepast, is die instandhouding ondenkbaar. Vooreerst kan men voor het tegenwoordige moeijelijk eene vergelijking maken tusschen de betaling bij de gouvernements-cultures en die van particuliere ondernemingen. Bovendien vergelijkt men hier ten onregte hetgeen de particuliere planters aan plantloon betalen en hetgeen de contractanten met het Gouvernement volgens deze nieuwe regeling zullen betalen. De eersten toch hebben geheel vrije beschikking over hun gansche product, terwijl de laatsten 2/3 daarvan tegen zeer lage prijzen aan den Staat moeten leveren. Wierden zij dus nu nog genoodzaakt om het dubbele van het pantloon dat nu is bedongen te betalen, dan zou dit gelijk staan met eene vernietiging van de suikercultuur. En juist dat zou in strijd zijn met de wet, die voorschrijft dat de Gouverneur Generaal de op hoog gezag ingestelde cultures zooveel doenlijk in stand houdt.

§ 7. Deze regeling van de *gedwongen* suikercultuur had behooren vergezeld te gaan van eene regeling van de *vrije* cultuur. Deze laatste verdiende eigenlijk de meeste zorg, want volgens de wet is zij bestemd om *op den duur*, niet nu of in de eerste jaren, maar op den duur in de toekomst de gedwongen cultuur te vervangen. Kan men nu ter goeder trouw aannemen, dat men dat doel zal bereiken door de dwangcultuur met alle zorg te koesteren en te ontwikkelen en de vrije cultuur geheel aan haar lot over te laten, zonder nog er van te gewagen, dat men haar middelijkerwijze en in het geheim allerlei slagen toebrengt? De Memorie van Toelichting zegt: "dat deze regeling de vrije cultuur en fabricatie geheel onaangeroerd laat, in afwachting of latere ervaring de noodzakelijkheid mogt aantoonen om daaromtrent regelen vast te stellen." Daarentegen zal, volgens diezelfde Memorie van Toelichting, ten opzigte van de gouvernementscultures de onzekerheid een einde nemen en deze daardoor een nieuw tijdperk van ontwikkeling en bloei te gemoet gaan. Als dit laatste waarschijnlijk is, zal dan de vrije cultuur door de onzekerheid, waarin zij voortdurend blijft verkeeren, niet achteruitgaaan en verkwijnen? De ervaring zal de noodzakelijkheid eener regeling van de vrije cultuur niet ligt aantoonen, want zij zal door de tegenwerking, waaraan zij ten prooi is, weldra vernietigd zijn; immers zij blijft, nu zij niet geregeld wordt, eenen vasten grondslag missen en afhankelijk van de veranderlijke inzigten van elken Minister en Gouverneur-Generaal, ja zelfs van residenten en adsistent-residenten.

Volgens de voorschriften der "algemeene grondslagen" zal men ook nieuwe contracten, alle op het dwangstelsel gegrond, uitgeven. Is het niet te voorzien, dat men daarvoor bij voorkeur die localiteiten en gronden zal uitkiezen, waar reeds de vrije cultuur bij ondervinding heeft doen zien, dat goede gelegenheid voor de suikerindustrie bestaat?

De beloonigen der inlandsche hoofden voor hunne bemoeijingen met de dwangcultuur worden niet alleen behouden, maar zelfs *verhoogd*. (Zie § 14 en de Memorie van Toelichting). Waartoe dit anders, dan om de inlandsche hoofden aan de dwangcultuur te verbinden? En dit zal te sterker werken, naar mate men zich heviger uitlaat en daarom strenger zal waken tegen het zoogenaamde misbruik, dat ook particuliere ondernemers de hoofden beloonen voor den arbeid, dien zij zich bij *hunne* aanplantingen getroosten. Is dit altijd en in elk geval omkooping? Maar wat zijn dan de gouvernements-cultuurprocenten? Kan men ingenomenheid of zelfs gewilligheid van de inlandsche hoofden verwachten voor eene cultuur, waarbij men hun niet veroorloven wil eenig voordeel te trekken, tegenover eene cultuur, die hun rijke voordeelen belooft? En heeft het Gouvernement, dat slechts te bevelen heeft over zijne ambtenaren, cultuurprocenten uit te loven, ten einde de inlandsche hoofden gunstig te stemmen voor de cultures, wat zou dan een particulier vermogen, die niets te bevelen heeft en zelfs de menschen voor hunnen arbeid niet mag beloonen?

Om al deze redenen meent men, dat deze regeling van de gedwongen suikercultuur een zwaren slag aan de vrije cultuur zal toebrengen. Zij had, wilde men billijk en regtvaardig en in den geest van art. 56 van het regeringsreglement handelen, vergezeld moeten gaan van eene regeling van den vrijen arbeid.

Deze bezwaren werden tegengesproken door de meerderheid, die van meening was, dat de regeling van den vrijen arbeid eene geheel andere zaak is, die met de gouvernements-cultuur in geen verband staat. Thans heeft de Regering aan de Kamer "algemeene grondslagen," medegedeeld, "naar welke de gouvernements-suikercultuur, alsmede de fabricatie van suiker op Java wordt in stand gehouden;" daarin kon natuurlijk eene regeling van de vrije cultuur geene plaats vinden.

Bovendien vreesde men al die gevaren voor de vrije cultuur in geenen deele. Men mogt aan de Regering geene indirecte en geheime tegenwerking toeschrijven, zonder de bewijzen te leveren, dat dit werkelijk het geval was. Er zijn op Java vrije ondernemers, die op eene eerlijke wijze te werk gaan en goede zaken maken; dezulken hebben, ook na het in werking treden van deze "algemeene grondslagen," niet te vreezen. Maar er zijn ook ondernemers, die zich aan verkeerde praktijken schuldig maken; er zijn zelfs voorbeelden, dat zij met inlandsche hoofden geassocieerd zijn en door omkooperijen van die hoofden eenen zeer ongeoorloofden invloed op de bevolking weten te verkrijgen. Dat daartegen wordt gewaakt, dat zulke handelingen worden tegengegaan, moest men goedkeuren en toejuichen, en als dit het gevolg was van deze nieuwe regeling der gouvernements suikercultuur, zou men zich daarin zeer verblijden.

Wat de cultuurprocenten betreft, de regeling van dit punt meende men dat meer eigenaardig bij de behandeling van § 14 te huis behoort. Men verlangde echter nu reeds te kennen te geven, dat men in geenen deele die cultuurprocenten zoo nadeelig beschouwde, en ze vooral niet gelijk kon stellen met de belooningen, die vrije ondernemers aan de hoofden geven. De eerste toch zijn wettige inkomsten, hun van gouvernementswege toegekend, terwijl de laatste onder de zoogenaamde stille winsten

eten gerekend worden. Voor de eerste bewijzen de hoofden diensten
i het Gouvernement, die bekend zijn en tot hunnen officielen werkkring
nooren, terwijl men niet kan zeggen, wat zij eigenlijk voor de laatste
rigten. Bovendien zijn de cultuurprocenten, die hier worden toegend, zoo gering, dat zij weinig invloed kunnen uitoefenen.
En die cultuurprocenten kunnen onmogelijk strekken om de vrije onernemingen te benadeelen of tegen te werken; immers de uitbreiding r gouvernements-suikercultuur is niet afhankelijk gesteld van de indsche hoofden, maar van den Gouverneur-Generaal. Door den opperlandogd wordt bepaald, waar een suikercontract zal worden uitgegeven, en of dan de werking van dat contract de inlandsche hoofden al of niet cultuurocenten ontvangen, kan aan de vrije ondernemingen vrij onverschillig zijn.
§ 8. Men meent in de uitgifte van nieuwe contracten, geheel op het estaande stelsel van gedwonnen arbeid gegrond, een strijd te zien tegen t. 56 van het regeringsreglement. Dat artikel beveelt den Gouverneureneraal *de instandhouding* der op hoog gezag ingevoerde cultures. Die standhouding moet geschieden op eene wijze, dat worde voorbereid eene geling, steunende op vrijwillige overeenkomsten. Het bestaande moet us wel behouden blijven, maar zells dat bestaande moet worden voorereid voor vrije industrie. Maar hoe is daarmede nu te rijmen de uitreiding van het bestaande door nieuwe contracten, waarbij het Gouvereement zich verpligt om gedurende twintig jaren al de grondstof door wangcultuur te laten verbouwen en aan den fabrikant te leveren? Zulk ene uitbreiding is in strijd met art. 56, ook volgens de ondubelzinnige verklaring van eenen staatsman, aan wien de tegenwoordige linister van Kolonien groot gezag toekent en die in 's lands vergaerzaal deze woorden heeft gesproken: "Ik weet wel, dat het stelsel van rijen arbeid in het regeringsreglement slechts wordt aangewezen als een *esideratum*, als iets, dat nog niet bestaat, doch waarnaar moet gestreefd vorden; maar ik geloof, dat de uitlegging deze moet zijn, dat men gewongen arbeid bij de bestaande contracten moet handhaven tot men dien an ontberen, doch dat elk nieuw contract moet gegrondvest zijn op het eginsel van geheel vrijen arbeid. Het komt mij voor, dat, wanneer men ieuwe contracten uitgaf, berustende op het bij het regeringsreglement fgekeurde beginsel, men dan in strijd met dat reglement zou handelen."
Op dit punt werden de "algemeene grondslagen" van de regering door le meerderheid verdedigd. Men meende, dat art. 56 niet in zulk eenen trengen zin behoorde te worden opgevat. Immers dan zou men op denelfden grond ook geene uitbreiding mogen geven aan de koffijcultuur, en noeten zorgen, dat geen enkele boom meer wierd geplant door dwang, dan r op het oogenblik aanwezig waren, toen de wet werd afgekondigd. Maar l wilde men die strenge en beperkte beteekenis aan het artikel geven, lan nog wordt in de "algemeene grondslagen" daartegen niet gezondigd. let is toch het voornemen, om op vele plaatsen de indigo-cultuur in te rekken en die te vervangen door suikercultuur; dat is dus geene uitbreiing. Men wil al verder de bestaande te groote ondernemingen van meer lan 400 bouws op dat peil inkrimpen en daarvoor nieuwe fabrieken oprigten voor niet meer dan 400 bouws; dat is dus mede geene uitbreiding. Wilde men het artikel in dien bekrompen geest ten uitvoer leggen, dan zou men van alle uitbreiding der productie moeten afzien, en dat zou zeer ten nadeele van alle partijen zijn, zoowel van de planters als van fabrikanten en het gouvernement. Dat systeem zou vooral hoogst nadeelig zijn voor de schatkist, want indien al door vrije industrie uitbreiding aan de productie kon worden gegeven, dan zouden nog de inkomsten voor den Staat daarvan zeer gering zijn. En nu vooral kan het moederland die inkomsten niet missen.

[Na deze algemeene opmerkingen over de regeling der gouvernementssuikercultuur, gaat de Commissie over tot de mededeeling van de opmerkingen, gemaakt bij de behandeling van de verschillende paragraphen.]

II. *De suikerondernening Pangka.*

In handen der Commissie zijn gesteld de volgende stukken, op deze zaak betrekking hebbende: 1°. een arrest van het Hooggeregtshof van Nederlandsch Indie, dd. 11 September 1851; 2°. arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden, dd. 13 April 1855; 3°. arrest van het Hooggeregtshof van Nederlandsch Indie, dd. 16 April 1857; 4°. conclusie van eisch in zake de Regering van Nederlandsch Indie contra H. P. Hoevenaar qq. E. A. van Vloten; 5°. staat van kosten, schade en interessen; 6°. conclusie van antwoord; 7°. arrest van het Hooggeregtshof van Nederlandsch Indie, dd. 3 Junij 1858; 8°. exploit, dd. 2 October 1858, waarbij het Gouvernement van Nederlandsch Indie werdt gedagvaard om op Donderdag 6 October 1859 voor den Hoogen Raad der Nederlanden te verschijnen; 9°. procureur-stelling van de zijde van het Gouvernement; 10°. brief van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie, dd. 9 April 1859, kabinet n°. 80, litt. L², ten geleide van een brief van den procureur-generaal bij het Hooggeregtshof aldaar, dd. 6 April 1859, n°. 445/154, betreffende den verkoop der fabriek Pangka; 11°. dading tusschen den Minister van Kolonien en den heer E. A. van Vloten.

Uit deze stukken blijkt, dat eene procedure was ontstaan tusschen het Gouvernement en den heer E. A. van Vloten, over de uitlegging en toepassing van het suikercontract Pangka in de residentie Tagal, voor zooveel betreft het verstrekken door het Indisch Bestuur van meer of minder arbeiders in gedwongen dienst (koelies) ten behoeve der genoemde onderneming. De Regering is, volgens de geleidende missive van den Minister van Kolonien, bij dit geschil geleid door het voorschrift van art. 98 van het Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indie van het jaar 1836, luidende: "De inlandsche bevolking geniet de bijzondere bescherming der Regering." Uit de stukken blijkt, dat de Regering beweerde en de regter erkende, dat zij door de overeenkomst niet gebonden was tot het opleggen van dien arbeid aan de bevolking, welken de contractant verlangde.

De heer E. A van Vloten beweerde, dat het Gouvernement in de vervulling van contractuele verpligtingen te kort schoot: hij eischte meer koelies en voor andere werkzaamheden dan het Gouvernement meende verpligt te zijn te leveren; hij sloot daarom de fabriek en stelde tegen de Indische Regering eene vordering in tot ontbinding van het contract, met schadevergoeding. Ondertusschen had de Indische Regering aan den procureur-generaal opgedragen ook harerzijds tot ontbinding van het contract, met schadevergoeding, te ageren, op grond van wanpraestatie van de zijde des contractants. Dit werd nu bij wijze van reconventie geëischt.

Bij breedvoerig gemotiveerd arrest van 11 September 1851 wees het Hooggeregtshof den eisch in conventie van den heer van Vloten af, en adjudicieerde daarentegen den eisch in reconventie van het Gouvernement tot ontbinding van het contract, en met veroordeeling van den gedaagde in reconventie en in de vergoeding van kosten, schaden en interesten, nader te vereffenen ingevolge de wet.

Tegen deze uitspraak kwam de heer van Vloten bij den Hoogen Raad der Nederlanden in appèl; maar dit hoogste regterlijk collegie *bevestigde*, bij arrest van 13 April 1855, het arrest van het Hooggeregtshof te Batavia. Het adopteerde de gronden en motiven van den eersten regter, zoowel wat de feiten als de regtspunten betreft, betrekkelijk de vordering tot *ontbinding* der overeenkomst en tot schadevergoeding wegens wanprestatie van den contractant van Vloten.

Hierop volgde eene nieuwe procedure voor het Hooggeregtshof in Nederlandsch Indie tot begrooting en vaststelling der ten gevolge van bovengemelde uitspraak door den heer van Vloten verschuldigde schadevergoeding. De van wege het Indisch Bestuur ingediende staat van kosten, schaden en interesten, wat de verschillende daarop gebragte posten betreft, werd niet gedebatteerd, maar bestreden met de bewering van niet-ontvankelijkheid, waarbij eene poging werd aangewend om het vroegere regtsgeding als het ware wederom in het leven te roepen. Maar het hof beslistte "dat het geding over de vereffening van de bij het vorige proces toegewezen kosten, schaden en interesten geenszins kon worden aangemerkt als de *voortzetting* van het vroeger, nog niet beëindigd geding, maar als een geding over de *ten-uitvoer-legging* van het vonnis, daar toch aan het vroeger geding bij arrest van 11 September 1851, bekrachtigd bij arrest van den Hoogen Raad van 13 April 1855, *een einde gemaakt is.*" Zoo werd door het Hooggeregtshof de beweerde niet-ontvankelijkheid ongegrond verklaard.

Nu werd, bij conclusie van den procureur-generaal bij het Hooggeregtshof te Batavia, de staat van kosten, schaden en interesten overgelegd, en geëischt dat de heer van Vloten, die bij exploit aan de Regering aangeboden had een gulden als schadevergoeding op de gevorderde som, veroordeeld zou worden om aan het Gouvernement te betalen eene som van *f* 270,132, zoomede de interesten van *f* 268,496, ad 6 per cent 's jaars, van af den dag der dagvaarding tot de algeheele voldoening toe, en bovendien nog de kosten van het nader regtsgeding, nader te vereffenen bij staat.

Nadat den gedaagde deze conclusie was beteekend, heeft hij daarop niet gediend van conclusie van antwoord, maar aan het Gouvernement doen beteekenen eene door hem exceptioneel genaamde conclusie, die op eene *schrijffout* berustte. Hij grondde de exceptie hierop: dat bij het arrest van het Indisch geregtshof in de extensie van de adjudicatie van de reconventionele vordering de heer van Vloten was veroordeeld in de vergoeding van alle kosten, schaden en interesten DOOR *den reconventionelen eischer* ten gevolge van het niet nakomen der verbindtenis veroorzaakt.

Klaarblijkelijk was dat niets anders dan eene schrijffout. Immers na toewijzing aan de Regering van hare vordering tot ontbinding der overeenkomst en tevens tot vergoeding van kosten, schaden en interesten, komt in de daarop volgende omschrijving van dit begrip voor: "Veroordeelt den reconventionelen gedaagde [den heer van Vloten] in de vergoeding van alle kosten, schaden en interesten *door* den reconventionelen eischer [het Gouvernement] ten gevolge van de niet nakoming der verbindtenis veroorzaakt." Het woordje "door" is hier gebezigd in plaats van "aan" ten gevolge eener schrijffout.

Het Hooggeregtshof beschouwde het dan ook als zoodanig. In zijn arrest van 3 Junij 1858 overwoog het: "dat deze afwijking [in de omschrijving van hetgeen werkelijk gevorderd en dus ook werkelijk toegewezen was] blijkbaar het gevolg is eener *schrijffout*, welke evenmin den regter als de partijen binden kan, en in allen geval nimmer kan leiden om den gedaagde te ontslaan van de verpligting tot vergoeding van kosten, schaden en interesten, aangezien deze toch van zelf voortvloeit uit de bij den aanhef van het dictum van het arrest gedane toewijzing der mede tot het verkrijgen van schadevergoeding strekkende vordering."

Op dien grond werd de exceptie niet-ontvankelijk verklaard. En wat de geëischte schadevergoeding betreft, werd de heer van Vloten veroordeeld tot betaling der som van *f* 270,132 met de interesten à 6 per cent 's jaars, sedert 2 Julij 1850 over de som van *f* 268,000.

Van dat vonnis, zoowel als van het praeparatoire over de niet-ontvankelijkheid, kwam de veroordeelde in hooger beroep bij den Hoogen Raad der Nederlanden, blijkens acte van beteekening aan het Indisch Gouvernement te Batavia, dd. 2 October 1858, om te verschijnen voor den Hoogen Raad op 6 October 1859. Op den 23sten Junij 1859 stelde zich dan ook de procureur Clant als procureur van het Indisch Gouvernement.

In dien tusschentijd had echter nog het volgende plaats gehad. De fabriek der suikeronderneming Pangka was, krachtens de provisionele executoir-verklaring van het in Indie gewezen arrest, in executie verkocht en had eene som opgebragt van *f* 206,000. Bij missive van 9 April 1859 gaf de Gouverneur-Generaal hiervan kennis aan den Minister van Kolonien. Hij voegde er bij, dat nu nog een bedrag van *f* 64,132 van de schadevergoeding, ad *f* 268,000, ongedekt bleef, waarbij nog gevoegd moest worden de bij arrest van 3 Junij 1858 bevolen rentebetaling. Dat bedrag kon echter voor alsnog niet op de borgen worden verhaald, tenzij een nieuw proces tegen hen wierd gevoerd, waartoe evenwel niet kon worden overgegaan vóór dat het proces over het zoo even genoemd arrest (van toewijzing der schaderekening), waarvan bij den Hoogen Raad in hooger beroep was gekomen, geëindigd was.

En nu stuit men plotseling op eene transactie tusschen den Minister van Kolonien, namens den Staat ter eenre, en den heer E. A. van Vloten ter andere zijde, van 14 Mei 1860.

Was er in den stand, waarin de zaak zich bevond, aanleiding en grond tot eene transactie?

De minderheid der Commissie meent op deze vraag een bevestigend antwoord te kunnen geven om de volgende redenen:

omdat door het arrest van den Hoogen Raad van 13 April 1855 het arrest van het Hooggeregtshof van Nederlandsch Indie van 11 September 1851 wel was bevestigd, en daardoor de ontbinding der overeenkomst, vroeger door de partijen aangegaan, onherroepelijk vastgesteld, maar de toepassing en uitvoering der veroordeeling tot vergoeding van alle kosten, schaden en interesten, door die beide arresten uitgesproken, volkomen in haar geheel waren gebleven;

omdat daarvoor eenige, ofschoon geringe, moeijelijkheid was gelegen in de noodlottige schrijffout, in het arrest van het Indisch geregtshof ingeslopen, maar van veel meer gewigt is, dat de schadevergoeding, op grond van die veroordeeling gevorderd, in eersten aanleg met eene exceptie van niet-ontvankelijkheid was bejegend; de beteekende staat van kosten, schaden en interesten niet is bestreden, en ten gevolge daarvan niet contradictoir onderzocht, en daarom, in beroep op den Hoogen Raad, zoowel de gegrondheid der opgeworpen exceptie als de deugdelijkheid van elken der posten, op den voormelden staat uitgetrokken, ten toetse moest worden gebragt, het debat van dien staat van schade hier te lande gevoerd;

omdat dit laatste niet slechts van zeer langen adem kan zijn, maar daar te boven van zeer onzekere uitkomst is, en het daarom voor iederen eischer tot schadevergoeding, bepaald ook voor dezen, raadzaam is, den uitersten penning niet te blijven vorderen, maar zich met eene redelijke vergoeding te vergenoegen;

omdat de mogelijkheid bestond, dat de Hooge Raad de opgeworpen exceptie toewees en op dien grond het arrest van het Hooggeregtshof van Nederlandsch Indie van 3 Junij 1858 vernietigde, en in dat geval de voorloopige ten-uitvoer-legging, daaraan gegeven, de Regering van Nederlandsch Indie in ongelegenheid zou hebben gebragt en aan overdreven vorderingen der uitgewonnen partij blootgesteld.

Om dat alles te ontgaan en dadelijk eene volledige afdoening der zaak te verkrijgen, was er reden, was het zelfs raadzaam, zich ten opzigte der vergoeding van kosten, schaden en interesten toegevend te betoonen, en door eene dading een einde te maken aan allen verderen regtstrijd.

De meerderheid was van een geheel tegenovergesteld gevoelen. Zij erkende gaarne, dat wanneer de vraag zoo algemeen gesteld wierd "was er aanleiding en grond tot eene transactie," een scherpzinnig pleitbezorger in ieder geval een tal van gronden zou kunnen opgeven, die, hoe onwaarschijnlijk ook, door hunne opeenstapeling vrees aanjagen en een bevestigend antwoord uitlokken. Maar wanneer men minder op de hoeveelheid dan op den aard en de waardij dier gronden let, en bovenal op den stand, waarin de zaak zich bevond, acht geeft, dan komt de meerderheid der Commissie tot het resultaat, dat er geene reden hoegenaamd was om eene transactie, waarbij het Gouvernement zich eenige noemenswaardige opoffering moest getroosten, te regtvaardigen.

Welke was die toestand? Er waren twee arresten, waardoor *het contract onherroepelijk verbroken was*, met toewijzing van den eisch van schadeloosstelling en dus veroordeeling van den heer van Vloten tot betaling van schadevergoeding en verdere kosten en interesten. Reeds was bij een arrest van het Hooggeregtshof eene som van *f* 270.000, behalve 6 per cent renten sedert 1850 over eene som van *f* 268.000, aan het Gouvernement toegewezen. Als men nu den aard der posten, waaruit die som bestaat, in aanmerking neemt, dan valt daarop ook bij de strengste kritiek onmogelijk veel af te dingen; immers zij bedroegen alleen aan gejustificeerde voorschotten en invorderbare schuld *f* 227.708, terwijl bovendien het Hooggeregtshof nog had overwogen, dat al de posten allezins regtmatig en juist waren. Aan de schrijffout hecht de Minister zelf zoo weinig, dat hij in zijne missive aan den Voorzitter der Tweede Kamer van 27 Julij jl. zegt: "Blijkbaar was dit in strijd met 's regters bedoeling en moest in plaats van het woord *door* het woord *aan* zijn gebezigd." Dat met de voortzetting van het proces nog eenige tijd zou gemoeid zijn, strekte meer tot bezwaar van den heer van Vloten dan tot nadeel van het Gouvernement, voor hetwelk de renten, die het zou ontvangen, zoo veel hooger worden. Wel zegt de Minister in zijne geleidende missive: "Onzekere en langdurige processen waren te voorzien. Middelerwijl zou de bevolking zoowel als het Gouvernement gedurende welligt nog eenen geruimen tijd verstoken zijn gebleven van de voordeelen, welke eene goed geregelde onderneming aan beiden kan verschaffen." Maar dit is geheel onjuist. Het contract was finaal ontbonden. De Regering was dus volkomen vrij, om eene nieuwe onderneming aldaar te vestigen. Dat behoefde naar den afloop der procedure in geenen deele te wachten.

Er was dus geene reden hoegenaamd tot eene transactie, waarbij de Staat tot eenige noemenswaardige opoffering verpligt werd. En toch stuit men plotseling op eene transactie — en op welke transactie?

1°. Alle tusschen het Gouvernement van Nederlandsch Indie en E. A. van Vloten of zijn gemagtigde H. P. Hoevenaar aanhangige geschillen en bestaande wederzijdsche vorderingen en verpligtingen, zonder eenige uitzondering, met name het bovengemelde regtsgeding, en alle vorderingen, die uit bovengemelde vonnissen en arresten zouden kunnen voortvloeijen of daarmede in verband staan, worden gehouden voor geëindigd, afgedaan en opgeheven.

2°. E. A. van Vloten verbindt zich dien ten gevolge om, onmiddellijk na de hieronder vermelde betaling, het hooger beroep, ingesteld bij exploit van 6 October 1858, in te trekken en daarvan af te zien.

3°. De kosten der alzoo geëindigde procedures zullen door partijen elk van hare zijde gedragen worden.

4°. Het Gouvernement daarentegen verbindt zich, om aan den heer van Vloten te doen uitbetalen, te Amsterdam of te 's Hage, eene som van *f* 103,000, zijnde de helft van den prijs, waarvoor zijne fabriek te Pangka in 1859 is verkocht.

Door deze transactie heeft de Staat hier aanzienlijke geldelijke offers gebragt, waarvoor geene aanleiding, veelmin eenige gegronde reden bestond. Het Gouvernement had tot dusverre in alle opzigten en op alle punten op zijne tegenpartij gezegevierd, en nu schenkt het al de voordeelen, die het had verkregen, plotseling weg. Aanzienlijk waren de vorderingen die het, op grond van het arrest van het Hooggeregtshof te Batavia, toekwamen; zij bedroegen:

aan schaderekening	*f*	268,496
" proceskosten	"	1,646
Te zamen	*f*	270,142
Op het tijdstip van den verkoop der fabriek 8 jaren renten over *f* 268,000 à 6 pCt. 's jaars	*f*	128,640
	f	398,782
De fabriek heeft opgebragt	"	206,000
Blijft	*f*	192,782
2 jaren rente over deze som à 6 pCt.	"	23,000
Zoodat de schuld nog was	*f*	215,782

De heer van Vloten was alzoo aan het Gouvernement nog schuldig *f* 215,782. En nu wordt deze som hem niet alleen kwijtgescholden, maar hem wordt nog bovendien eene som *f* 103,000 aan contanten uitgekeerd. Hem wordt dus eene som van *f* 318,782 afgestaan. En wat erlangt het Gouvernement daarvoor? Niets hoegenaamd; niets anders dan dat de heer van Vloten afziet van het appèl op den Hoogen Raad van een arrest van het Hooggeregtshof, waarbij de schadevergoeding, die hij krachtens een arrest van den Hoogen Raad moest uitkeeren, op het zoo even vermelde cijfer was vastgesteld. Die schadevergoeding zou, volgens het arrest van het Hooggeregtshof, moeten bedragen *f* 318,782, maar het Gouvernement neemt genoegen met *f* 103,000! En dat geschiedt alleen om een appèl op den Hoogen Raad af te koopen, voor den afloop waarvan, naar het voorkomt, weinig vrees behoefde te bestaan! De meerderheid is van meening, dat voor zulk eene transactie geen grond hoegenaamd bestond, en de Staat maar al te zeer de lijdende partij is geweest.

Maar nu volgt er nog eene vijfde en zesde voorwaarde der dading, in deze woorden vervat:

"5°. Het contract wegens den aanmaak van suiker te Pangka zal, gewijzigd naar de tegenwoordige bepalingen, op nieuw voor den tijd van twintig jaren met den heer van Vloten worden aangegaan.

"Het aantal bouws zal zijn tot een bedrag, nimmer te boven gaande het aantal in 1850 beplant; aanvankelijk geschiedt de aanplant van minstens 400 (vier honderd) bouws of meer, naar gelang de krachten der cultuurpligtige bevolking zullen toelaten, en zal, ter beoordeeling van het Bestuur, trapsgewijze tot bovengemeld maximum kunnen worden gebragt.

"6°. De ondergeteekende ter andere zijde, niet voornemens zijnde naar Java terug te keeren, heeft de bevoegdheid de onderneming over te doen aan een ander, mits onder goedkeuring van het Gouvernement.

"Daartoe door hem aangewezen zijnde de heer Jacobus Gerhardus Arnoldus Gallois, gepensioneerd Oost-Indisch hoofdambtenaar, wordt de goedkeuring daartoe van stonde aan verleend."

De meerderheid der Commissie, die geene reden vindt voor eenige transactie, die daarom de in §§ 1, 2, 3 en 4 vervatte voorwaarden hoogst bezwarend en nadeelig keurt voor de schatkist, is van meening, dat voor de overeenkomst in deze twee §§ 5 en 6 geene regtvaardiging kan gevonden worden; dat zij in alle opzigten in strijd is met 's lands belang, en dat zij een merkwaardig licht werpt op den aard en de waardij der "algemeene grondslagen" voor de gouvernements-suikercultuur op Java.

Om het appèl, dat door den heer van Vloten bij den Hoogen Raad was ingesteld, te ontgaan, heeft het Gouvernement in de vier eerste artikelen dezer dading zich reeds eene opoffering getroost van meer dan drie tonnen gouds, welke bij het arrest van het Hooggeregtshof aan den Staat waren toegewezen. Maar in het oog der Regering schijnt die som nog te laag; voor dat appèl is zij zoo bevreesd, dat zij bovendien op nieuw hetzelfde suikercontract geeft aan denzelfden persoon, met wien zij over datzelfde contract jaren lang, tot groote schade van de bevolking en de schatkist, zooveel moeijelijkheden en onaangenaamheden heeft gehad. Dat contract geeft zij ten geschenke, alleen om eene som van *f* 103,000, die haar overblijft van de verkochte fabriek, te kunnen behouden. Immers dat alleen verkrijgt zij door deze transactie. Indien zij niet had getransigeerd, indien zij had voortgeprocedeerd, en indien zij alle nog denkbare processen in deze zaak had verloren (voorzeker een ondenkbaar geval), dan had zij die *f* 103,000 moeten teruggeven, maar dan had zij nog altoos het suikercontract Pangka gehad! Immers wat er ook mogt gebeuren, dat contract was *onherroepelijk ontbonden*, daarop was niet terug te komen, en dat contract kon de Regering dus op nieuw sluiten met wien zij wilde, dat kon zij ten allen tijde, daaromtrent was zij volkomen vrij. En wat zou een contract van 400 bouws, dat tot 800 bouws kan worden opgevoerd, voor *twintig* jaren, op de voorwaarden der "algemeene grondslagen" niet hebben opgebragt, indien het aan de publieke mededinging was overgegeven!

Men zou genegen zijn te vragen, of eenige andere reden den Minister genoopt heeft om tot zulk eene onverklaarbare handeling over te gaan, maar de geleidende missive is op dat punt duidelijk: "als verder middel", zegt zij, "om tot deze afdoening te geraken, werd de heer VAN VLOTEN op nieuw als contractant aangenomen."

Ook de minderheid der Commissie verklaart, dat n°. 5 en 6 der transactie haar bevreemdt; zij weet daarvoor voor alsnog geene gronden te vinden, en verlangt alzoo de nadere toelichtingen der Regering af te wachten.

Maar door deze transactie wordt, naar de meening der meerderheid van de Commissie, tevens een merkwaardig licht over den aard en de waardij der "algemeene grondslagen" van de gouvernements-suikercultuur geworpen.

De Minister deelt in de geleidende missive mede, dat de heer van Vloten op nieuw als contractant aangenomen wordt, "echter niet over de vroegere hoeveelheid bouws, noch op de vroegere voor het Gouvernement en de bevolking nadeelige voorwaarden, maar naar de nieuwelings aan te nemen, thans aangenomen grondslagen." De voorwaarden steunen dus op en zijn in overeenstemming met de "algemeene grondslagen."

Maar nu stellen die "algemeene grondslagen" twee punten vast. Oude contracten worden niet langer dan voor tien jaren verlengd. Nieuwe contracten worden voor twintig jaren aangegaan, doch aan de publieke mededinging overgegeven.

Beschouwde dus de Minister dit contract als een oud contract, dan had het niet langer dan voor tien jaren aan den heer van Vloten kunnen worden gegeven. Beschouwde hij het als een nieuw contract, dan had het voor twintig jaren kunnen worden aangegaan, maar dan had de algemeene concurrentie moeten worden ingeroepen.

Het is werkelijk een nieuw contract, want het oude is onherroepelijk door den hoogsten regter ontbonden verklaard. Het had dus, indien de Minister zich aan zijne "algemeene grondslagen" gebonden rekende, publiek moeten woden uitbesteed. Maar hier wordt al dadelijk bevestigd hetgeen de meerderheid der Commissie hierboven in § 2 van haar verslag heeft geregd: "Al was de regeling der algemeene grondslagen de beste die men verlangen kan, toch geeft zij geen waarborg hoegenaamd, dat geene andere beginselen in praktijk zullen worden gebragt." Alleen eene wet geeft dien waarborg. Waren de regelen voor de uitgifte van cultuur contracten, thans in deze "algemeene grondslagen" ververvat, bij de wet vastgesteld, dan zou de Minister zulk eene voor den Staat hoogst nadeelige transactie niet hebben kunnen sluiten. De wet verhinderde het hem. Dat de "algemeene grondslagen" het verboden, heeft hem niet teruggehouden. Voor de wet zou hij waarschijnlijk hebben teruggedeinsd.

Nog eene opmerking. De Minister zegt den heer van Vloten op nieuw als contractant te hebben aangenomen, maar "niet voor de vroegere hoeveelheid bouws." Hoe is dit te rijmen met de dading, die bevat "het aantal bouws zal zijn tot een bedrag, nimmer te boven gaande het aantal in 1850 beplant." Dat aantal was 800 bouws. Nu zal men misschien wel niet dadelijk tot dien aanplant van 800 bouws overgaan, maar men zou het toch kunnen doen; immers de dading vervolgt aldus: "aanvankelijk geschiedt de aanplant van minstens 400 bouws *of meer*, naar gelang de krachten der cultuurptige bevolking zulks toelaten, en zal, ter beoordeeling van het Bestuur, trapsgewijze tot bovengemeld maximum kunnen worden gebragt." Reeds het tweede of derde jaar kan alzoo, wanneer het Bestuur dit goedvindt, tot een aanplant van 800 bouws worden overgegaan. Dit nu is, men erkent het gaarne, in overeenstemming met § 8 der "algemeene grondslagen;" maar tevens is het een hoogst opmerkelijk feit tot toelichting en bevestiging van al hetgeen de meerderheid der Commissie tegen de regeling, in die paragraaph vervat, heeft gemeend te moeten inbrengen.

De Commissie, aan het einde van haar verslag gekomen, mag hare taak niet als vervuld beschouwen, zonder nog aan één voorschrift van art. 43 van het Reglement van Orde te hebben voldaan. Zij behoort een besluit aan de Kamer voor te stellen. Ook in dit opzigt was de meening harer leden niet eenparig,

De minderheid was van oordeel:

1°. dat in het mandaat der Commissie niet ligt het onderzoek der vraag, of het onderwerp der cultuur-contracten op Java al of niet door de wet moet worden geregeld; de Kamer heeft daaromtrent reeds eene motie van orde aangenomen, waarop thans door de Commissie niet behoeft te worden teruggekomen; zij zou daarom aan de Kamer willen voorstellen, om dit verslag te doen drukken en ronddeelen en daarvan een afschrift te zenden aan den Minister van Kolonien, met verzoek om nadere inlichtingen;

2°. dat, wat betreft het suiker-contrakt Pangka, zij met het eerste gedeelte der transactie, vervat in de art. 1, 2, 3 en 4, genoegen zou kunnen nemen, maar de bijvoeging van de art. 5 en 6 haar heeft bevreemd zij zou daarom der Kamer willen voorstellen, om, alvorens een oordee daarover te vellen, den Minister nadere inlichtingen te vragen, welke bijzondere en gewigtige redenen den Minister genoopt hebben om de artt. 5 en 6 ook nog in de dading op te nemen.

De meerderheid der Commissie heeft zich met deze meening niet kunnen vereenigen.

Wat de regeling der suiker-cultuur betreft, heeft het onderzoek van deze "algemeene grondslagen" haar in geen opzigt hoegenaamd doen terugkeeren van haar oordeel, dat het algemeen belang dringend vordert de vaststelling bij de wet der regelen voor de uitgifte van cultuurcontracten.

En wat aangaat het suiker-contract Pangka, rekent zij zich verpligt een oordeel te moeten vellen over deze dading, toegelicht door den Minister van Kolonien in de aan de Kamer overgelegde stukken en de geleidende missive aan den Voorzitter der Kamer van 20 Julij jl. Tot haar leedwezen heeft zij in de overgelegde stukken geenen enkelen grond gevonden voor zulk eene overeenkomst, zóó bezwarend en waarbij de belangen van den Staat zóó in alle opzigten zijn uit het oog verloren.

Om al deze redenen heeft zij de eer de volgende besluiten voor te stellen:

1°. de Kamer, na kennis genomen te hebben van de "algemeene grondslagen, naar welke de gouvernements-suikercultuur, alsmede de fabricatie van suiker op Java wordt in stand gehouden," *handhaaft* haar besluit van 11 Mei jl., waarbij zij heeft verklaard van oordeel te zijn, dat er behoefte bestaat om de regels voor de uitgifte van cultuur-contracten in Nederlandsch Indie te stellen door de wet;

2°. de Kamer verklaart, dat in de bij missive van 20 Julij jl. door den Minister van Kolonien overgelegde stukken geene gronden gevonden worden, die de overeenkomst van 14 Mei 1860 konden aanraden, en dat mitsdien de belangen van den Staat door het sluiten daarvan zijn uit het oog verloren.

Aldus vastgesteld in de Commissie van Rapporteurs, 1 Augustus 1860.
DUYMAER VAN TWIST, VAN NISPEN VAN SEVENAER, VAN HOEVELL.

GEDRUKT TER DRUKKERIJ VAN HET ALGEMEEN HANDELSBLAD.

N°. 8986. NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANT. A°. 1860

ALGEMEEN HANDELSBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN:
Voor Amsterdam.....ƒ 7.50. Voor de overige Steden des Rijks ƒ 8.50.
De Zondags-Editie.....ƒ 1.50. Afzonderlijke Couranten.....ƒ 0.10.
Ieder loopend Kwartaal moet voldaan zijn uiterlijk op den 15den der 3de maand.

Maandag 8 October.

UITGEVERS-DIRECTEUREN, GEBROEDERS DIEDERICHS.
Brieven Franco aan het Bureau Handelsblad.

PRIJS DER GEWONE ADVERTENTIÉN:
Van EEN tot ZEVEN regels, behalve de 35 c. zegelgeld.....ƒ 1.75.
Iedere regel meer.....ƒ 0.25.
Buitengew. groote Lett., naar mate der ruimte die zij beslaan, à 25 c. per regel.

Zondags-Editie.

BUITENLAND.

Engelsche Post.

LONDEN, Vrijdag 5 October (des Avonds).

Er zijn proeven genomen met een door zekeren Heer Lynet Thomas uitgevonden kanon van getrokken staal. Dit stuk geschut werpt een kogel van 150 pond niet minder dan 10,000 ellen ver.

— De storm van gisteren heeft langs onze kust, vooral in de omstreken van Shields en ook op de Theems, vrij wat schade veroorzaakt, doch het bedroevendste berigt wordt uit Edinburg medegedeeld, namelijk, dat in het Firth of Forth verscheiden vischschuiten zijn verongelukt, waarbij vier der opvarenden het leven hebben verloren. Ook het verkeer op de spoorwegen werd door den storm belemmerd. Door denzelfden storm is de telegraaf tusschen Engeland en Ierland zoo zeer beschadigd, dat de telegrafische gemeenschap tusschen beide landen sedert is verbroken.

— De *Morning Advertiser* meldt, dat in Islington, eene der buitenwijken van Londen, een toevlugtsoord voor verdoolde en hongerlijdende .... honden wordt gebouwd, en dat de secretaris der vereeniging voor de bescherming van dieren, belast is met het inzamelen van bijdragen voor de voltooijing en organisatie dier inrigting.

— De *Levant Herald* zegt, dat in goed onderrigte financiele kringen beweerd werd, dat de Turksche regering eene leening heeft gecontracteerd met de Heeren Zarifi, Mavrogordato en anderen, ten bedrage van 30,000,000 piasters, rentende 8 pCt. met 2 pCt. commissie; als waarborg zoude de Turksche regering de opbrengst van de douane-regten te Beyruth afgestaan hebben.

— Te Greenwich is een groot aantal werklieden bezig met het bouwen van een ijzer drijfdok, voor het Spaansche gouvernement. Dit dok zal dienen tot het ligten van zware schepen. Meer dan 26,000 ton ijzer zal voor het werk worden vereischt.

— De koninklijke kommissarissen voor de emigratie hebben aanvraag gedaan om scheepsruimte tegen 21 November, tot het overbrengen van landverhuizers naar Sydney.

— Dezer dagen is voor de policie-regtbank van Westminster gebragt de graaf van Kingston, beschuldigd van nachtelijk rumoer, dronkenschap, weigering om een voerman te betalen en mishandeling van een policieagent. De aanklagt klaar bewezen zijnde, werd hij veroordeeld tot betaling van alle onkosten of eene maand gevangenzetting. Hier mede niet tevreden veroorloofde de graaf zich scherpe aanmerkingen tegen de getuigen en de uitspraak der regtbank, waarop de president hem het stilzwijgen oplegde, onder bijvoeging, dat hij zijn maatschappelijken stand tot groote oneer verstrekte, doch dat hij vermoedelijk het eenige lid van het Huis der Lords was, dat zich in alle opzigten zoo schandelijk gedroeg.

— De laatst ontvangen berigten uit Brazilie melden, dat te Rio verscheiden kleine faillissementen hadden plaats gegrepen, en dat eenige van meer belang werden te gemoet gezien. Overigens was de gesteldheid des lands in het algemeen gunstig, tengevolge van den voordeeligen oogst der verschillende gewassen.

Duitsche Post.

WEENEN, 4 Oct. Vele personen zijn teleurgesteld in hunne verwachting, dat heden, zijnde de geboortedag des Keizers, eenige gewigtige besluiten betreffende de inwendige organisatie des lands zouden worden uitgevaardigd. Zij zagen daarbij echter over het hoofd, dat het ministerie nog den tijd niet heeft gehad om de bekende voorstellen der meerderheid en minderheid van den rijksraad behoorlijk te onderzoeken, en het derhalve geen rapport dienaangaande aan den Keizer heeft kunnen doen.

— Z. M. de Keizer heeft den heer Maager, buitengewoon lid van den Rijksraad, in een bijzonder gehoor ontvangen, en hem bij die gelegenheid op eene zeer hartelijke wijze zijnen dank betuigd over het aandeel, hetwelk hij aan de beraadslagingen van die vergadering heeft genomen. Het is bekend, dat de genoemde raadsheer een der aanvoerders is geweest van de vrijzinnige fractie.

— In Verona is een ingenieur, de zoon van een deftig inwoner van Milaan, wegens hoogverraad, ter dood verwezen, en is dit vonnis aan den veroordeelde voltrokken. Deze zaak heeft op de bevolking dier stad en van Padua een diepen indruk gemaakt. Men was eenigzins bedacht voor ongeregeldheden, doch de orde is niet gestoord.

— Aan den gouverneur van het Banaat van Temesser en de Woiwodina, zijn dezer dagen zeer gewigtige depêches van wege de regering gezonden. Men meent te weten, dat, bij de stijgende opgewondenheid der bevolking in genoemde kroonlanden, de gouverneur gemagtigd wordt, om des noods den staat van beleg te proclameren.

— De ratten te Warschau hebben in zes weken in een lands-magazijn 800 schepels graan verslonden. Te dezer zake zijn drie hoofd-ambtenaren gevangen gezet.

BERLIJN, 6 Oct. (des Ochtends). Aan de *Magdeburger Ztg.* wordt het volgende geschreven: De neutraliteit van België is, meer nog dan door de verdragen, door het belang van Engeland en Pruisen gewaarborgd. Elke aanval van Keizer Napoleon op den staat van Koning Leopold zou voor eerstgenoemden een *Risquons-tout* zijn. Terwijl het Belgische leger op 100,000 man wordt gebragt en de versterking van Antwerpen weldra zoo ver zal zijn gevorderd om den aanval van een Fransch leger te kunnen afweren, tracht ook Nederland zich in staat van tegenweer te brengen. Moge ook al geen formeel tractaat tusschen beide rijken gesloten zijn, van eene goed onderrigte zijde wordt ons toch gemeld, dat onderhandelingen zijn aangeknoopt, welke tot hetzelfde doel voeren. Pruisen ziet op deze wijze, zonder eigen toedoen, de bolwerken zijner Rijnprovincie versterkt.

— De *Vossische Zeit.* toont zich niet tevreden met de jongste benoemingen van nieuwe leden van het Huis der Heeren. Het blad is van oordeel, dat de regering daarmede het doel, dat zij zich voorstelt, niet zal bereiken.

FRANKFORT, 5 Oct. De voorzitter van den staatsraad van Walisserland is te Bern aangekomen om den Bondsraad nader in te lichten over het voorgevallene te Sitten. Aangaande de aanleiding van den volksoploop, die op gewelddadige wijze de Fransche vlag van de locomotief en de waggons heeft afgerukt bij gelegenheid van het inwijdingsfeest der baan, heeft het plaats gehad hebbend onderzoek voldingend bewezen, dat Fransche *agents provocateurs* daarbij de hand in het spel gehad hebben, en dat zij het zijn geweest die de menigte opruiden, om de Fransche vlag (die voorzeker niet zonder bijoogmerken in zoo grooten getale aanwezig was) niet op Zwitserschen bodem te dulden. De policie heeft wel is waar de belhamels van den oploop van 27 Sept. in hechtenis genomen, doch is door de bevolking, die eene zeer dreigende houding aannam, genoodzaakt geworden, om hen tegen borgstelling weder op vrije voeten te stellen. In Walisserland heerscht eene zeer opgewondene stemming.

— De Kroonprins en Kroonprinses van Wurtemberg zijn van hunne reis naar Engeland, gisteren namiddag te Stuttgardt teruggekeerd.

— De kardinaal v. Reisach is te Mainz aangekomen en door de R. C. geestelijkheid verwelkomd. Volgens openbare bladen heeft deze prelaat bij die gelegenheid de aanwezigen verkondigd: „dat de H. Vader Rome niet zou verlaten, maar uit het Vaticaan verdreven, naar het graf van Petrus zou vlugten om daar te sterven."

Fransche Post.

PARIJS, Vrijdag 5 October.

Niettegenstaande de verzekering, dat de bijeenkomst te Warschau eerst den 20sten dezer zou plaats hebben, kan men het er stellig voor houden, dat thans naar Warschau zelf het berigt is gezonden, dat die ontrevue den 14 dezer moest gehouden worden. Een brief uit Weenen behelst het volgende omtrent die bijeenkomst. De *Nord* was namelijk verkeerd ingelicht, toen dat blad beweerde, dat Keizer Frans Jozef de ontwerper dier zamenkomst was. Het is integendeel de vorstelijke familie van Engeland, die het eerst en wel bij gelegenheid der Zwitsersche kwestie reeds dat plan ontwierp, en tot een begin van uitvoering bragt. Er moet zelfs eene uitgebreide briefwisseling tusschen de souvereinen van Engeland, Pruisen, Oostenrijk en Rusland en hunne respectieve kabinetten bestaan, waarbij een brief wordt aangetroffen van Lord John Russell, waarin het doel dier bijeenkomst en de middelen om daartoe te geraken naauwkeurig zijn omschreven. Diezelfde brief, de eerste die door het Engelsche kabinet naar Oostenrijk werd verzonden nopens deze kwestie, nadat de zaak in beginsel was vastgesteld, bevat tevens de uitdrukkelijke verklaring, dat Engeland om zekere redenen zich niet te Warschau kon doen vertegenwoordigen. Het doel der bijeenkomst moet in de eerste plaats wezen het nemen van maatregelen tegen de beweging der natuurlijke grenzen en der nationaliteiten, die zich in Europa sedert het begin van den Italiaanschen oorlog heeft geopenbaard. De verschijnselen, in Hongarije, Polen en Ierland waargenomen, hebben bewezen dat het noodzakelijk is, dat de genoemde mogendheden daaraan perk stellen. Lord John Russell moet dien ten gevolge hebben voorgesteld, *wel* het verdrag van Villafranca te erkennen, maar *niet* de wijzigingen, die later in de verdeeling van Europa hebben plaats gehad. Engeland stelt als eerste middel daartoe eene geschrevene overeenkomst voor, waartoe de gemelde mogendheden reeds allen moeten zijn toegetreden. De overige punten, door lord John Russell voorgesteld, zullen op de bijeenkomst zelve worden besproken, waaronder vooral het nemen van meer vrijzinnige maatregelen in Polen en Hongarije zouden behooren. Men verzekert voorts, dat de Heer de Montebello onze regering openingen in denzelfden geest heeft gedaan, en dat deze, even als de Heer de Persigny, haar hebben aangeraden, iedere botsing met de opgemelde mogendheden, maar vooral met Engeland, te vermijden. De oppervlakkig weinig beteekende omstandigheid, dat de Engelsche vrijwilligers zijn uitgenoodigd het *tir national* alhier bij te wonen, moet daaraan hoofdzakelijk worden toegeschreven.

— Dezer dagen heeft zich hier eene commissie van vijf personen gevormd, om den generaal de Lamoricière een eeredegen aan te bieden. Reeds waren onderscheiden personen in de verschillende departementen uitgenoodigd dienzelfden maatregel te nemen, toen onze regering die manifestatie verbood.

— Lord Clarendon, die zich thans te Chantilly bevindt, zal, naar men verzekert, in de volgende week hier heenkomen, om door lord Cowley aan den Heer de Thouvenel te worden voorgesteld.

— De Heer von Rechberg heeft eene nieuwe nota aan de mogendheden verzonden, waarin Oostenrijk zich blijft voorbehouden al of niet van het regt van interventie in Italie gebruik te maken. Die nota werd echter verzonden vóór de Heer Cavour in het Sardinische Parlement de zienswijze zijner regering omtrent Venetie en Rome mededeelde.

Voorts verneemt men uit bijzondere brieven, dat de Heer de Cavour zelf de zaken in de Beide Sicilien reorganiseren en onderscheiden door Garibaldi benoemde ambtenaren vervangen zal. De Heer Nigra, die vroeger voor deze betrekking scheen bestemd te zijn, zal tot minister van buitenl. zaken ad interim worden benoemd en waarschijnlijk daarna tot eene hooge betrekking in Sicilie worden verheven.

— Een hooggeplaatst persoon, die gisteren te Parijs uit Rome aangekomen is en aldaar den Paus heeft gesproken, verhaalt dat deze, bij ontvangst van het antwoord van Keizer Napoleon, onzen gezant heeft toegevoegd: „Ik verlang geene beloften meer, maar daden." Bij de opmerking dat in dit antwoord wordt gesproken van een congres, door hetwelk Pius IX misschien al het verlorene zou terug bekomen, gaf deze eenvoudig te kennen, „dat hij wel wist dat hij bedrogen werd."

— In den Hippodrome zijn gisteren de vader en twee zonen Niemeczek, onder het uitvoeren van acrobatische oefeningen, van eene hoogte van 25 meters nedergestort. Een der zonen is terstond overleden. De vader en de andere zoon zijn schrikkelijk verminkt. Het publiek wenscht vurig, dat de regering voortaan al dergelijke halsbrekende kunstoefeningen zal verbieden.

— Te Senailly heeft een meisje van 20 jaar haren vader, een man van 48 jaren, gedurende zijn slaap vermoord. Als oorzaak van de misdaad wordt opgegeven, dat de vader niet wilde toestemmen in een huwelijk, dat zijne dochter wilde aangaan.

— Het wetsontwerp tot inlijving bij Sardinie der Italiaansche gewesten, wier bevolking daartoe den wensch te kennen geeft, alsmede de daarbij behoorende memorie van toelichting (met de indiening waarvan de Sardinische regering de buitengewone zitting der kamers geopend heeft), zijn thans in hun geheel bekend geworden. Uit de memorie blijkt, dat over die inlijving het algemeen stemregt beslissen zal en dat de regering noodzakelijk acht, dat die stemming *onverwijld* plaats hebbe. Aan den generaal Garibaldi wordt, ten aanzien der vrijmaking van Sicilie en Napels, de grootste lof toegebragt. Hetgeen de telegraaf heeft overgebragt ten aanzien van Venetie, is juist. Voorts verdient nog opmerking, dat in de memorie gezegd wordt, dat de regering voor de jammeren der Venetianen niet onverschillig is; hunne zaak wordt dan ook door de regering niet vergeten; maar zij heeft de overtuiging, dat die zaak veel meer gebaat wordt, wanneer eerst een krachtig Italie tot stand wordt gebragt, dan wanneer thans eene gewaagde onderneming plaats had. De algemeene opinie in Europa zal zich ten slotte moeten verklaren voor de oplossing der kwestie in zoodanigen zin, dat in zuidelijk Europa voor goed een einde wordt gemaakt aan het tijdperk van oorlogen en omwentelingen.

— In de Gazette de Turin leest men het volgende vrij curieuse artikeltje: „Een legitimistische Fransche Prins, die hoofdofficier was in het leger van Lamoricière en te Castelfidardo krijgsgevangen werd gemaakt, onkundig zijnde van de gunstige beschikkingen onzer regering omtrent hem, schreef aan een van onze generaals, met wien hij bekend was, om hem te verzoeken bij de regering van Z. M. moeite te willen doen om hem te scheiden van zijne medgezellen, welke hij bestempelde met den naam van een troep slecht opgevoede lieden.

— Het *Journal des Débats* bevat een brief uit Napels, waarin op grond van persoonlijke mededeelingen van een der Napelsche officieren, die uit Capua was gedeserteerd, o. a. het volgende wordt vermeld: Het koninklijk leger telt 25,000 man, die allen kordaat den strijd afwachten. Koning Frans II en zijne broeders vertoonen zich dikwijls te midden dezer troepen, om hen op nieuw tot volharding en getrouwheid aan te sporen, waarbij zij hun telkens de waarschijnlijkheid voorhouden, dat eene met Napels bevriende mogendheid hen met een leger zal te hulp komen. Van de koninklijke armee bevindt zich slechts een gedeelte te Capua; het grootste gedeelte houdt zich op tusschen Seffa, Reano, Cajazzo en de omliggende plaatsen. Het observatie-leger, onder maarschalk Ruffo, bevindt zich steeds in het open veld. Voorts ligt generaal Barbalonga met een korps in de omstreken van San Germano gekampeerd, terwijl de bejaarde generaal Sante-Vito zich binnen Gaëta bevindt. Wat eindelijk de levensmiddelen te Capua betreft, daarvan is geene groote hoeveelheid voorhanden. Sedert acht dagen is aldaar geen tabak meer te krijgen, en het zout kan men er slechts tegen een buitensporigen prijs bekomen. De soldaten hebben er dan ook veel te lijden, maar niemand klaagt daarover.

— Brieven uit China melden, dat de Engelsch-Fransche expeditie aldaar op groote moeijelijkheden stuit. De Chinezen hebben ditmaal de toevlugt genomen tot een zeer afdoend middel om het voortrukken der geallieerden tegen te gaan; zij hebben namelijk kanalen doen graven, waardoor het hun mogelijk is de vlakten onder water te zetten, al naarmate de geallieerde kolonnes naderen.

BINNENLAND.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

's GRAVENHAGE, Zitting van Zaturdag 6 October.

In deze zitting zijn ingekomen twee koninklijke boodschappen, ten geleide van even zoo vele wetsontwerpen, als: 1°. Nopens het graven van een kanaal door Holland op zijn smalst en tot verbetering van den waterweg van Rotterdam naar zee; en 2°. Houdende beralingen omtrent den accijns op het binnenlandsch gedistilleerd. Drukken en ronddeelen en verzending aan de afdeelingen.

Is ontvangen eene missive van den minister voor de zaken der Hervormde Kerk, enz., houdende inlichtingen op adressen hem door de Kamer toegezonden, betreffelijk het collatie-regt. In handen gesteld eener commissie, bestaande uit de Heeren van Goltstein, van Lynden, Wintgens, Hugenholtz en Hoekwater.

Eenige ingekomen adressen, waaronder verschillende, houdende bezwaren tegen de wet tot regeling van het armbestuur, worden aan de commissie verzonden.

De VOORZITTER deelt mede de namen der rapporteurs door de afdeelingen voor onderscheidene wetsontwerpen benoemd, als o. a.:

1°. voor de Hoofdstukken I en II der Staatsbegrooting van 1861, de Heeren Wintgens, van Goltstein, Thorbecke, van Bosse en Meeussen.

2°. Voor de Hoofdstukken III en IV, de Heeren Strens, Heemskerk, Olivier, Gevers Deynoot en Betz; en

3°. Voor Hoofdstuk V, de Heeren Poortman, de Brauw, Blussé, Dullert en Hoynck van Papendrecht.

De VOORZITTER deelt mede, dat de eindverslagen gereed zijn over de volgende wetsontwerpen, als:

1°. Tot wijziging van Hoofdstuk VIII der Begrooting van 1859.

2°. Tot vaststelling der uitgaven voor verstrekkingen bij de marine voor 1860.

3°. Tot wijziging van Hoofdstuk X der begrooting van 1859.

4°. Tot onteigening van den aan te leggen provincialen weg van Meerssen naar Amstenrade, met een zijtak naar Valkenburg.

5°. Tot onteigening voor het aan te leggen kanaal ter verbinding van de vaarwaters de Overspitting en de Nieuwe Schipsloot te Joure.

6°. Tot onteigening voor de droogmaking der Tienhovensch-Maarsseveensche plassen. Overeenkomstig het voorstel van den voorzitter wordt besloten, de discussie over deze ontwerpen te houden op aanstaanden Dingsdag, des namiddags ten half drie ure.

De Heer WINTGENS vraagt het woord en doet opmerken, dat in den Belgischen *Moniteur* van 3 October jl. verschenen is een koninklijk besluit van 27 Sept. jl., waarbij is bevolen dat, door de zorg van het beheer der algemeene rijks-archieven van Belgie, een tableau zal worden opgemaakt van de vroegere nationale vergaderingen, te beginnen met de Regering van Filips den Goede. Dat tableau zal, volgens dat besluit, bevatten de opgaven van het tijdstip der vergaderingen, van de plaats waar zij gehouden zijn en de namen der afgevaardigden die er deel van uitmaakten, uit de provincien van het tegenwoordig Belgie. Het tableau zal worden geplaatst in het gebouw der nationale vertegenwoordiging, in het *Palais de la Nation*. Bij dat besluit is gevoegd een rapport van den Koning, van den Minister van Binnenlandsche Zaken den Heer Rogier, waarbij er op wordt gewezen hoe het vertegenwoordigend stelsel in Belgie diepe wortelen heeft geschoten, en men zeggen mag dat het daar behoort tot de meest innige eigenschappen der natie. De vormen zijn veranderd, wordt daar gezegd, onder den invloed van de nieuwere denkbeelden en door toedoen der staatkundige gebeurtenissen; maar de instellingen, gelijk die door de lengte der eeuwen heen hebben bestaan, beantwoordden aan den maatschappelijken toestand en aan de behoefte der tijden. Het rapport vermeldt vervolgens hoe, te rekenen van de regering van Filips den Goede, onder welke de zeventien provincien waren vereenigd (*sous lequel s'accomplit l'oeuvre de la réunion des dixsept provinces*) de nationale vertegenwoordiging een belangrijk deel nam aan de lands-aangelegenheden. De merkwaardigste voorbeelden van die medewerking worden vervolgens vermeld, o. a. die, waarin Karel V de Staten-Generaal raadpleegde over de wetten, die hij wilde uitvaardigen, en die, waarin hij van zijne souvereine waardigheid afstand deed. Het denkbeeld, in dat besluit uitgedrukt, verdient allezins weerklank te vinden in Nederland. Het strekt om den eerbied voor onze nationale instellingen te verhoogen, om onze reeds zoo scherp geteekende nationaliteit nog duidelijker te doen uitkomen. En zeker is er geen land in de wereld, zegt spreker, dat op eene zoo voortdurende reeks van vertegenwoordigende vergaderingen wijzen kan, als ons vaderland. Het denkbeeld van het Belgische besluit is reeds ten deele voor de Noordelijke provincien door de Kamer verwezenlijkt, want in het gebouw van die vergadering hangt het tableau der vroegere leden van de Staten-Generaal, van het gedenkwaardig tijdvak 1576 tot 1796. Intusschen ontbreekt aan dat tableau het oudere tijdperk, hetwelk nu in Belgie door het bestuur van het rijks-archief voor de Belgische provincien zal worden opgemaakt. Het is naar aanleiding van dit een en ander, dat Spreker de vrijheid neemt der Vergadering voor te stellen: 1°. Te doen drukken de bestaande lijst van de leden der vroegere Staten-Generaal; en 2°. Aan den minister van binnenl. zaken het verzoek te rigten, om ook onzerzijds door den rijks-archivaris nasporingen in het werk te doen stellen ter bevordering van het doel in het Belgische koninklijk besluit van 27 Sept. jl. uitgedrukt, en eene lijst te doen opmaken van gelijken aard, bevattende de namen van de afgevaardigden der Staten-Generaal van de vroegst bekende tijden af, en die dan mede te plaatsen nevens het in dit gebouw aanwezig tableau der leden van de voormalige Staten-Generaal.

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten aanstaanden Dingsdag ook over dat voorstel van den Heer Wintgens te beraadslagen en te beslissen.

Niets meer aan de orde van den dag zijnde, wordt de vergadering tot Dingsdag aanstaande gescheiden.

AMSTERDAM, Zondag 7 October.

Z. M. heeft aan den Heer Mr. J. Ackersdijck, gewoon hoogleeraar in de regtsgeleerde faculteit aan de hoogeschool te Utrecht, die eerstdaags door het bereiken van den ouderdom van 70 jaren emeritus zal worden, op zijn verzoek, met het einde van het loopende kwartaal verleend eervol ontslag uit voormelde betrekking en in zijne plaats benoemd den Heer Mr. O. van Rees, thans hoogl. in de regtsgel. faculteit aan de hoogeschool te Groningen.

Z. M. heeft aan J. W. Goessens, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als burgem. van Merkelbeek, en als zoodanig benoemd G. J. A. Goessens.

Z. M. heeft bevorderd bij het dep. van binnenl. zaken tot comm. J. A. Blom, thans adj.-comm.; tot adj.-comm. R. A. D. Valois en P. J. Schiedjes, thans eerste klerken; en J. A. W. Veldhoedt, thans tijd. 1ste klerk.

Z. M. heeft den kapt. J. P. de Bordes, van het corps ingenieurs, mineurs en sapeurs, adjud. in de 1ste inspectie van fortificatien, op zijn verzoek en op grond van het bepaalde bij § 5 van art. 38 van de wet van 28 Aug. 1851 (*Staatsblad* N°. 128), op non activiteit gesteld zonder bezwaar van de schatkist.

In de *Staats-Courant* van heden is opgenomen een verslag ingediend door den Heer Buys Ballot aan den minister van binnenl. zaken over de verrigtingen van het Kon. Ned. Meteorologisch Instituut, gedurende 1859—1860.

Van regeringswege is ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken, verzonden eene gedrukte opgaaf betreffende den handel en de scheepvaart van Groot-Brittannie en Ierland, gedurende de maand en de acht maanden, geëindigd 31 Aug. 1860.

Uit de aan het dep. van financien ingekomen opgaven omtrent de opbrengst van den suiker-accijns over het halfjaar van 1 April tot 30 Sept. 1860 blijkt, dat de afschrijvingsom, aangewezen bij art. 2 der wet van 15 Mei 1859 (*Staatsblad* N°. 38) geene vermindering behoeft te ondergaan, zoodat deze voor het tijdvak van 1 Oct. 1860 tot 31 Maart 1861 onveranderd behouden blijft.

Het heden publiek gemaakte wets-ontwerp tot verdere regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot van 1858, ten bedrage van ƒ 14,555,637.28½, strekt om dat beschikbaar gedeelte toe te voegen aan de middelen en inkomsten van het jaar 1858.

Eene verhooging van ƒ 4000 is op de begrooting uitgetrokken om te strekken ter bestrijding van twee wetenschappelijke ondernemingen, welke de Regering gemeend heeft te moeten aanmoedigen. De eerste betreft de bewerking van het algemeen Nederl. Woordenboek, waarvan de redactie is ondernomen door de heeren M. de Vries en L. A. te Winkel, te Leiden. Sedert geruimen tijd had men zich met de voorbereidende werkzaamheden bezig gehouden. In het begin van 1860 waren deze zoo ver gevorderd, dat eene geregelde bearbeiding der bijeengebragte bouwstoffen mogelijk was geworden. Ten einde het werk spoediger voortgang te doen hebben, werd bij Koninklijk besluit van 10 Februarij 1860, N°. 56, aan gemelde

redacteuren eene subsidie verleend, waarvan de strekking is, den Heer te Winkel in staat te stellen, zich tegen eene jaarlijksche bezoldiging van *f* 1600 uitsluitend aan deze taak te wijden. Terwijl de heer de Vries zoo veel van zijnen vrijen tijd aan het woordenboek zou geven, als zijne overige werkzaamheden zulks veroorloofden, zou zijn mede-redacteur er zich onafgebroken mede bezig houden, waardoor het vooruitzigt op eene spoedige voltooijing van dien belangrijken arbeid werd geopend. Bij evengemelde som van *f* 1600, zou nu en dan eene kleine toelage voor schrijfwerk worden vereischt. De tweede onderneming geldt het zamenstellen van een boekwerk, waarin behandeld worden de hier te lande voorkomende insekten, welke den landbouw benadeelen, met aanwijziging der middelen, daartegen te gebruiken. Het zamenstellen van zoodanig werk werd bij Kon. besluit van 18 Febr. l.l., N°. 55, opgedragen aan Dr. Wttewaal, te Voorst. Sedert lang deed de behoefte aan dergelijk werk zich gevoelen. Reeds in 1857 werd door den Koning eene commissie benoemd, strekkende om deze aangelegenheid te onderzoeken, en de vereischte voorstellen te doen. De door haar geraamde tijd en kosten werden even wel te aanzienlijk geoordeeld. In het begin van 1860 kwam de zaak op nieuw ter sprake, en na overleg met den heer Wttewaal, werd besloten, hem met de zamenstelling van het verlangde geschrift te belasten, onder genot van eene toelage van *f* 1000 's jaars.

De indeeling der offic. van gez. bij de corpsen, op 1 Oct. was als volgt:

Reg. gren. en jag.: staf, offic. van gez. 1. kl. Basting, 1. bat., 2. kl. Borski, 2., 2. kl. Verspijck, 3., 2. kl. van Kessel, 4., vacant, depot, 2. kl. Umbgrove.

1. **Reg. inf.:** staf, offic. van gez. 1. kl. Lourens, 1. bat., 3. kl. Pabst, 2., 3. kl. Leon, 3., 2. kl. Hellendoorn, 4., 2. kl. Ramhorst de Brouwer, depot, 3. kl. Lulofs.

2. Reg. inf.: staf, offic. van gez. 1. kl. Willems, 1. bat., 2. kl. Hennequin, 2., 2. kl. de Mooij, 3., 2. kl. v. Lissa, 4., 3. kl. v. Vierssen, depot, 2 kl. Ingeluyff.

3. **Reg.** inf.: staf, offic. van gez. 1. kl. Hallegraaf, 1. bat. 2. kl. Neissen, 2., vacant, 3., 2. kl. Sluys, 4., 3. kl. Bachelier, depot, 2. kl. Cornelissen.

4, **Reg. inf.: staf,** offic. van gez. 1. kl. Lampe, 1. bat., 2. kl. v. Weel, 2., 2. kl Vorstman, 3., 3. kl. Thijs, 4., 3. kl. Koetsveld van Ankeren, depot, 3. kl. van der Grijp.

5. Reg. inf.: staf, offic. van gez. 1. kl. Meuleman, 1. bat. 3. kl. Theunissen, 2., 2. kl. Vigelius, 3., 2. kl. v. d. Goorbergh, 4., 3. kl. Sombeek, depot, 2 kl. Kooyker.

6. Reg, inf.; staf, offic. van gez. 1. kl. v. d. Grijp, 1. bat., 3 kl. Baum, 2. kl. de Ruiter, 3., 3. kl. Michgorius, 4., 2. kl. Klamberg, depot, 2. kl. Gori.

7. Reg. inf.: staf, offic. van gez. 1. kl. Kickens, 1. bat. 2. kl. Gentis, 2,. 3. kl. Gutteling, 3., 2. kl. Post, 4., 3. kl. van Eijck van Voorthuizen, depot, vacant.

8. Reg. inf.: staf, offic. van gez. 1. kl. van Pelt, 1. bat., 2. kl. Groeneboom, 2., 3. kl. Beukema, 3., 2. kl. Hussem, 4., 2. kl. Wilson, depot, 3. kl. van Lier.

Instr. bat.: offic. van gez. 1 kl. Rijnders, 2. kl. Vlaanderen, 3. kl. van Braam Houckgeest.

Alg. depot van discipline: offic. van gez. 2. kl. Baum.

Reg. rijd. art.: offic. van gez. 1. kl. Verhoeff, 3. kl. van Duijl.

Reg. veld-art.: offic. van gez. 1. kl. van Breda Kolff, 2. kl. Schubart, 3. kl. Römer.

1. Reg. vest.-art.: offic. van gez. 1. kl. van Raalten, 2. kl. v. Hemert, 3. kl. Kipp.

2. Reg. vest.-art.: offic. van gez. 1. kl. van Hees, 2. kl. de Wit, 3. kl. van Wicheren.

3. Reg. vest.-art.: offic. van gez. 1. kl. Smith, 3. kl. Couvee en van der Burght van Ligtenberg.

Pontonniers: offic. van gez. 2. kl. Jensen.

Bat. min. en sap.: offic. van gez. 2. kl. v. d. Scheer.

Milit. acad. offic. van gez. 1. kl. Boele, 2. kl. Zijnen, 3. kl. de Ronde.

1. Reg. drag.: offic. van gez. 1. kl. Kleijnenberg, 2. kl. Schuijt, 3. kl. de Voogt.

2. Reg. drag.: offic. van gez. 1. kl. van der Harten, 2. kl. van Dorsten, 3. kl. Hahman Bosse.

3. Reg. drag.: offic. van gez. 1. kl. Peltzer, 2. kl. Eikendal, 3. kl. Dijckgraaff.

4. Reg. drag.: offic. van gez. 1. kl. Berends, 2. kl. Wortman, 3. kl. Bruns.

5. Reg. drag.: offic. van gez. 1. kl. Pilgrim, 2. kl. Hennus, 3. kl. v. Dura.

De overige officieren van gezondheid, die hier niet vermeld staan, zijn geplaatst bij de verschillende zieken-inrigtingen en bij 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen te Utrecht.

PROPOSITIE eener nieuwe Regeling voor de betaling der Buitenlandsche Werkelijke en Uitgestelde Schuld van Nieuw Grenada.

Art. 1. De buitenlandsche geconsolideerde *Werkelijke en Uitgestelde Schuld van Nieuw Grenada* wordt geconverteerd in eene schuld, betaalbaar voor kapitaal en interesten naar de volgende evenredigheden:

Het *Werkelijke kapitaal*, naar zijne nominale waarde beloopende 16,207,125 Pesos, gelijk aan	£ 3,241,425.—
Het *Uitgestelde kapitaal*, dat 16,044,892 Pesos beloopt, wordt in *Werkelijke* geconverteerd à 50 pCt., dus 8,022,446 Pesos, gelijk aan.	" 1,604,489.4
Alle vervallene en tot dien dag niet betaalde interesten van de Werkelijke Schuld tot 1 Junij van het loopende jaar, worden voor hunne nominale waarde in *Werkelijke Schuld* geconverteerd, verschuldigd volgens de overeenkomst van 15 Januarij 1845, beloopende 3,565,429 Pesos, gelijk aan	" 713,085.16
Totaal . . .	£ 5,559,000.—

Art. 2. Deze totale som zal verdeeld worden in 55,590 Obligatiën, genummerd naar de volgorde ter waarde van £ 100 elk, en 2 pCt. interest jaarlijks genieten, in den loop van 57 jaren, binnen welken tijd de Confederatie aanbiedt, de hoofdsom en hare interesten naar dien maatstaf te betalen.

Art. 3. Deze betaling zal geschieden met £ 40,000 in de jaren van 1861 tot 1864, met £ 70,000 van 1864 tot 1868, en zoo vervolgens alle vier jaren opklimmende, op de in bijgevoegde Tabel onder Lr. *A* uitgedrukte wijze, opgehelderd door de interestrekening in 57 jaren, die onder Lr. *B.* (*) hierbij gevoegd is; zoolat in de vier jaren van 1861 tot 1864, de £ 40,000 bestemd zijn als volgt: £ 24,000 tot de amortisatie van het kapitaal en £ 16,000 om onder de geamortiseerde schuldbrieven, tot vergoeding van interesten, verdeeld te worden: van 1864 tot 1868 zijn de £ 60,000 bestemd als volgt: £ 36,000 tot de amortisatie van het kapitaal, en £ 24,000 om onder de geamortiseerde schuldbrieven, tot vergoeding van interesten, verdeeld te worden; zullende alle vier jaren de som, bestemd tot de amortisatie en de verdeeling voor vergoeding van interesten, verhoogd worden, zoo als blijkt uit den Staat *A*.

Art. 4. Elke Obligatie, die in ruil uitgegeven wordt voor de bestaande *Werkelijke* en *Uitgestelde Schuld* en voor alle tot 1°. Junij dezes jaars vervallene en tot dien dag niet betaalde interesten, is betaalbaar met de som, die in elk Semester voor de amortisatie van het kapitaal bestemd is, en heeft aanspraak op het haar toekomende aandeel in *dat gedeelte*, dat tot de betaling der interesten aangewend wordt. Te dien einde zal de som in geld, die in elk Semester voor de amortisatie van het kapitaal aangewend wordt, bij openbare Inschrijving aangeboden en toegewezen worden aan degenen, die op de voordeeligste wijze voor de Confederatie de amortisatie van genoemde Obligatiën aanbieden. Geene aanbieding zal aangenomen worden, hooger dan de nominale waarde die elke Obligatie uitdrukt.

Art. 5. De houders der Obligatien, in elk Semester met de geldsom voor de amortisatie van het kapitaal bestemd, geamortiseerd, hebben aanspraak op de geldsom, die in hetzelfde Semester voor de betaling van interesten aangewezen is.

Deze hoeveelheid zal in elk Semester onder de geamortiseerde Obligatien verdeeld worden op zoodanige wijze, dat de houder van elke geamortiseerde Obligatie, het bedrag daarvan zal ontvangen, berekend naar den prijs, waartoe hij ze aangeboden heeft, en bovendien de som, die hem in proportie van het tot vergoeding van interesten bestemde geld toekomt, en die in elk Semester onder de geamortiseerde Obligatiën verdeeld wordt.

Art. 6. Voor de amortisatie en verdeeling van interesten in elk Semester, naar de bepalingen in de beide voorgaande artikelen, zullen de aanbiedingen, die de houders der Obligatien wenschen te doen, bij besloten en verzegelde biljetten, door den vertegenwoordiger der confederatie worden aangenomen; deze aanbiedingen zullen toegelaten worden tot des middags 12 ure, van 1 Junij en 1 Dec. van elk jaar, en om 2 uur des namiddags van genoemde dagen geopend worden, in bijzijn van genoemden vertegenwoordiger, den financielen agent der confederatie, den president of een der leden van het comité en van die inschrijvers, die bij de opening der biljetten wenschen tegenwoordig te zijn.

Art. 7. Veertien dagen voor het doen van elke Inschrijving, zal het publiek door de meest gelezene dagbladen er van verwittigd worden, en nadat elke amortisatie zal zijn geschied, zullen door dezelfde dagbladen het resultaat en de respective Nummers der geamortiseerde Obligatien worden medegedeeld.

Art. 8. Behalve de Obligatiën, die bij ruiling geëmitteerd worden voor de schuldbrieven der Werkelijke Schuld en derzelver vervallen en niet betaalde Coupons, zal het noodige getal geëmitteerd worden, om de Agenten, die zich met de Conversie belasten, schadeloos te stellen voor de hun toekomende Commissie Genoemde Obligatiën zullen dezelfde regten genieten en op dezelfde wijze geamortiseerd worden, als die, welke uit de Conversie voortspruiten; te dien einde zal de Regering van *Nieuw Grenada* ten behoorlijken tijde de noodige gelden remitteren.

Art. 9. Er worden speciaal, als jaarlijks fonds voor de sommen, bij deze overeenkomst voor de amortisatie van het kapitaal en betaling der interessen der buitenl. schuld der Grenadasche confederatie, bestemd, de volgende middelen aangewezen:

1°. 25 pCt. van de totale som der Tolregten, die op de Tolkantoren der Confederatie zullen werden geïnd voor de vreemde goederen, die van 1 Sept. dezes jaars af aldaar ingevoerd worden. Dit gedeelte der Tolregten zal alle 4 jaren met 5 pCt. verhoogd worden, zoodat daartoe gebezigd zal worden 30 pCt. van het jaar 1864 af; 35 pCt. van het jaar 1868 af; 40 pCt. van het jaar 1872 af; 45 pCt. van het jaar 1876 af; 50 pCt. van het jaar 1880 af; 55 pCt. van het jaar 1884 af; 60 pCt. van het jaar 1888 af; 65 pCt. van het jaar 1892 af; 70 pCt. van het jaar 1896 af en vervolgens.

2°. De helft der jaarlijksche opbrengst van 1 Januarij 1861 af der regten, die de Confederatie van den Inter-Oceaanschen Spoorweg van Panama naar Colon ontvangt, zijnde de andere helft, krachtens eene bijzondere overeenkomst met de Vereenigde Staten, tot zekere voldoening afgestaan. Zoodra deze betaling afgeloopen is, zal de geheele opbrengst tot de nakoming van deze overeenkomst worden aangewend.

3°. De opbrengst der verpachting van de aan de Confederatie toebehoorende zilvermijnen van La Baja en Betas, en der smaragdmijnen van Muzo, die tot deze betaling speciaal verhypothekeerd blijven.

Art. 10. Het bedrag der inkomsten, dat bij het vorige artikel tot de nakoming van deze overeenkomst aangewezen is, zal ten behoorlijken tijde aan de Agenten der Confederatie in Europa geremitteerd worden, ten einde daarmede de betaling in de respectieve Semesters geschiede.

Art. 11. Indien het bedrag van de gedeelten der Tolregten, bij Art. 9 tot de jaarlijksche betaling der bij deze overeenkomst bepaalde sommen aangewezen, daartoe niet voldoende mogt zijn, zal de Regering de betaling met de overige inkomsten der Confederatie aanvullen. En wanneer in eenig Semester door eene of andere onvoorziene oorzaak de respectievelijk bepaalde kwantiteit niet mogt zijn betaald, zullen de houders der Obligatien regt hebben op de geheele opbrengst in de tolkantoren van Cartagena, Santa Marta, Sabanilla en Rio Hacha, alleen na aftrek van hare administratie-kosten en tot aan de dekking der voor het respective Semester bepaalde som; te dien einde kunnen zij in dit geval de Agenten benoemen, die voor de inning van genoemde opbrengst in deze tolkantoren noodig zijn.

Art. 12. De uitgegevene Obligatiën kunnen, naar verkiezing der houders, ook geamortiseerd worden door den aankoop van woeste gronden in de Confederatie, waarover zij nog niet gedisponeerd heeft en waarvan zij tot 5 millioenen Hectaren, die door de wet hiertoe aangewezen zijn, de dispositie heeft, en tot de prijzen, die telkens met de Regering der Confederatie zullen worden overeengekomen.

Art. 13. De Inschrijving van het te amortiseren kapitaal en de pro rato te verdeelen interesten, zal in de maanden Junij en December van elk jaar plaats vinden, en de betaling in de maanden Maart en September daaropvolgende.

De eerste operatie zal zoo spoedig plaats vinden als de helft der Nieuwe Obligatiën en eene daarenboven zal zijn geëmitteerd, en de tweede Inschrijving zal 1°. Junij 1861 geschieden.

Art. 14. Deze overeenkomst heeft volgens de wet de approbatie van het Congres der Grenadasche Confederatie niet noodig en zal, zoodra zij door de wetgevende Magt dezer Confederatie goedgekeurd is, effect sorteren en wettig van kracht zijn, krachtens de autorisatie, ten gevolge waarvan zij getroffen is.

Art. 15. De overeenkomst, in Bogota op 15 Jan. 1845 getroffen, vervalt hierdoor in alle deelen.

PARIJS, 1 October 1860.

Op last van de Regering der Confederatie,
De Gevolmagtigde Minister,
(*Get.*) J. DE FRANCO. MARTIN.
De Consul-Generaal der Confederatie in de Nederlanden,
(*Get.*) A. GOLDBERG.

AMSTERDAM, 4 October 1860.

(*) *Wij hebben gemeend den Staat B. als vrij uitgebreid en van minder nut te kunnen weglaten.* (*Red.*)

A.

OVERZIGT DER SOMMEN, die de regering van NIEUW GRENADA zich verbindt naar EUROPA te remitteren, voor de Amortisatie van het Kapitaal der Buitenlandsche Schuld, alles in Werkelijke geconverteerd en vertegenwoordigd door 55,590 Obligatien van £ 100 elke, uitmakende de som van 5,559,000 Ponden Sterling en voor de betaling van Interesten, berekend à 2 pCt. jaarlijks over het Kapitaal, en gradueel verdeeld in de jaren en tijdvakken, gelijk uit de navolgende Tabel blijkt:

IN ELK JAAR.

Jaren.	Tijdvakken.	Fonds van Amortisatie.	Fonds voor vergoeding van Interesten.	Totaal in elk jaar.
4	1860—1864	£ 24,000	£ 16,000	£ 40,000
4	1864—1868	" 36,000	" 24,000	" 60,000
4	1868—1872	" 48,000	" 32,000	" 80,000
4	1872—1876	" 57,600	" 38,400	" 96,000
4	1876—1880	" 67,200	" 44,800	" 112,000
4	1880—1884	" 76,800	" 51,200	" 128,000
4	1884—1888	" 96,000	" 69,000	" 165,000
4	1888—1892	" 111,200	" 81,800	" 197,000
4	1892—1896	" 124,800	" 88,200	" 213,000
4	1896—1900	" 134,400	" 94,600	" 229,000
4	1900—1904	" 144,000	" 101,000	" 245,000
4	1904—1908	" 144,000	" 101,000	" 245,000
4	1908—1912	" 144,000	" 101,000	" 245,000
4	1912—1916	" 144,000	" 101,000	" 245,000
1	1916—1917	" 135,960	" 112,960	" 247,960

IN ELK TIJDVAK.

Fonds van Amortisatie.	Fonds voor vergoeding van Interesten.	Totaal in elk tijdvak.
£ 96,000	£ 64,000	£ 160,000
" 144,000	" 96,000	" 240,000
" 192,000	" 128,000	" 320,000
" 230,400	" 153,600	" 384,000
" 268,800	" 179,200	" 448,000
" 307,200	" 204,800	" 512,000
" 384,000	" 276,000	" 660,000
" 461,800	" 327,200	" 788,000
" 499,200	" 352,800	" 852,000
" 537,600	" 378,400	" 916,000
" 576,000	" 404,000	" 980,000
" 576,000	" 404,000	" 980,000
" 576,000	" 404,000	" 980,000
" 576,000	" 404,000	" 980,000
" 135,000	" 112,960	" 247,960
£ 5,559,000	£ 3,883,960	£ 9,447,960

In eene bijvoegende memorie komt onder anderen ook nog voor het volgende:

Betoog. waarom de afdoening der zaak niet mag worden uitgesteld:

Bij de wet van 1 Mei 1859 is aan de Regering der Nieuw Grenadasche Confederatie een votum van vertrouwen gegeven, om de interest-betaling en amortisatie der Buitenlandsche Schuld te regelen, zonder dat tot zoodanige overeenkomst met de Crediteuren eene *posterieure Approbatie van Congres noodig is.*

Deze autorisatie is echter slechts voor een bepaalden tijd, *en wel tot den 31sten Dec. 1860 geldig, en niet langer.*

Het is mitsdien noodig, dat de beslissing zonder eenige vertraging genomen worde, ten einde de Regering de overeenkomst tijdig ontvange, om ze voor den afloop van dit tijdstip te ratificëren; eene voor de schuldeischers des te gewigtigere zaak, daar de algemeene verkiezingen in de Confederatie spoedig plaats zullen hebben, en het niet te verwonderen zoude zijn, wanneer het Congres zich bij voorkeur bezig zal houden met de regeling der Binnenlandsche aangelegenheden, en dus momentaneel zijne attentie niet kan vestigen op de regeling der Buitenlandsche Schuld, die eene onovermkomelijke moeijelijkheid schijnt op te leveren. Het minst ongunstige resultaat dezer vertraging zoude dan zijn, dat eene nieuwe waarschijnlijk niet voordeeligere Propositie in een verwijderd tijdstip gedaan zoude worden, en dat het Congres nogmaals omtrent alle bijzondere bepalingen van eene overeenkomst zoude moeten beslissen, waartoe de tegenwoordige Regering de vrije hand heeft.

Wordt deze Propositie der Regering mitsdien aangenomen, zoo zal de getroffene overeenkomst zonder verwijl door de Regering goedgekeurd worden, en kan zij dadelijk beschouwd worden, als geratificëerd en onmiddelijk effect te sorteren.

Onze verdienstelijke stadgenoot de Heer A. Berlijn heeft door zijne overmoeiden vlijt onze kunstwereld wederom verrijkt met twee nieuwe quartetten voor mannenstemmen, opgedragen aan de liedertafel Euterpe, alhier. Deze compositien, zijnde op. 122, zijn bij den muziekhandelaar C. F. Kahnt te Leipzig in het licht verschenen. N°. 1 draagt tot titel: *Eng is das Thal* en N°. 2 *Weinlied.* Het eerste quartet draagt vele blijken van eene zorgvuldige bewerking en eene naauwkeurige opvatting van den tekst, die door den componist in toonen moest worden wedergegeven. N°. 2 scheen ons toe niet minder verdienstelijk te zijn, zoo wat de opvatting van het geheel als de stemvoering der beide partijen betreft, die op sommige plaatsen, bijv. bij de woorden „ein Rundgesang" en „stosset an" enz., van eene uitnemende uitwerking is. Daarbij zijn zoo als men dit van genoemden componist gewoon is, de melodiën in het algemeen goed gekozen, zoodat deze beide quartetten voorzeker aan vele onzer liedertafels welkom zullen zijn. De uitvoering en notendruk is net en duidelijk.

De „Dichtregelen op 23 en 25 Sept. 1860 uitgesproken door Mw. van Ollefen-da Silva op den Nationalen Schouwburg te Brussel," door den Heer Mr. J. van Lennep vervaardigd, hebben dezer dagen bij den Boekhandelaar J. de Ruyter het licht gezien. Daar dit lied, hoewel een woord van verbroedering en een weerklank op het: *Ouvrons nos bras à d'anciens frères* van den Belgischen minister Rogier, overigens geene staatkundige strekking heeft, meenen wij het aan elk, hoe ook zijne denkwijze over het al of niet wenschelijke eener naauwere verbindtenis met België zijn moge, te kunnen aanbevelen, aangezien er hier slechts sprake is van eene *taalkundige* verwantschap der beide volken, hetgeen blijkt uit de volgende regels:

„Gewis, wie uit den Dietschen stam
Den stam der helden, oorsprong nam,
Hij kent een zelfde moeder.
Die Moeder, 't is de Dietsche taal...."

Men verneemt, dat de beroemde tragedienne, Mevr. Ristori, door den directeur der Keizerlijke schouwburgen te Petersburg voor den tijd van drie maanden is geëngageerd. Zij ontvangt hiervoor in het geheel 300,000 frs.

* 's GRAVENHAGE, 6 Oct. Z. K. H. Prins Frederik vertrekt aanstaanden Maandag van hier naar Berlijn, en na een kort verblijf aldaar naar Muskau.

— Dingsdag, 9 dezer, zal in het Groot Keizershof de algemeene vergadering plaats hebben van de Haagsche afdeeling der vereeniging tot bevordering van fabriek- en handwerknijverheid in Nederland. De commissie, die in de vergadering van 2 Febr. was benoemd om een onderzoek in te stellen naar de vraag, of het wenschelijk is zieken- en pensioenfondsen voor werklieden op te rigten, en zoo ja, op welke wijze die fondsen het meest doelmatig kunnen worden ingerigt, heeft thans haar gedrukt verslag aan de leden doen toekomen, dat in de aanstaande vergadering in beraadslaging zal komen. De commissie beveelt het denkbeeld van een pensioenfonds krachtig aan, maar heeft dat van een ziekenfonds ter zijde gesteld, vooreerst omdat tot het verkrijgen van ziekengeld en deugdelijke medicijnen andere wegen openstaan en omdat de bijdragen voor twee fondsen te aanzienlijk zouden moeten zijn.

* SCHEVENINGEN, 6 Oct. Na den 2den dezer zijn nog 2 haringschuiten alhier aangekomen, als: Een van Mej. de Wed. J. de Jager, stuurman J. Rog, met 7000 stuks steurharing en 22 ton pekelharing; en een van den Heer A. Pronk, met 42,000 stuks steurharing. De jongste haring was van 1 en 2 etmaal, welke op den afslag heeft gegolden *f* 48 de 1000. De oudste haring gold *f* 30 de 1000. De pekelharing werd verkocht van *f* 28 tot 24 de ton.

De eerste pink was 11 weken geleden afgevaren. De berigten uit de vloot luiden bij voorduring ongunstig. Ook moeten door de laatste stormen verscheidene pinken eenige schade hebben geleden.

* ROTTERDAM, 7 Oct. De pogingen, heden in het werk gesteld om de gezonken boot Louisa te ligten, zijn mislukt door het breken der daarvoor gebezigde kettingen.

LEYDEN, 6 Oct. Gisteren hield de maatschappij der Nederlandsche letterkunde hare October-vergadering. De verkiezing van eenen voorzitter heeft niet plaats gehad, maar is tot de vergadering van November uitgesteld.

* NIEUWEDIEP, 6 Oct. Heden heeft Zr. Ms. stoomschip Reteh buitengaats een proeftogt gehouden, die in alle opzigten aan de verwachting heeft beantwoord. De uitslag van die proef is, naar wij vernemen, als volgt:

Met halve kracht stoomende maakte men 4½ mijl, met volle kracht 7 a 7½ mijl; in stroom zeilende met de drie gaffels in wind en stroom liep men 8½ mijl; terwijl men om de N. O. naar het Nieuwediep stevenende met volle kracht, zonder zeil, 9 mijl maakte.

COEVORDEN, 5 Oct. Volgens de concessie voor het Coevordsche Kanaal wordt dit gegraven van uit de buitengracht der stad. Thans heeft zich hier eene commissie gevormd met het doel om te trachten de noodige gelden als renteloos voorschot bijeen te krijgen voor de doorgraving der buitenwerken, waardoor het kanaal tot in de binnengracht verlengd wordt en de schepen binnen de stad in de haven zullen kunnen lossen en laden.

* WIJHE, 6 Oct. De te veld staande spurrie, die in deze omstreken een der voornaamste voedingsmiddelen voor het vee uitmaakt, levert een heerlijk aanzien op.

* NEUZEN, 5 Oct. Het detachement van het 2de reg. infanterie, geposteerd te Philippine, is den eersten dezer, op last van het Ministerie van Oorlog, ingerukt. Vermits evenwel in gemelde gemeente eene strenge policie moet bestaan, is door het gewestelijk bestuur aan de Hooge Regering voorgesteld, om te Philippine eene vaste brigade maréchaussée te vestigen.

TELEGRAMMEN van het Kon. Meteorol. Observat. te Utrecht, dd. 6 Oct.

NAMEN DER PLAATSEN.	Barom. ter-afwijking.	WIND. Rigting.	WIND. Kracht	Temperatuur.	TOESTAND DER LUCHT.	TOESTAND DER ZEE.
	Millimet.					
Brest.....	+ 8.7	N. N. W.	1	12.8	betrokk., mist.	kalme zee.
Havre.....	—	W.	0	14.0	betrokken.	stil, effen.
Parijs.....	+ 6.8	W.	0	13.2	betrokken.	—
Hartlepool.	+ 6.9	Z. W.	—	15.6	goed.	slecht water.
Plymouth..	+ 9.4	W. N. W.	1	16.1	betrokk., mist.	Idem.
Portsmouth	—	N. W.	—	13.9	goed, bewolkt.	gewone zee.
Utrecht....	+ 7.8	N. N. W.	0	12.2	bewolkt.	—

5 Oct. Grootste verschil der afwijk. tass. Brest en Hartlepool. . . . 13.8.
6 " " " " " " Plymouth en Parijs. . . . 2.6.

LAATSTE BERIGTEN.

WEENEN, Zaturdag den 6den Oct. Slotkoersen: 5 Metall. pCt. 65.70; Dito Nat. 75.80 Bank-Actien 756; Noorbaan Dito 181; Cred. Anstalt 173 Oost. Fr. Spoorw. 257; N. Lomb. 145. — Wissel: 13.12½; Goud —.

BERLIJN, Zaturdag 6 October.
Rogge: Herfst 48½, voorjaar 47¾; *Olie:* Herfst 11⅞, voorjaar 11¾.

BERLIJN, Zaturdag den 6den Oct. Slotkoersen: 5 pCt. Metall. 48¼; Dito Nat. 57; Dito N. Leening —; Loten 1860 —; Stiegl. 5de Serie 92⅝; Dito 6de Serie 101¾; 5 pCt. Eng. Russen 102¼; 3 pCt. N. Dito 61⅛; 5 pCt. Pruisen 101. — Wissel: Londen 2/m. 6.17; Parijs 78¾; Hamb. 149⅜; Amst. 140⅞; Weenen 74⅛; Petersb. 3/w. 98¼.

FRANKFORT, Zaturdag den 6den Oct. Slotkoersen: Metall. 46¾; Dito Nation. 55½; Bank-Actien —; 5 pCt. N. W. Loten —; 3 pCt. Spanje 46⅜; 1¾ pCt. Dito 39⅛. — Wissel: Londen 116½; Weenen ⅞.

HAMBURG, Zaturdag den 6den Oct. 3 pCt. Russen 59½; 3 pCt. Spanje 44½; 1¾ pCt. Dito 37¼; Vereins Bank 98; Noord-Duits. Dito 81½. — Wissel: Londen —; Amst. —.

PER TELEGRAAF.

TURYN, HEDEN, Zondag, 7 October.

In de kamer der afgevaardigden heeft de Heer Poerio het ministerie geïnterpelleerd nopens de tijding, in de Napelsche dagbladen medegedeeld, dat de concessie voor den aanleg van alle spoorwegen in de beide Siciliën door den dictator was verleend aan de firma Adami, van Livorno. De president van den ministerraad antwoordde, dat hij geene officiële mededeeling daaromtrent had ontvangen, en hij reden had de gegrondheid van het berigt in twijfel te trekken.

TEXEL, HEDEN, Zondag 7 October.

Binnen: Koning Willem III, Zeylstra, Soerabaija; alles wel aan boord. - Provincie Drenthe, Beekering, Algoa-Bai. - Sirius, March, Newc. - Montainier, Barnard, id. - Crocus, Wishart, Sunderl.

Uitgezeild: Bérénice, S., Stokholm

HANDELSBERIGTEN.

SCHIEDAM, 6 Oct. Rogge verkocht: 146/2 Libau @ *f* 205 6/w. Garst, 132/2 @ Pernau *f* 203 3/m. — Moutwijn *f* 14.50; Genever *f* 20; Amst. Proef *f* 21.25

LEIDEN, 6 Oct. Boter: 1ste kwal. per ¼ vat *f* 48 a 54, dito 2de *f* 42 a 47; dito per Ned. @ *f* 1.20 a 1.35 en *f* 1.05 a 1.17½.

EEUWARDEN, 5 Oct. De aanvoer van nieuwe *Tarwe* bepaalde zich en meestal tot klusjes, welke in de beste soorten voor zaaijing en in overigen ter verzending goeden kooplust vonden. Men besteedde voor beste van *f* 11 tot 12 en voor de mindere van *f* 9.75 a 10.50 naar t en kwal. Roode dito van *f* 10 tot 11.50 n. kwal. Van jar. bijna niet geboden en bij gerijven verkocht; 75 ℔ witte *f* 14 en 75 ℔ roode *f* 13.75. — ge met meer kooplust tot eenigzins hoogere prijzen. Verkocht 71, 72 ℔ nl. *f* 6.80, 7; 73, 74 ℔ Pruis. *f* 7.20, 7.40; 70 ℔ Petersb. *f* 6.45. — *kweit* schaars aangeboden en 30 c. hooger verkocht, 66, 67 ℔ Fries. d *f* 7.25.50.55. — *Winter-Garst* met goede vraag ter buiten- en binnenl. ending en 20 c. hooger verkocht; 59, 60 ℔ *f* 5.50, 5.60, 5.70.75; 55, 57 ℔ *f* 4.80; 5.00.15. Voersoorten *f* 4.25, 4.50. — *Haver* met ge- en koopers ter verzending, 46, 47 ℔ j. fijne *f* 4.60.75; 43, 45 ℔ n. te Voer *f* 3.75, 4; 40, 42 ℔ dito *f* 3.40.60. — *Koolzaad* met geringe biedingen en eenige vraag voor olieslagerij verkocht. De beste soorten *f* 11.50 tot 12, daaraanvolgend *f* 10.25.75 en geringere soort, ofschoon nig voorkomende *f* 9 tot 9.75. — *Lijnzaad* in een doen, de beste soorten 1.50, 2de soort *f* 10.75 en geringere dito *f* 6 tot *f* 8.50, 8.75. — er *f* 48.

De aanvoer en bestede prijzen aan de Veemarkt waren heden als volgt: Runderen als: 98 vette Koeijen *f* 110 a 220; 96 melke *f* 80 a 140; Vare *f* 95 a 125; 114 kalfs *f* 85 a 155; 32 vaarzen *f* 70 a 160; 17 pinken 8 a 64; 18 Ossen *f* 110 a 180; 33 Stieren *f* 48 a 135; 76 vette Kalve- *f* 12 a 42; 5 gras-Kalveren *f* 18 a 36; 412 Varkens, als: 38 vette Var- *f* 68 a 135; — magere *f* — a —; 128 vette Biggen *f* 24 a 52; 246 magere *f* 3 a 38; 1231 Schapen, als: 850 vette Schapen *f* 14 a 35; 45 melke *f* 10 a 30; 10 magere dito *f* 10 a 14; 12 Rammen *f* 15 a 30; 275 Lam- en *f* 4 a 13; 39 magere Hamels *f* 3 a 9; 26 Paarden, als: 16 Werk- den *f* 35 a 215; 10 Veulens *f* 65 a 90. Trage handel in alle soorten.

ARLINGEN, 6 Oct. De uitvoer bedroeg alhier van 30 Sept. tot en: 6364/4 vaten Boter, 1800 Kanter Kazen, 200 Gouda Kazen, 70 deren, 39 Kalveren, 194 Varkens, 857 Schapen en Lammeren, 10 vtjs. 11 manden Wild, 8 zak Aardappelen, 1 kist Vleesch, 16 last Garst, st Haver, 11¼ last Zaad, 60 p. Heede, 75 balen Vlas.

EVENTER, 5 Oct. Heden waren de prijzen als volgt: Tarwe *f* 9 a 11; ge *f* 6 a 6.60; Boekweit *f* 6.50 a 7.25; Garst *f* 5 a 5.50; Ha-ver *f* 4 75; Eijeren *f* 2 de 100 stuks; Boter *f* 21 a 22.50 per ½ ton; Aardap- n *f* 2.50 a 3.50 per Ned. mud; Was *f* 107 a 110 per 50 Ned. ℔; vette kens 48 a 50 c. per Ned. ℔; magere dito *f* 30, 38 a 40; Biggen *f* 12 ; Kochuiden 36 c.; Pinkenhuiden 38 a 40 c. per Ned. ℔; ruchtere velen *f* 2 a 2.10; Paardenhuiden *f* 6.50 a 7.50 per stuk.

NTWERPEN, 6 Oct. *Granen* onveranderd met weinig affaire; mooije zec Tarwe werd heden betaald met *f* 16 en Deensche Rogge met ent.

ALST, 6 Oct. *Hop:* Ter markt van heden heeft men verkocht 711 ieuwe van fr. 275 a 300 n. kwal.; voor mooije kwal. werd vergeefs 10 geboden. Hop van 1859 soutenceert zich ferm op fr. 200.

AMBURG, 5 Oct. *Koffij:* De laatste berigten van Rio hebben geene ndering te weeg gebragt, en bij weinig vraag was de omzet uiterst be- t. De voorraad alhier bevindt zich echter in vaste handen en men geene opinie op lagere prijzen. De verkoopen sedert den 28sten der e maand bepaalden zich tot 2500 b. Rio en Santos van 6½ a 7 sch. 0 b. Costarica van 6⅞ a 7⅞ sch. en 2000 b. Laguayra van 7⅛ a 7⅜ sch. — e *Suiker:* tot vorige prijzen werden afgedaan ca. 900 k. Havana, 700 ost-Indisch en 600 cranj Java. — *Rijst:* Ofschoon zeer stil over het neen vast, de voornaamste houders zijn zeer geretireerd. — *Katoen:* iets hoogere prijzen werden deze week afgedaan 900 p. Noord-Amerik. 4¼ a 6 11/16 sch., 150 p. Suratte a 4⅛, 100 b. Tinnevelly a 4¼ en 224 b. hagena. — *Huiden:* Uit de eerste hand zijn verkocht 3700 st. Rio Grande, 3 st. Laguayra en Porto Cabello, 1050 St. Dom., 1040 st. Punta-Arenas en 4 st. gez. N.-Amer. De handel in de tweede hand blijft levendig voor de na- behoeften. — *Tabak*: de afdoeningen uit de eerste hand bestonden uit 125 Havana, 800 cer. Dom., 1668 p. Portorico en 405 p. Brazil tot goede prij- — *Verfhout:* Lima rood met onderscheidene orders op de lage prijzen; a wordt gehouden op 8¾ a 9 mb. — *Peper* vast met eenige vraag voor . — *Piment* stil. — *Cacao:* behalve 670 b. Para is niets in het el omgegaan, prijzen evenwel vast gesouteneerd. — Van *Honig* zijn t. Havana verkocht, men noteert 24½ a 25 mb. — *Lijnolie* steeds w en bij partij onder 21 mb. te koop. — *Palmolie*: de per Sudan Lagos aangevoerde ca. 560,000 ℔ zijn tot geheim gehouden prijs in tweede hand overgegaan, voor prima wordt 31 mb. gevraagd; prima hin *Cocosolie* 34 a 34½ mb. — *Traan* met weinig omzet. — *Talk* , 1a. Russische 35½. — *Potasch*: Kasan hooger gehouden a 17½ mb. de Graanenmarkt heeft de handel weinig te beteekenen; de stemming t vast voor alle soorten. Van Tarwe wordt nieuwe 121, 122 ℔ Holst. 181 rd.; 124, 124/125 ℔ Büchener en Saal met 192 a 195 en 130 ℔ g. met 196 rd. betaald. Alle goede soorten houdt men op 210 a 215 rd. ge, 122, 123 ℔ nieuwe Mecklenb. met 114 a 117 en 122, 124 ℔ e dito met 118 a 122 rd. betaald. Van Petersburg wordt 115, 117 ℔ nde tot 74 a 78 rd. naar de Oostzee gelaten.

ONDEN, 5 Oct. *Suiker:* W. I. soorten zeer geanimeerd; met inbe- der veilingen werden 1055 v. verhandeld, makende een totalen omzet deze week van 5649 v.; de prijzen zijn 6 p. hooger voor West-Ind. ten, Manilla en gemeene kwal. van vreemde Suiker. — *Koffij:* Native eenige vraag tot fermo prijzen; Plantation lager. — *Rijst* stil; eene ng van 1266 ton Neeransie, ex Echo, afgezonden in Mei, werd verkocht 1,4½ voor Londen en Liverpool. — *Lijnzaad* tot 55.6 gedaan. — otsch *IJzer* ferm op 51.9 a 52. — *Talk* vast prijshoudend.

ONDEN, 5 Oct. De kleine aanvoer van Eng. Tarwe werd tot vorige en opgeruimd. Vreemde ging vrij wel van de hand. Puike hoogb. tzig 74 a 75 sh., puike bonte 70 a 72 sh., goede bonte 68 a 69 sh., erik. blanke 66 a 68 sh, roode 62 a 63 sh., puik roode Deensch Pom- sche 66 a 68 sh., Russ. 58 a 62 sh. Meel vast, puik 57 sh., huis- d. 52 a 50 sh., Norfolk 45 sh., Fransche 48 a 52 sh., Spaansche 50 sh. per b., goede Amerik. 31 a 34 sh., per vaatje. Garst vast. Mout ruim vorige prijzen te plaatsen. Erwten en Boonen als voren. Haver onveranderde prijzen met goede vraag. Zaden zonder verandering.

AKYAB, 21 Aug. *Rijst:* Behalve eene partij van 30,000 mandjes die het binnenland gekocht werden van rs. 40 a 43, zijn geene omzettin- van belang bekend geworden. De uitvoeren naar Europa tot heden aan uit 54,924 ton. — *Vrachten:* Naar Engeland £ 4.5.

ANGOON, 17 Aug. Van *Rijst* komt zeer weinig aan de markt en otering is nominaal rs. 100 a 105. De uitvoeren bestaan uit 32,119 tegen 43,256 ton in het vorige jaar.

OULMAIN, 15 Aug. *Rijst* zonder handel. Uitgevoerd 5541 ton te- 14,866 ton in het vorige saizoen. Te Bassein bestonden de totale uit- en uit 9151 ton.

OCHIN, 8 Sept. (Per telegraaf.) *Cocosolie* op nieuw hooger, men ert thans Rs. 89.

ORT LOUIS, 6 Sept. *Suiker* nagenoeg onveranderd; geringe en ord. ten met redelijke vraag voor Engeland, vonden plaatsing tot de basis d. 5.30 voor stand. N°. 12, de mooijere soorten werden betaald met 0 a 6 voor N°. 14 a 15½. Sedert ontvangst der laatste berigten van opa verhoogden de houders hunne prijsvorderingen en werden eenige koopen met 6 p. avans gedaan, doch bij de voortdurende lusteloosheid koopers kon men weldra wederom tot de oude prijzen teregt komen en keert het artikel heden in eene flaauwere stemming.

Fonds en Beurstijdingen.

ONDEN, Vrijdag 5 Oct. Consols namen heden eene flaauwe stemming en sluiten ⅛ lager. Buitenl. fondsen algemeen lager, met uitzondering en van 1¼ pCt. Spaansche, die ½ hooger blijven; 5 pCt. Russen zijn Ct. lager genoteerd; 4½ pCt. Braz. ½ pCt. en Mexic. ⅛ pCt.; Venez. rk. Schuld daalden ¼ pCt. en dito 1½ pCt. ½ pCt.; ook waren Werk. nada en Dito Uitg. ½ pCt. lager.

Consols 3 pCt. 93¼ a ⅜; Dito op 11 Oct. 93¼ a ⅜; Braz. 5 pCt. op 16 97 a 98; Dito 4½ pCt. 1852 88; Dito 1860 87⅜ a 88; Mexic. 3 pCt. a ¼; Dito op 16 Oct. 22⅛ a ¼; Gren. 4 pCt. 17 a ½; Dito Uitg. 6¼ ; Peru 3 pCt. op 16 Oct. 73½; Russen 5 pCt. 103 a 105; Dito 4½ t. 94 a 93⅜; Dito 3 pCt. 1859 63¼; Spanje 3 pCt. op 16 Oct. 49 a 48⅞; o 1¼ pCt. 39¼ a 40¼; Sp. Passive 23; Turken 6 pCt. 73⅞; Dito Nieuwe ning op 16 Oct. 56¼; Dito Geguarand. 4 pCt. 101⅞ a ¾; Venez. 3 t. 23½ a 24½; Dito 1½ pCt. 12 a 13; Metall. 5 pCt. 52; Rhijnspoorw. 11¼ a 12; Antw.-Rott. £ 5⅞ a 6⅛.

Scheepstijdingen.

Gepraaid, 30 Aug.; op 13° 44′ N. Br. en 25° 50′ W. L.: Ceres, Demmers, v. tt. n. Valparaiso. — 2 Sept.; op 16° N. Br. en 26° W. L. Japan, Muller, v. ddiff n. Singap.

ELSENEUR, 5 Oct. De Hanoversche brik Amelia, kapt. Witt, alhier reede liggende, is gisteren aangezeild door de Zeeploeg, kapt. Kramer, Riga naar de Kaap de Goede Hoop bestemd. Eerstgenoemd schip loor daarbij de boegspriet. Of het laatstgenoemde schade heeft bekomen, rdt niet gemeld.

UXHAVEN, 6 Oct. De Ned. kof Margaretha, kapt. Panman, met e lading Rogge van Riga naar de Maas bestemd, is met adsistentie loodsen zwaar lek alhier binnengebragt en in de haven gehaald.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 6 Oct.; Verwisseling, de Boer, Galatz.- Aaltje Maathuis, de Vries, lma. - Emma, Hofkamp, Brest. - Vr. Anna, Croes, Londen. - Perceverance, mmings, id. - Alert, S., Hull. (benevens de schepen per telegraaf gemeld).

BROUWERSHAVEN, 6 Oct.; Twilight, Gates, Baltimore n. Rott. - Ellen ewart, Coffin, Rott. n. New-York.

HAMBURG, 4 Oct.; Amstel, S., Harburg.

EMDEN, 2 Oct.; de Hoop, Oetzes, Groningen. - Antje, Moskau, id.

STETTIN, 3 Oct.; Gesina Lammechina, Braamhorst, Bremen. - Christina obbegina, v. d. Werf, id.

LIBAU, 28 Sept.; Twee Gebroeders, Bos Smak, Amst.

KOPENHAGEN, 3 Oct.; Marchina Bentum, Sap, Antwerpen.

ELSENEUR, 3 Oct.; Verwachting, Visser, Nerva. - Vriendschap, Sterrenberg, Nerva n. Harlingen. - Cornelia Alida, Zwanenburg, Petersb. n. Amst. - Stephenson, White, Riga n id. - Grijpskerk, Zomerdijk, Gron. n. Hernosand. - Helena, Klein, Gent n. de Oostzee.

LONDEN, 4 Oct.; Concordia, S., Rott.

Bij PORTLAND, 4 Oct.; Leda, Tygeler, Rott. n. Boston.

SHOREHAM, 4 Oct.; Gazelle, Segers, Rott.

FLEETWOOD, 4 Oct.; Jacobina, Legger, Rott.

WIVENHOE, 4 Oct.; Hendrika, Plukker, Libau.

GRIMSBY, 2 Oct.; Marchina Rosetta, Koning, Dantz.

SHIELDS, 3 Oct.; Jantje Nanninga, Meihuizen, Schiedam.

LIVORNO, 1 Oct.; Aeolus, Wegener, Amst.

GENUA, 1 Oct.; Wilhelmina, Meijer, Amst.

GIBRALTAR, 24 Sept.; Boreas, Nederl. kof, (Welligt Boreas, van Dijk, Messina n. Vlaardingen),

PATRAS, 23 Sept.; Petrus Jacobus, de Jonge, Triëst.

ROSARIO, 18 Aug.; Jennike Hendrika, Pik, Buenos-Ayres.

UITGEZEILD.

TEXEL, 6 Oct.; Willem III, S., Grnua. - Vriesland, Boontje, Londen. - Lion, S., id. - Demaris, Weatherel, id. - Jonge Paul, S., Stettin. (Benevens de schepen per telegraaf gemeld).

HELVOETSLUIS, 6 Oct.; Aay Scheffer, S., Havre. - Aurora, S., Londen. - Albatross, S., Liverp - Ivanhoe, S., Leith. - Seagull, S., Hull. - Enchantress, S., id.. Gironde, S., Petersb. - Hawk, S., Stettin. - Elve. S., Hamb.

BRIEL, 6 Oct.; Cologne, S., Londen.

BROUWERSHAVEN, 6 Oct.; Stad Dordrecht, S., Londen.

HAMBURG, 5 Oct.; Amsterdam St., Amst.

EMDEN, 29 Sept., Vr. Trientje, Barghoorn, Gron.

FLENSBURG, 1 Oct.; Froukje, Koops, Dantzig. — 3 Oct. Redite, Hoveling, Riga. - Anna en Adelheid, Kampen, id.

KIEL, 4 Oct.; Margaretha Gesina, de Groot, Stettin.

KOPENHAGEN, 2 Oct; Zeilklaar: Margaretha Arendina, de Jonge, Helsingborg.

ELSENEUR, 2 Oct.; Alida Jantina, Datema, Rott.

LONDEN, 4 Oct.; zeilklaar: Martha Giaits, Westerborg, Elseneur.

ALLOA, 1 Oct.; Vesta, Erskine, Rott. — 3 Oct.; Nanninga, Top, Brake. — 4 Oct.; Regent, Reddie, Rott.

HULL, 3 Oct.; Hermina, Kroon, Randers.

NEWCASTLE, 3 Oct.; zeilklaar: Emma, Huygens, Alexandrie.

SUNDERLAND, 4 Oct.; Libra, van Wijk, Goth.

MIDDLESBRO, 4 Oct.; Catharina Hendrika, Nommels, Varel.

HAVRE, 4 Oct.; Seine, S., Rott.

NANTES, 3 Oct. Hendrika Ellida, Kuiper, Lond.

GIBRALTAR, 24 Sept.; zeilklaar: Rhône, S., Rott.

TRIEST, 1 Oct.; Udonia, Dinkela, Cephalonia.

MAURITIUS, 25 Aug.; Arlequin, Singer qq., (Bat.) Rott.

BASSEIN, 18 Julij; Phoenix, Havighorst, Falmouth.

Rivierberigten.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN:

G.J. Andres, Maintz N°. 2, n. Mainz. - J. Urmetzer, St. Nicolas, n. Keulen. - N. Noll, Hoffnung, n. Coblenz. - S. H Hartman, Hoffnung, Ludwigshaven, Manheim en Heilbron. - J. R. Wilson, Cöln N°. 19, n. Keulen. - J. W. Timmerman, Frankfort N°. 29, n. Frankfort en Bieberich. - J. Demmer, Vrouw Maria, n. Urdingen. - G. Koene, Niederrhein N°. 10, n. Dusseldorp en Duisburg. - F. Kroell, Stolzenfels n. Mannheim. - E. T. Beijer, de Hoop, n. Wezel. - T. Kamps, Cölln N°. 4, n. Keulen. - F. W. Meeuwsen, Emma, n. Dusseldorp en Neuss. - H. P. Disch, Flora, n. Frankfort en Biebrich. - P. van IJwaarden, Stad Amsterdam, n. Maastsicht, Luik en Aken.

ARNHEM, 6 Oct. Rijnhoogte 2 el 4 p. 6 d., onveranderd.

KEULEN, 6 Oct. Aangekomen: H. Felten met 2350 c. van Amst., A. Köstermann met 5290 c. en J. Lenz met 5041 c. van Rott. — Rijnhoogte 12 vt. 3 d. Keulsch (11 vt. 9 d. Rijnl.)

Carga-Lijsten.

ROTTERDAM.

RIGA, Herman, Rottgers- 1580 tschetw. Lijnzaad, Order.

STETTIN, Elisabeth, Wilts: 225 v. Salpeter, E. K. van Alphen de Veer; 113 v. Salpeter, C. L. Roechling en C°.; 26 v. Salpeter, C. Hemmann en C°.; 1990 pl. Zink, Order.

Aangekomen Passagiers.

Van BATAVIA, per Kon. Ned. Yachtclub, kapt. Zack: De HH. W. Parkinson en H. v. Hengelaar, Mw. de Wed. Hoek met twee Kinderen, en vier gepasporteerde Militairen.

EFFECTEN-SOCIETEIT TEN 4½ URE.

AMSTERDAM, Zondag 7 October.

Integralen 62⅞.
Dito 3 pCt. 76 5/16.
Spaansche 1¾ pCt. 39 5/16.
Russ. 6de Serie 5 pCts. 96½.
Metalliek 5 pCts. 45⅛, 1/16.
Dito Nation. 52⅜, 15/16.
Gren. Uitgest. 5 13/16.
Tot de genoteerde koersen vertoonde heden de omzet alleen in Oostenr. eenige affaire tot verminderde koersen.

ALGEMEENE VERGADERING VAN DE HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ VAN LANDBOUW TE GOUDA.

Vrijdag 28 September jl., is te Gouda in de societeit Reunie de veertiende algemeene vergadering der Hollandsche Maatschappij van Landbouw, onder voorzitterschap van den Heer W. C. M. Begram, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, gehouden.

De voorzitter opende de vergadering, bijgewoond door de afgevaardigden van de verschillende afdeelingen en door vele leden der maatschappij, met eene belangrijke reden, waarin hij den gunstigen toestand der Maatschappij schetste, in ontwikkeling trad over hare uitgebreide werking op landbouw en nijverheid en het groote nut ontvouwde in de jaarlijksche tentoonstellingen van akker-, tuinbouw en veeteelt, die door de maatschappij gehouden worden, gelegen.

Uit het lijvig en met veel zorg bewerkt verslag, waarvan de hoofdpunten door den voorzitter werden voorgelezen, bleek dat het getal leden der maatschappij op dit oogenblik bedraagt 6720, zijnde 148 minder dan in het vorige jaar, waartegen echter overstaat dat het getal afdeelingen met één is vermeerderd, ten gevolge van de afscheiding van een gedeelte van Overflakkee, dat zich tot eene bijzondere afdeeling heeft geconstitueerd. De rekening over 1859 is gesloten met een voordeelig slot van *f* 604.29, waardoor tevens het nadeelig slot van 1858, ten bedrage van *f* 405.83 geheel is ingehaald. De besparing van kosten bij de vorige tentoonstelling te Zaandam, de aanbesteding der van wege de maatschappij uitgegeven drukwerken, maar vooral het rigtig en zuinig beheer van den Penningmeester den Heer W. A. Crommelin, moeten als de redenen van dit voordeelig lot worden aangemerkt. Het hoofddoel der maatschappij zal echter niet zijn, batige saldo's te verkrijgen, maar veel goeds en nuttigs te ondernemen, zonder zich door zware kosten daarvan te laten afschrikken. Daarvan kan vooral getuigen de wedstrijd van binnen- en buitenlandsche grasmaaiwerktuigen, dien zij in het afgeloopen jaar heeft gehouden. De tentoonstelling in 1859 te Zaandam had, ofschoon door geen goed weder begunstigd, over het algemeen zeer goed voldaan, uitgenomen wat het vee betreft, dat talrijker was gewenscht. De uitloving der medailles was voor den landman een zeer gereede prikkel, om aan den wedstrijd deel te nemen, en met dankbaarheid werd melding gemaakt van de bijdragen, door HH. KK. HH. den Prins van Oranje, Prins Hendrik en Prins Frederik, alsook van die, door vele leden der maatschappij geschonken, om die uitloving op eene onbekrompen wijze te doen plaats hebben. Eindelijk werd nog met lof vermeld, dat de maatschappij 18 Febr. jl. een eersten prijs had toegekend aan den Heer de Lange te Delft, voor het inleggen van een vaatje boter, naar Oost- en West-Indie, dat gedurende den ganschen tijd van zijn vervoer, zijne goede kwaliteit had behouden. Het verslag eindigde met den wensch, dat deze vergadering mogt strekken, om met kracht voort te gaan den bloei van den Nederlandschen landbouw te ontwikkelen en te verhoogen.

Door de commissie benoemd tot het onderzoeken van de rekening en verantwoording over het afgeloopen jaar, wordt bij monde van den Heer Viruly Verbrugge verslag uitgebragt. De ontvangsten hebben bedragen *f* 12,262.63, de uitgaven *f* 11,658.34, zoodat de rekening sluit met een batig saldo van *f* 604.29. Bijna al de posten zijn beneden de raming gebleven. De loterij heeft een voordeelig slot van *f* 427.31½ opgeleverd, welke som echter niet strekt tot stijving der kas, maar tot aankoop van prijzen. De begrooting voor 1860 is geraamd in ontvangst en uitgaven te zullen bedragen eene som van *f* 11,870. De commissie advyseert tot goedkeuring der rekening en vaststelling der begrooting, waartoe de vergadering bij acclamatie besluit.

Overgaande tot de loting der afdeelingen, door wie drie leden zullen worden aangewezen om de volgende rekening te onderzoeken, worden getrokken de afdeelingen Vijf Heerenlanden, Woerden en Amsterdam.

Daarna gaat de vergadering over tot de onderwerpen, die aan de orde zijn gesteld. Er zijn afgevaardigden van 42 afdeelingen tegenwoordig, te zamen uitbrengende 202 stemmen.

Het eerst komt in behandeling het verslag van de Hoogleeraren van der Boon Mesch te Leyden en von Baumhauer te Amsterdam, aan wie in de algemeene vergadering van het jaar 1858 is opgedragen het scheikundig onderzoek van de oorzaak van en de middelen tegen de in en bij de zoetemelksche kaas dikwijls voorkomende verschijnselen, bekend onder de benaming: Bitter, rijs of heft en knijpers. Dit hoogst belangrijk scheikundig rapport zal in de Mededeelingen der Maatschappij worden opgenomen, terwijl de voorzitter den dank der vergadering aan de commissie overbrengt, voor de door haar volbragte taak. De Hoogleeraar van der Boon Mesch verklaart zich bereid alle verdere waarnemingen, die door de leden mogten worden gedaan, omtrent de vorming van knijpers of al hetgeen daarmede in verband staat, welwillend en kosteloos te onderzoeken. De Heer Amersfoort maakt dadelijk van deze uitnoodiging gebruik, terwijl de voorzitter doet uitkomen, dat op nieuw helder is gebleken, dat de beoefenaars der wetenschap in deze vergadering de behulpzame hand hebben aangeboden aan de beoefenaars van den landbouw: de *practici*.

Daarna is aan de orde het rapport der commissie in de vorige algemeene vergadering belast met het onderzoek naar de oorzaak der prijsvermindering van de Hollandsche boter in de laatste jaren op de Engelsche markt en het beramen van middelen om aan de Hollandsche boter zijn alouden roem terug te geven. De conclusie van dit rapport, waarmede het hoofdbestuur zich in zijn praeadvys volkomen vereenigt, luidt: «De maatschappij van landbouw stelle zich in betrekking met een solied en bekwaam koopman in boter, die op zijnen naam en voor zijne rekening eene zekere hoeveelheid eerste kwaliteit boter aan de Engelsche markt zal aanvoeren. Men bepale eene hoeveelheid van 100 achtste vaten, aan te voeren in kleine partijen van 10 achtste vaten. Elk vat worde gedekt door een behoorlijk bewijs van oorsprong, van wege de maatschappij af te geven. De maatschappij stelle beschikbaar *f* 850, ten einde tot dat bedrag den handelaar, met deze zaak belast, te waarborgen tegen een verlies, op den verkoop te lijden, te constateren door overlegging eener behoorlijke rekening-courant."

Over deze conclusie ontstaat eene langdurige discussie. De Hr. Amersfoordt wenscht ingelicht te worden, of onder de *f* 850 ook de kosten der advertentien en verdere middelen van publiekmaking in Engeland en Nederland begrepen zijn. De Heer Six vraagt opheldering, of in de mededeelingen zal worden berigt hoe de wijze van aankoop en verkoop zal geschieden. De Heer Lohman vraagt of deze post alleen op deze, dan wel ook op volgende begrootingen zal worden gebragt. De Heer Schiffer van Bleiswijk keurt het doel goed, maar wenscht, dat de landbouwers zich regtstreeks en onder hun eigen merk met de Engelsche kooplieden in betrekking stellen. De rapporteur der commissie, de Heer Landmeter, acht het onmogelijk, dat een enkel individu zich zal wagen, de Hollandsche boter wederom op de Engelsche markt in waarde en aanzien te doen rijzen, en betoogt, dat het hier geldt eene zaak van bescherming, maar tevens eene zaak van publiek belang, daar het hier geldt den roem van ons land te handhaven, door onzen landgenoot zelven verguisd. De Heer Herrewijn, mede lid der commissie, verdedigt de financiele zijde van het voorstel en doet uitkomen, dat meer dan waarschijnlijk het aangenomen cijfer van *f* 850 ver beneden de raming zal blijven. Eene regtstreeksche verzending door particulieren komt ook hem voor, geen waarborg van deugdelijkheid op te leveren. De Heer Schiffer van Bleiswijk is door de beide sprekers niet overtuigd. Volgens hem zullen, wanneer de Engelsche kooplieden goede en slechte boter ontvangen, daaruit noodwendig eene vermenging ontstaan, en het gewenschte doel niet worden bereikt. Nadat het voorstel nog verdedigd was door de Heeren Koukles en Preugt, wordt het praeadvijs van het hoofdbestuur op eene uitnemende wijze toegelicht door den hoogleeraar van der Boon Mesch, die de namen niet noemen wil van de opkoopers van boter hier te lande, die haar met kleurstof, boterzuur en andere bestanddeelen vermengen en deze dus als het echte voortbrengsel van den Hollandschen landbouw naar Engeland zenden, maar die de commissie en de gansche vergadering aanraadt, om, indien zij in hare gemeente zoo iemand aantreffen, die om eigen voordeel de eer van den landbouw en van dit belangrijke artikel aantast, zijn naam openbaar te maken door de dagbladen en in de mededeelingen te doen drukken, als de eenige weg om de vervalschers te keer te gaan. (Algemeen gejuich.) De Heer de Roem is tegen het voorstel, als een gevaarlijk antecedent voor deze maatschappij, die op een glibberig terrein treedt, waar zij slechts een enkelen tak van handel wenscht te beschermen. Het voorstel vindt echter onverdeelde toejuiching bij den Heer Bredius, die het denkbeeld van den Heer Schiffer nader bestrijdt, vreest dat de puikboter des landbouwers, die zijne onvervalschte boter regtstreeks naar Engeland zendt, veel minder zal opbrengen dan het valsche fabrikaat, zeer is ingenomen met de bemiddeling der maatschappij en mede in heftige bewoordingen te velde trekt tegen de vervalschers in Nederland, zoowel van de boter als van de kaas. De voorzitter beantwoordt de verschillende sprekers. Al wat betreft publiekmaking en anderzins, behoort tot de uitvoering van den maatregel, en deze blijft aan het hoofdbestuur overgelaten, aan wien het te beoordeelen zal staan, of al dan niet de wijze van aankoop, verkoop en verzending in de mededeelingen zal worden opgenomen. Het betreft hier eene zaak van het hoogste belang, en eene goede zaak mag nooit om hare kostbaarheid worden nagelaten. In weerwil dat voor den wedstrijd van grasmaaiwerktuigen niets was uitgetrokken en deze zaak *f* 2000 kostte, heeft de geldelijke toestand in 1860 daarvan geen het minste nadeel ondervonden, maar mag men zich niettemin verheugen in een aanzienlijk batig slot. De conclusie van het rapport in stemming gebragt, wordt met 142 tegen 60 stemmen aangenomen.

Hierna worden door de Heeren van Dam, Amersfoordt en Schiffer van Bleiswijk gunstige mededeelingen gedaan omtrent de longziekte en de resultaten der gedane inëntingen. De eerste spreker betreurt het gemis van een genoegzaam aantal veeartsen, de tweede spreker merkt op, dat in de plaats zijner afdeeling Sloten het middel van inënting onder de boeren op verre na niet algemeen bekend is, en de derde spreker zegt te hebben waargenomen, dat op duingronden veelal de longziekte zich minder openbaart dan op polderland. De voorzitter bedankt de verschillende sprekers. Omtrent de ontwikkeling en de middelen ter verdrijving der zoogenaamde rinkelbollen, de voordeeligste wijze van mest maken, de roest in de aardappelen, de proefnemingen met verschillende hulp- of kunstmesten en de varkensziekte zijn geene berigten ingewonnen.

De voorzitter stelt thans de leden in de gelegenheid mededeelingen te geven omtrent den uitslag der proeven, genomen met de laatstelijk door de maatschappij uitgedeelde aardappelensoort, haver en maïs en de hulpmeststoffen van de Heeren Poel, Muller en Kortman. De Heer Ciriaci meldt dat de proef met de aardappelen voordeelige resultaten heeft opgeleverd, doch wat de mest betreft, doet het hem leed te moeten verklaren, dat deze niet aan de verwachting heeft voldaan. De voorzitter bedankt den spreker voor zijn verslag, dat hij gunstiger had gehoopt.

Aan de orde zijn alsnu de voorstellen der afdeeling. 1°. De afdeeling Beemster, Edam en Purmerende heeft voorgesteld het hoofdbestuur op te dragen, zijne beste pogingen en alle middelen aan te wenden tot de algeheele afschaffing van de belasting op het rundvee en onder medewerking niet alleen van de afdeelingen der maatschappij, maar ook van die der hoofdbesturen en afdeelingen in andere provincien, zich bij rekwest te wenden tot de Hooge Regering, om de vervulling te erlangen van dezen zoo hartelijken en billijken wensch. Het praeadvys van het hoofdbestuur acht het voorstel, om aan te dringen op de afschaffing dezer belasting, ontijdig. De afgevaardigde der genoemde afdeeling, de Heer Schuitemaker, bestrijdt dit praeadvys en licht het voorstel zijner afdeeling nader toe. De grootste onbillijkheid bestaat volgens hem in de bestaande onnatuurlijke verhouding, waarbij de producent zelf zijn eigen voortbrengsel duurder moet betalen dan de vreemdeling, daar het toch van algemeene bekendheid is, dat het Hollandsche rundvleesch in Engeland met inbegrip van vracht en kosten goedkooper geconsumeerd wordt dan hier te lande. Die verhouding zoude het gevolg hebben, dat aangenomen de mogelijkheid dat Noord-Holland met Engeland door eene vaste brug wierd verbonden, en waarom zoude die mogelijkheid niet bestaan in dezen tijd, waarin men zulke lange bruggen voorstelt te leggen, het voor een burgemeester in die provincie voordeeliger zoude zijn, wanneer hij zijne meid zond naar Londen om Hollandsche biefstuk te koopen (het vervoer der dienstbode daaronder begrepen), dan wanneer hij haar zond naar de markt zijner gemeente. Niet alleen om onze verbleekte uitzigten, eindigt de spreker, heeft de afdeeling Beemster c. a. dit voorstel gedaan, niet alleen om het leger sterker te maken, niet alleen om ervarene en kloeke zeevaarders te bekomen, niet alleen om Hollandsche jongens tot grasmaaijers te vormen, niet alleen om de Hollandsche spoorwegen door Hollandsche arbeiders te doen aanleggen, maar omdat de afschaffing dezer drukkende belasting is in het belang der geheele natie.

De Heer Bredius ondersteunt het praeadvys. Hij plaatst zich uitsluitend op het terrein van den landbouwer, die in dezen is de producent, en betoogt dat de belasting van het rundvleesch op den landbouwer niet drukt, maar veeleer hem bevoordeelt. De Heer Abbering, mede afgevaardigde uit den Beemster, betwist deze stelling en acht deze belasting niet minder drukkend voor den consument dan voor den producent, die, wanneer hij vier runderen voortbrengt, het treurig bewustzijn heeft, dat er slechts drie aan hem behooren. De Heer Roem geeft den afgevaardigde uit den Beemster in overweging hetgeen in het voorstel voorkomt omtrent de herziening van het kadaster als equivalent te doen wegvallen. De Hr. Viruly-Verbrugge, acht mede het voorstel hier niet ter plaatse, daar het volgens hem eene staathuishoudkundige strekking heeft. Ook hij ontvouwt dat deze belasting volstrekt niet bezwarend of belemmerend is voor den landbouw, die reeds vrij schapen- en varkensvleesch heeft, terwijl juist het rundvleesch grootendeels in de steden wordt verbruikt. De voorzitter adstrueert nader het praeadvys van het hoofdbestuur, dat bij acclamatie wordt aangenomen, daar de afdeeling Beemster c. a. niet op eene stemming aandringt.

2°. De afdeeling Gouda en omstreken heeft voorgesteld eene commissie te benoemen, aan welke wordt opgedragen te onderzoeken in hoeverre de krachten der maatschappij aan de instelling, bevordering of uitbreiding van landbouwkundig onderwijs in de provincien Noord- en Zuid-Holland zouden kunnen worden dienstbaar gemaakt. Het hoofdbestuur stelt in zijn praeadvys voor dat de vergadering zich bepale bij rekwest deze zaak aan de aandacht der regering aan te bevelen. De Heer Snellen licht het voorstel van de afdeeling Gouda breedvoerig toe. De kennis van den landbouw is hier te lande zeer gering. En ook hier geldt de Engelsche spreuk, dat kennis magt maakt. Maar het ontbreekt aan magt om te strijden tegen het ongedierte des velds, dat aan onze vruchten knaagt, en tegen het onkruid, dat welig opwast, waar wij vruchtbare gewassen hadden gehoopt. Het ontbreekt hier aan magt om zoovele hinderpalen uit den weg te ruimen, die de ontwikkeling van den landbouw belemmeren

meren, magt, niet het minst om te zegevieren tegen ons eigen trage gemoed, gehard aan ouden sleur en vooroordeelen, aan oude gewoonten, die wij volgen en waarvan wij ons ongenegen betoonen afstand te doen. De hoogleeraar van der Boon Mesch wil niets afdingen op deze krachtige toespraak, maar meent ter adstructie van het praeadvys uit eigene ondervinding te moeten aantoonen, dat de benoeming eener commissie het gewenschte gevolg niet zal opleveren. Hij wijst aan, dat er drie takken van landbouwkundig onderwijs behooren te bestaan: een voor den landbouwer van beschaafden stand, een voor den eigenlijken landbouwer en een voor den geringen arbeider, en betoogt dat de bestaande gebrekkige toestand van het landbouwkundig onderwijs moet geweten worden aan het gemis van wetenschappelijke en tevens practische, vooral in de natuurkunde grondig ervaren onderwijzers. De Heeren Snellen en Amersfoordt weerspreken het en trachten hun gevoelen door voorbeelden te staven. Het praeadvys van het hoofdbestuur, in stemming gebragt, wordt echter *verworpen* met 126 tegen 76 stemmen, zoodat het voorstel der afdeeling Gouda en omstreken om zich èn tot den Koning te wenden èn tot de benoeming eener commissie te besluiten, is aangenomen. De Heer Bredius wenscht nog, dat het hoofdbestuur het landbouwkundig onderwijs mogt bevorderen door circulaires aan plattelands-gemeenten te zenden, ten einde haar op het onvoldoende van dat onderwijs opmerkzaam te maken en bij het aanstellen van onderwijzers ook hierop de aandacht te vestigen, in hoever zij geschiktheid hebben om landbouwkundig onderwijs te geven. De voorzitter antwoordt, dat het hoofdbestuur dezen wenk gaarne in beraad zal nemen.

3°. De afdeeling Sloten en omstreken heeft voorgesteld, dat de maatschappij zich wende tot de Hooge Regering, met verzoek om vrijdom van belasting voor het gebruik van den *boerenwagen op veren*, uitsluitend voor landbouwbedrijf in gebruik, en alzoo gelijkstelling van deze met de gewone boerenwagen op hout, en indien de vergadering zich daarmede niet mogt vereenigen, dan toch dit verzoek tot de Regering te rigten, dat het den landbouwer vergund worde om den boerenwagen op veren voor landbouwbedrijf, des gevorderd wordende, ook met twee paarden te mogen bespannen, ofschoon hij voor slechts één paard in de belasting is aangeslagen. De Heer Amersfoordt licht het voorstel toe. Te Amsterdam is eene verordening op het voerwezen vastgesteld, waarbij het verboden is op geldboete en gevangenisstraf te Amsterdam met vrachtwagens anders te rijden dan met veren. Daardoor is de landman, die vroeger deze wagens niet gebruikte, genoodzaakt geworden zich deze aan te schaffen, waarvan het gevolg is, dat hij voor paard, wagen, knecht en meid in de personele belasting is aangeslagen. Zoo wordt de arme boer aan de eene zijde tot eene meerdere uitgave gedwongen en met verlies zelfs van zijne vrijheid bedreigd, indien hij niet de verordening opvolgt, en aan de andere zijde, indien hij haar opvolgt, door den fiscus in de belasting aangeslagen. Te regt merkt de Heer Bredius op, dat het hier niet geldt de wijziging eener bestaande wet, maar eene verkeerde toepassing derzelve, door ambtenaren, die geen middel verzuimen om de schatkist te stijven. De Heer Wafelbakker verdedigt den magistraat van Amsterdam, die in zijne verordening alleen paarden en geene boerenwagens zoude belasten, en boete *of* gevangenisstraf en niet *en* gevangenisstraf zoude bedreigen. De Voorzitter acht dit bezwaar een grief van geheel individueelen aard, die de maatschappij zich niet kan aantrekken. Het praeadvys van het hoofdbestuur wordt alsnu in stemming gebragt en met 133 tegen 69 stemmen *aangenomen*.

Vervolgens werd, na discussie, op voorstel van het hoofdbestuur bepaald dat in het volgend jaar op nieuw een wedstrijd van binnen- en buitenlandsche werktuigen, ditmaal in Noord-Holland, zoude worden uitgeschreven en eene tentoonstelling van veeteelt, zuivelbereiding, tuinbouw en bloemkweekerij gehouden, terwijl het voorstel van den Heer Prins, om ook den akkerbouw daarin op te nemen, met 138 tegen 62 stemmen werd *verworpen*.

Na nog eenige belangrijke mededeelingen, werden tot leden van verdiensten benoemd, de HH.: de la Docte, secretaris der Belgische maatschappij en de Leron d'Airoles, te Parijs, schrijver van belangrijke boekwerken over de pomologie, en nadat na eene beraadslaging van zeer teederen aard met geringe meerderheid van stemmen het pleit van Alkmaar en Purmerend om als zetel van de vijftiende algemeene vergadering te worden aangewezen, ten voordeele der eerste stad was beslist, werden in de plaats van de Heeren Schimmel en van der Boon Mesch, die niet meer in aanmerking wenschen te komen, tot leden van het hoofdbestuur gekozen, de HH.: W. F. Heshuysen te Amsterdam en Th. P. Viruly te Gouda, de eerste bij eene derde stemming met 98 stemmen tegenover Jhr. J. P. Six, te Amsterdam, die 68 stemmen verkreeg, de tweede bij eene eerste stemming met 90 stemmen tegenover den Heer F. van Wageningen, te Dordrecht, die 41 stemmen erlangde.

Hierna werd de algemeene vergadering door den Voorzitter gesloten met een innigen wensch voor de ontwikkeling van den Hollandschen landbouw, en die gezindheid was ook de grondtoon van het diner, dat onmiddellijk op deze vergadering volgde, die van 12 tot 6 ure had geduurd.

FRANSCHE BRIEVEN.

PARIJS, 4 October 1860.

De vacanties zijn geëindigd. Regters en ambtenaren, advocaten en professoren komen van hun buitenverblijf of van hun uitstapje terug en verwisselen met leedwezen hun linnen- of reisjas tegen rok en toga, hun jagtroer of vischhoek tegen pen en potlood; ook de badplaatsen worden langzamerhand eenzaam. Baden-Baden, Wiesbaden, Spa, Mannheim, Homburg....

Gij hebt ongetwijfeld uit de dagbladen vernomen, hoe weinig het geluk dit jaar den gebroeders Blanc te Homburg aan de groene tafel dienstig was, en hoe de bergen gouds, die vroeger van wege het "trente et quarante" en van het "rouge et noir" den braven pachters der speelbank, den vorstelijken landsvader en den edelen aandeelhouders ten deel vielen, dit jaar in de wijde reistasschen eens Spanjaards en eener voormalige paardrijderes van een Parijsschen circus verdwenen zijn. Te Baden-Baden was, naar het schijnt, het geluk den spelenden niet zoo gunstig, en een hunner gaf zijn even begrijpelijken als regtmatigen wrevel over de door hem geledene verliezen op eene aardige wijze lucht. In de beroemde "Conversationssaale" zou eene voorstelling ten voordeele der ongelukkige Christenen in Syrie gegeven worden "au bénéfice des victimes de la Syrie." De uitgeschudde speler, aan welken de fortuin telken keer (Serie) den rug had toegedraaid, kraste uit moedwil de y door en zette eene e in de plaats, zoodat de verwonderde gasten lazen, dat er zou plaats hebben eene voorstelling "au bénéfice des victimes de la Serie."

Doch keeren wij tot de badplaatsen die langzamerhand eenzaam worden, terug. Touristen, spelers en baders (want het gebeurt ook wel een enkele maal dat de eene of andere in eene badplaats een bad neemt) trekken naar huis als de zwaluwen, en langzamerhand nadert de tijd, waarvan men zingt:

Nous n'allons plus au bois
Les lauriers sont coupés.

In 's Hemels naam, evenzeer als aan de beurs het rijzen en dalen der effecten elkander afwisselt moeten ook de jaargetijden wisselen; zoo wil het het Crédit-Mobilier en de kalender.

Het jaargetijde, waarin men vrolijk door het bosch snelt of over grasperken wandelt, waarin men, natuurlijk niet alleen, in schauw der boomen naar het liefelijk ruischen van een beekje luistert, de tijd waarin het jagtgeweer knalt, de zoete druif rijpt heeft voorzeker veel schoons; maar ook de tijd die nadert brengt zijne genoegens mede, waaronder in de eerste plaats behoort een goed vuur aan den haard, dampend theewater en een goed verlicht vertrek en dan daarbij eenige goede vrienden. Maar houdt ge veel van thee?

Aan u, Hollanders, die, naar men mij verhaald heeft, eigenlijk de thee hebt uitgevonden, is zulk eene vraag bijna overbodig te achten. Ook ik houd er veel van om in gezelschap van beminnelijke dames en wanneer er geen .....

Maar laat ik u den inhoud van een allerliefst stukje mededeelen, dat in de vorige week in het Théâtre du Vaudeville voor het eerst is opgevoerd, en ten titel draagt: *Een Kopje Thee*. Als schrijvers noemt het affiche de Heeren Nuister en Derby, doch het theekopje is met een grafelijk wapen versierd.

Het is des nachts ten 1 ure. De Baron en de Barones, zijne schoone gemalin, keerden met elkander kibbelend, — maar in de beschaafdste bewoordingen, zoo als dat tusschen een Baron en eene Barones behoort — van een bal huiswaarts. En waarover twistten zij? Tusschen ons ik geloof dat de Barones jaloersch is; zij wordt in hare ijverzucht versterkt, daar de Baron naar het bal terugkeert. De Barones belooft zich op haren gemaal te zullen wreken, en ontdekt in een hoek van haren salon — een onbekende. Deze onbekende heet Camouflet en is de welgemaakte klerk van een eerzamen notaris. De Heer Camouflet bevond zich ook op het bal, maar werd door een schuldeischer gevolgd (want Camouflet heeft zich ter wille van een paar schoone oogen, toebehoorende aan eene figurante der opera, in schulden gewikkeld); Camouflet wist, om zich van zijnen lastigen vervolger te bevrijden niets beter te doen, dan in het eerste het beste rijtuig, dat hij op straat komende ontmoette, te springen; dit rijtuig is juist de coupé van den baron; de slaapdronken koetsier ziet den klerk voor zijn heer aan, legt de zweep over de paarden en brengt Camouflet naar het Hotel, waar hij zich thans in den salon der schoone barones bevindt.

Deze houdt hem in den beginne voor een dief, doch bespeurt weldra dat de jonge Heer Camouflet nog veel meer voor haar dan zij voor hem bevreesd is, en dadelijk vat de listige vrouw het plan op, om zich van Camouflet, dien zij voor een Russischen prins uitgeeft te bedienen, om de ijverzucht van haren gemaal op te wekken. Zij biedt den verrukten Camouflet een kop thee aan.

Op het oogenblik dat de dampende thee wordt binnengebragt, treedt de baron de kamer in, ziet het onverwachte bezoek en verbergt zich oogenblikkelijk, evenwel niet zonder dat de barones zulks opgemerkt heeft, en zij rigt alles zoo in, dat haar luisterende Heer gemaal half dol van ijverzucht wordt. De baron houdt Camouflet voor een minnaar zijner vrouw; Camouflet van zijnen kant houdt den baron voor den intendant der barones, wiens plaats hem beloofd is; de eerste daagt den gewaanden Russischen prins tot een tweegevecht uit; de tweede wijst den onbeschaamden intendant de deur, waarna zich alles opheldert, en de allerliefste barones last geeft, de onderscheidene malen binnengebragte en weder weggenomen thee, tot groote blijdschap van haren gemaal, in haar boudoir te brengen.

Op die wijze houd ik ook wel van theedrinken.

Zoo als ik zeide, op het oogenblik is het nog de regte tijd niet, om onder een vertrouwelijk gesprek bij een warm vuurtje een geurig dampend kopje thee met theebanket te gebruiken. Dat is van oudsher de tijd der bals en danspartijen, der kleine schandalen, der nieuwtjes over salons, bruilofien, tooneel, het hof enz, en tevens de tijd waarin met en benevens dat alles, de oogst voor den feuilleton-schrijver overvloedig is.

Maar ach! in plaats van vrolijke hartenveroveraars in de salons hoort men van niets dan van allocuties en ex-communicaties; in plaats dat men elkander verhaalt van de teedere betrekking die de schoone jonkvrouw X. heeft aangeknoopt met den rijken heer U, hoort men afgrijselijke dingen over de betrekkingen tusschen Cavour en Garibaldi, en bij het peinzen over Gaëta en Capua vergeet men schouwburgen en bals. Italie! is het wachtwoord van den dag. Geef eene brochure uit over het Italiaansche vraagstuk, werp daarin den Paus en Victor Emanuel, Cavour en Garibaldi, Frans Joseph en Frans II als hutspot door elkander, dan kunt ge verzekerd zijn van succes te behalen; maar durft gij het wagen over iets anders te spreken of te schrijven, dan draait men u verachtelijk en terwijl men de schouders ophaalt den rug toe. Buiten Italie geen heil.

Alles is ontstemd; ook te Compiègne waarheen het hof zich tegen half October begeeft, zal het wegens het overlijden der hertogin van Alba dit jaar zeer stil toegaan. Alles treurt; slechts aan de beurs is men vrolijk, omdat daar de Oostenrijkers en Lombarden, de Sardiniers en Spanjaarden, de Romeinen, enz. stijgen en ieder, die niet verliest, gewonnen heeft. "Doch wat bekommeren *wij* ons daarover, zult gij, mijne lieve dames! welligt zeggen. Vertel ons liever eens wat over de modes."

Over de modes? Welnu! Het allernieuwste zijn de stoffen met groote bloemen. Velen bevallen zij niet, maar wat doet dat er toe; het is *haute nouveauté*, en bij Delisle en de Compagnie Lyonnaise, de ville de France en Coin de Rue, bij Grand Colbert en bij den Armen Duivel, in het magazijn van het Louvre en bij St. Joseph, of hoe ook de magazijnen heeten mogen die als de grootste, de elegantste, de billijkste, de soliedste winkels op de 3e en 4e bladz. der groote dagbladen van Parijs a 1 fr. 25 c. per regel vermeld worden, overal ziet men uitsluitend bruine, zwarte, blaauwe, groene, rose of witte zijden- en wollen stoffen, al of niet gemoireerd, met groote op zich zelf staande bouquetten van bonte kleur en met fluweel en goud doorweven.

Men verhaalt mij, dat deze soort van stoffen reeds door onze grootmoeders gedragen werd, als zij onze grootvaders de hand tot een kus toereikten, of eene sierlijke menuet met hen dansten; zoo lang ik mij herinner, en ik wil het u bij deze gelegenheid bekennen, ik ben 40 jaren, 4 maanden en 5 dagen oud, zoo lang ik mij herinner, zijn gelijksoortige stoffen in gebruik bij de "alleen zaligmakende Katholieke kerk", voor misgewaad, stoolen, enz.

De Italiaansche opera heeft het speel-saizoen geopend met Bellini's Somnambule, en wordt druk bezocht; in de groote opera geeft men Meijerbeer's Propheet; voor het nieuw op te rigten opera-gebouw is een geschikt terrein aangewezen in de Rue de la Paix, doch met het bouwen is nog geen begin gemaakt. Men praat, overlegt, beproeft, kiest en verwerpt, en ten slotte zal bij het zoo zigtbaar gebrek aan bekwame architecten in de Fransche hoofdstad, ook hier iets even onbehagelijks en middelmatigs voor den dag komen, als b. v. het gebouw der Louvre-Mairie, de fontein St. Michel, het nieuwe Louvre enz.

Parijs is weder eene straat rijker geworden; deze voert van de Rue-Richelieu naar de Boulevards des Italiens en heet *Passage Mirès*. De Heer Mirès, niet te vreden met de kas voor de spoorwegen en de havens van Marseille gesticht te hebben, de oorzaak te zijn geweest van het rijzen of dalen der beurs, met drie brieven over de keizerlijke staatkunde aan den prefect der Seine geschreven te hebben, heeft thans de passage Mirès in het leven geroepen, die binnen kort feestelijk zal worden ingewijd. Men merkt echter op en betreurt het, dat deze prachtige passage, tegen de gewoonte eene kromming maakt. Het is klaar dat de beroemde financier niet van meening is, dat *"de regte weg de beste"* is.

In het Théâtre de l'Odéon werd eergisteren een tooneelspel in verzen in 3 bedrijven: *Les Vertueux de Province* opgevoerd, waarin de dwaasheid, de inbeelding, de gebreken en zelfs de ondeugden aan de kleinere steden eigen op geestige wijze ten toon gesteld, maar misschien wel wat scherp gegispt worden, vooral door de tegenstelling van Parijs, dat als eene school van eerlijkheid, zedelijkheid en verdere maatschappelijke deugden wordt voorgesteld. Madame Duval reist met haar man, een notaris ten platten lande, hare dochter Clara en haar aanstaanden schoonzoon Dubousquet naar Parijs, om eene erfenis van een oom afkomstig in ontvangst te nemen, en tevens, zooals zulks in de provincie het gebruik is, de bruiloftsgeschenken aan te koopen. In Parijs echter gaat alles verkeerd. Duval verveelt zich; zonder regt te weten hoe komt hij op de beurs en koopt Oostenrijkers; Dubousquet bezoekt het bal bij Mabile en Mejufvrouw Clara, die zoo gestreng en godsdienstig werd opgevoed en dagelijks twee maal naar de mis ging, schrijft een minnebriefje aan een officier, die haar verliefde blikken heeft toegeworpen, welke blikken, tusschen twee haakjes, volgens de meening van Madame Duval, eigenlijk aan het adres van deze zijn gerigt, enz. enz.

In de Variétés zal weldra een nieuw blijspel: *Ce qui plaît aux hommes*, worden opgevoerd. Ik hoop u in een volgenden brief mede te deelen dat de schrijver gelukkiger is geweest in het raden van den smaak der heeren, dan de Heer Ponsard in het raden van dien der dames. En daarmede vaarwel!

LES MYSTÉRIEUSES
(BEZOEK IN DE GROT VAN HAN).

Na eenen moeitevollen arbeid van 23 maanden, is de weg naar Les Mystérieuses eindelijk voltooid en sedert den 1sten Mei 1860 voor het publiek toegankelijk gesteld.

De nieuwe zalen trekken reeds eene menigte nieuwsgierigen, geleerden en hooggeplaatste personen naar de beroemde Grot van Han.

Volgen wij voor eenige weinige oogenblikken de opgetogene Touristen.

Na eenen togt van 248 ellen in het binnenste gedeelte dezer grot, waarin met iedere schrede onze bewondering klimt, bevindt men zich tegenover eene overdekte gallerij, welke in pracht alles overtreft wat tot nu toe, aan de toover-paleizen is toegekend geworden. Dit is het voorportaal van la Merveilleuse, waar alles wat wonderbaar is zich schijnt vereenigd te hebben.

Twee andere tempels, waar de moorsche bouwkunst schijnt te zijn nagebootst met wonderlijke en voortreffelijke versierselen, die de meest woeste fantaisie eens dichters zich niet voor zijnen geest zoude kunnen brengen, vormen een ensemble van onbeschrijfelijke schoonheid en rijkdom.

Een dezer tempels, de Mosqué genaamd, versierd met altaren en tabernakels, kroonkandelabres en colommen in Etrurischen stijl, is geplaatst op een verwulf, hetwelk op zich zelf slechts gedragen wordt door eene soort van ornement, ondersteund door eenige dunne, uitgegravene pilaren.

De Alhambra vormt, naar een meer verheven plan, door aan beide zijden aangebragte vleugels, den tweeden tempel. Twee fraaije obélisken dienen hem tot steun; aan deszelfs voet bevindt zich een, van helder doorschijnend en onbewegelijk water voorzien meer, met heerlijke en fraai versierde boorden. Hier is het, dat men eene, door het licht kunstmatig aangebragte schemering waarneemt.

De Grotte de Han Sur Lesse, is gelegen in het schilderachtigste gedeelte van Belgie, digt bij de stad Rochefort in de provincie Namen. De spoorweg van Luxemburg heeft een station (Semelle) op een uur afstands van deze stad, terwijl omnibussen de bezoekers tot aan de grot brengen.

Van de regterzijde afkomende bieden de leilagen den reizigers een schouwspel van bewonderenswaardige gezigtsbegoocheling aan, de gewelven met hunne pyramiden, figuurlijke klokken, draperien en beeldhouwwerken in allerlei gedaanten, vormen een overschoon geheel. Voor zich uit, ziet men eene ontzag inboezemende diepte, een ijzing doch tevens indruk wekkende afgrond, waardoor men zich als het ware tusschen twee tooverachtige halfronden verplaatst waant; ja zoo sterk werkt hier de verbeelding, dat men onwillekeurig de hand van den gids krampachtig omklemt.

Den Tourist, welke deze plaats bezocht heeft, zal deze beschrijving gewis te zwak toeschijnen, maar hij zelf is er van overtuigd, dat geene woorden de gedachten kunnen wedergeven, waarmede men bij een dergelijk schouwspel bezield wordt, en toch is dit slechts een der voornaamste punten dezer grot, welke met alle regt de schoonste der geheele wereld genoemd mag worden.

EEN TOURIST.

CONCERT EN TOONEELNIEUWS.

AMSTERDAM, Zondag 7 October.

Stads-Schouwburg. Woensdag j.l. werd hier het blijspel: *de Bekeerde Mannenhaatster*, van Calderon de la Barca, vrij gevolgd naar de Hoogduitsche bewerking van J. A. Wolf, opgevoerd. Dit geestige blijspel van den bekenden Spaanschen schrijver is door het publiek met genoegen gezien. De vertaler houde het ons ten goede, wanneer wij, ook zonder op het affiche te letten, begrepen dat dit blijspel uit het Hoogduitsch vertolkt was; daartoe gaf ons o. a. zijne uitdrukking: *Musikale aanvechtingen* (?) aanleiding. Dit eene voorbeeld onder velen bewijst hoe zeer tegenwoordig het Hollandsch tooneel ook eene leerschool voor de Hollandsche taal mag genoemd worden. Wat de uitvoering betreft, merken wij slechts aan, dat wij het vrij gewaagd van de directie achten om, bij den tegenwoordigen toestand van dit gezelschap, dit blijspel op te voeren, en dat wanneer wij de opvoering redelijk noemen, zulks altijd als betrekkelijk en de krachten van het personeel in aanmerking genomen, moet beschouwd worden. Mw. Coenen-van Ollefen vervulde met veel tact en lieftalligheid de rol van Julia; in haar gesprek met Lisette in den tuin, wanneer zij weet dat zij eerst door Fernando en later door van Felsenhart beluisterd wordt, wendde zij zich echter te veel om, en scheen meer te spreken met hen, van aanwezigheid zij veinsde onbewust te zijn, dan met hare kamenier; h eene onmogelijkheid, dat Fernando en de majoor niet begrepen zo hebben, dat Julia van hunne tegenwoordigheid kennis droeg. Hare cost waren met zeer veel smaak gekozen. De Heer Kistemaker liet in voorkomen als militair te wenschen over, voornamelijk daardoor, da zijne sabel op zulk eene vreemde wijze langs zijne beenen liet sli ren, in plaats van die in de hand te houden of vast te gespen. spel was overigens niet slecht. Mw. Stoetz-Majofski en de Heer speelden onverbeterlijk. De rol van Fernando behoort niet tot het g van den Heer Wijnstok. Mw. Huysers-Rosenveldt, Mej. Piceni, de He Tjasink en Vos kweten zich verdienstelijk. — Gisteren avond werd hie tooneelspel: *De Lasteraar*, van Kotzebue, opgevoerd. De opvoering beter dan wij hadden verwacht. Indien de Heer Roobol (Moorland) mi geschreeuwd hadde, zouden wij ons met zijn spel wel hebben kunnen ver gen. De Heer Wijnstok, hoewel geene type, was echter als de Engelsch Eduard Smith goed op zijne plaats en had zelfs uitstekende oogenblik De Heer Veltman (Albrand) speelde onberispelijk; de Heer Tjasink (Sc neck) was een goed minister; de Heer Kistemaker (zijn neef) legde gevoel aan den dag en speelde met talent; de Heer Vos (Elfeld) ver eene bijzondere vermelding. Mw. Coenen-van Ollefen vervulde op stekende wijze de rol van Emelie, en Mw. Huijsers-Rosenveldt (Jenny) hare rol goed begrepen. Ook Mw. Thiensma-Rinkes en Stoetz-Majofsk de Heeren Vink en Hermans kweten zich zeer verdienstelijk. De h vertooners werden teruggeroepen. — Bij herhaling maken wij de dir opmerkzaam op het onbetamelijk geweld, dat voortdurend op de bov rangen heerscht, hetgeen inzonderheid l.l. Woensdag het geval was, en geen ten gevolge zal hebben dat het meer beschaafde deel van het pu den Stads-Schouwburg al minder en minder zal bezoeken.

Theatre français. Bij hetgeen wij in een onzer vorige nommers gaande de opening van dit tooneel mededeelden, hebben wij weinig te gen. De voorstelling van Woensdag jl. als wanneer: *le Gendre d Poirier* werd opgevoerd, werd insgelijks door een talrijk publiek b woond. De Heer André Fouet stelde de goede verwachting die wij hem koesterden niet te leur, en ook de Heer Casimir en Gay sch ons toe eene goede aanwinst voor het gezelschap te zijn. Buiten Ma Blanche Dorsay, die reeds hoog bij het publiek staat aangeschreven, d ook de Dames Caroline Didier, Irma Maion en Anna H. (de laatst viel inzonderheid in de Vaudeville: *Embrassons nous Folleville* den bijval van het publiek. Het goed geschreven blijspel: *les Patte Mouches* werd gisteren avond voor een talrijk publiek met succès herh

Salon in de Nes. In den loop der week is hier niets nieuws voerd. De herhaling van het tooneelspel: *de Boekhandelaar of het taalde handschrift*, waarin inzonderheid Mej. Christina Stoetz uitn terwijl ook de H.H. Hermans, Rosenveldt, Mej. Larondelle enz. zeer vold werd telkenmale door een talrijk publiek bijgewoond. Ook de herh van andere bekende stukken, als: Michel Perrin of een aanslag het leven van Napoleon, waarin de Heer Hermans zoo uitmunten titelrol vervult en verdienstelijk wordt bijgestaan door de Heeren B sen, Rosenveldt, Potharst en Mw. Chr. Stoetz, had met goeden ui plaats.

Salon des Varietes in de Amstelstraat. Gisteren avond had eene eerste opvoering plaats van: *De Parijssche Losbollen*, melodram 8 tafereelen naar het Fransch. Ook dit stuk is een der vele voortbr selen van de hedendaagsche Fransche school, welke, hoewel nu en belangwekkende passages aanbiedende, geheel het kenmerk van wuften Franschen geest dragen. Gelijk de titel reeds doet vermoeden, v in dit drama een tafereel opgehangen van de onzedelijke middelen, van de adellijke jongelieden in Frankrijks hoofdstad zich niet on gebruik te maken om hunne hartstogten bot te vieren, onverschill zij daardoor het geluk van een huisgezin verwoesten. De intrigue is overi zeer eenvoudig. Een dier jonge losbollen, de baron Réné de Savenay, eene hevige liefde opgevat voor de even schoone als deugdzame gade den graaf Henri de Preuil. In vereeniging met eene zijner vroegere m ressen, die naijverig is op den onbevlekten naam der gravin, geluk Réné tweedragt te zaaijen tusschen de jeugdige echtgenooten. Dat hi aanleiding ontstaat tot hevige en hartroerende tooneelen, en alles ei met de hereeniging en verzoening der echtgenooten, terwijl de baron welverdiende straf voor zijne misdadige handelingen niet ontgaat, sp van zelve.

De opvoering was niet minder verdienstelijk dan men zulks va personeel van dezen schouwburg verwachten mag. Mw. Sablairolle als de gravin Bertha de Preuil goed op hare plaats en vooral in het tafereel, waar zij — de beleedigde en verontwaardigde echtgenoot — tege den verleider staat, ontwikkelde zij een kracht en een gevoel, welke de toejuiching van het publiek verwierven. De Heer van Ollefen haar als haar echtgenoot, graaf Henri de Preuil waardig ter zijde. zijne beste oogenblikken noemen wij slechts het 6de tafereel, waarin misdadige handelingen der jonge losbollen brandmerkt. De Heer M kweet zich als de baron de Savenay met talent, en de Heer Judels haafde ook ditmaal zijn roem als onverbeterlijk komiek. Mw. Roos wa Violette, de vroegere minnares van den baron de Savenay volkomen hare taak berekend, terwijl de Dames Lamé en Gijswijt en de H Heesbeen, Strelitski, enz., het hunne bijdroegen tot vorming van goed geheel. De hoofdvertooners werden herhaalde malen levendig t juicht en door het in grooten getale opgekomen publiek teruggeroep

Grand Theatre in de Amstelstraat. *De Nalatenschap van Dr. F of de zes Talismans* heeft reeds 23 opvoeringen beleefd, en trekt bij v during een talrijk publiek, waarvan ten bewijze kan strekken da tooverkluchtspel ook voor morgen avond is aangekondigd.

SCHAAKSPEL.

OPGAAF N°. 694.

Wit begint en geeft op den 5den zet mat.

ZWART.

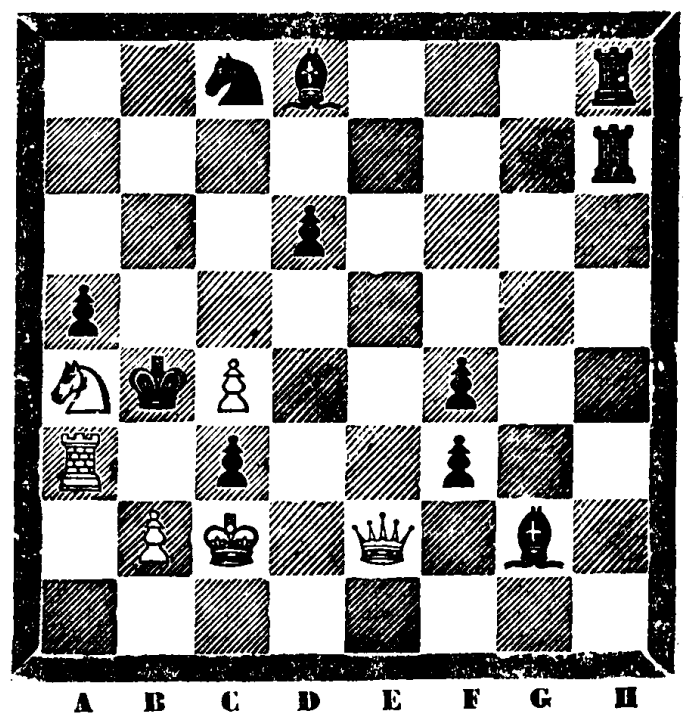

A B C D E F G H

PROBLEMA'S.

1. Wit. Kon. A 5, Kgin E 3, Kast. D 1, H 6, Rheer B 7, H 4, Pa F 7, Pions A 3, F 5.
Zwart. Kon. C 5, Kast. G 5, Rheer G 6, Paard F 3, Pions A C 4, D 4, 5, E 4.
Wit geeft op den 2den zet mat.

2. Wit. Kon. G 1, Kgin. A 6, Paard F 5, 8, Pions E 6, H 6.
Zwart. Kon. G 8, Kast. A 1, Rheer B 1, Pion A 2.
Wit geeft op den 3den zet mat.

OPLOSSING VAN N°. 693.

1. Wit.	H 7 op A 7	Zwart.	B 6 op A 4
2.	A 7 " D 4		F 4 " C
3.	D 4 " B 4 †		B 5 " B
4.	C 6 " A 5 † en mat (met variatie).		

OPLOSSING DER PROBLEMA'S.

1. Wit. A 4 op F 4, E 1 of H 7 geeft mat.
2. Wit. G 6 op F 8, F 8 op E 6, E 6 geeft mat.

Wij hebben goede oplossingen van de Opgaaf ontvangen van de Schaa genootschappen *Schaakliefhebbers* te Monnickendam, *Morphy* te Heukelu *Et nos Poma Natamus* te Zalt-Bommel, *Overwinning kroont den Strijd* Wijnaldum, en van de HH. G. S. en J. D. B. te Dordrecht, *Ema* Groningen, J. A. B. te Harderwijk, H. te Rijp.

Aan *Morphy* te Heukelum. Ja, indien zij wezenlijk aardig zijn en oplossingen er worden bijgevoegd.

AMSTERDAM BIJ GEBR. DIEDERICHS. — GEDRUKT BIJ G. A. SPIN & ZOON.